

KUPIŠKIO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ
2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

Ataskaitoje naudojamos santrumpos:

BI – bibliografiniai įrašai
DB – duomenų bazė
DGI – dokumentų grąžinimo įrenginys
fiz. vnt. – fizinis vienetas
IPS – informacinė paieškų sistema
IT – informacinės technologijos
IVBRS – Išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius
KES – Kraštotyros ir edukacijos skyrius
KKC – Kupiškio kultūros centras
kl. – klasė
KM – Kultūros ministerija
KP – kaimo padalinys
KRŠPT – Kupiškio rajono švietimo pagalbos tarnyba
LAB – Lietuvos aklujų biblioteka
LAS – Lankytojų aptarnavimo skyrius
LBD – Lietuvos bibliotekininkų draugija
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema
LKT – Lietuvos kultūros taryba
LNB – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
LŪD – Lietuvos ūkininkų draugija
MP – miesto padalinys
NBDB – Nacionalinis bibliografinių duomenų bankas
NVŠ – Neformalus vaikų švietimas
pav. – pavadinimas
PAVB – Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka
PI – programinė įranga
prof. – profesorius
SAP – Skaitytojų aptarnavimo punktas
SK – Suvestinis katalogas
str. - straipsnis
SVB – savivaldybės viešosios bibliotekos
UDK – universali dešimtainė klasifikacija
VB – viešoji biblioteka
VE – Vaikų erdvė
VIP – vieša interneto prieiga
VRSS – Vartotojų registracijos ir statistikos sistema

Parengė:

Jolanta Vosylienė

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus metodininkė

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2020 m.

Tel. 8 459 35471, www.kupiskiovb.lt

El. paštas jolantav8@gmail.com

Krantinės g. 24, LT-40117, Kupiškis

TURINYS

I. BENDROJI DALIS / 2

II. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS / 3

1. Bibliotekų tinklas / 3
2. SVB struktūra ir pokyčiai / 3
3. Prieiga ir darbo laikas / 4
4. Darbo vietų skaičius / 4

III. DOKUMENTŲ FONDŲ SUDARYMAS / 4

1. Fondų būklė / 4
2. Dokumentų gautis / 5
3. Dokumentų nurašymas / 9
4. Fondų panaudojimas / 10
5. Mainų ir atsarginis fondai / 10
6. Fondų apsaugos klausimai / 10

IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS / 10

1. Vartotojų telkimas / 10
2. Registruoti vartotojai ir jų sudėtis / 11
3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas / 12
4. Dokumentų išduotis ir skaitomumas / 13
5. Nestacionarinis aptarnavimas / 15
6. Vieningo SVB dokumentų fondo panaudojimas / 15
7. Tarpbibliotekinis abonementas / 16
8. Paslaugos specialiųjų poreikių lankytojams / 16
9. Mokamos paslaugos / 16

V. KULTŪRINĖ VEIKLA / 16

1. Kupiškio viešosios bibliotekos žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems / 17
2. Padalinių žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems / 21
3. Edukacinė veikla / 21
4. Dokumentų parodos viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose / 22
5. Kūrybinių darbų ir meno parodos viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose / 24

VI. DARBAS SU VARTOTOJAIS VAIKAIS / 25

1. Vartotojai ir lankytojai / 25
2. Dokumentų išduotis / 25
3. Renginiai vaikams / 26
- 3.1. Lankytojų aptarnavimo skyriaus Vaikų erdvės žodiniai ir kompleksiniai renginiai / 27
- 3.2. Žodiniai renginiai vaikams padaliniuose / 28
- 3.3. Vaizdiniai renginiai / 29
4. Informacinės paslaugos / 30

VII. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA / 30

1. Automatizuotos bibliotekų informacinės sistemos kūrimas / 30

2. Informacinis fondas ir paieškų sistema / 31
3. Informacinis vartotojų aptarnavimas / 31
4. Vieša interneto prieiga / 32
5. Elektroninės paslaugos / 33
6. Vartotojų mokymai / 34
7. Kraštotyros veikla / 35
8. Dokumentų skaitmeninimas / 36

VIII. DALYVAVIMAS PROGRAMOSE, PROJEKTUOSE / 37

1. Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai / 37
2. Kiti projektai / 39
- 2.1. Partneriai kitų bibliotekų ir organizacijų projektuose / 39

IX. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS / 40

1. Leidiniai / 40
2. Straipsniai ir informacija žiniasklaidoje, kituose leidiniuose, internete / 40
- 2.1. Tradicinė spauda / 41
- 2.2. Televizija ir radijas / 41
- 2.3. Internetas / 41
3. Kitos bibliotekos įvaizdžio kūrimo priemonės / 42

X. BENDRADARBIAVIMAS / 42

1. Bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis / 42
2. Bibliotekų globėjai, bičiuliai, savanoriai / 43
3. Narystė kitose organizacijose / 43

XI. METODINĖ VEIKLA / 43

1. Normatyviniai planavimo ir atskaitomybės dokumentai / 43
2. Praktinė pagalba / 44

XII. PERSONALAS / 44

1. Darbuotojų skaičius ir kaita / 44
2. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymo renginiai Kupiškio viešojoje bibliotekoje / 45
3. Profesinės kvalifikacijos kėlimas (kitų bibliotekų ir įstaigų organizuoti mokymai) / 46

XIII. MATERIALINĖ BAZĖ / 48

1. Patalpų būklė / 48
2. Informacinės technologijos ir kt. priemonės / 48

XIV. FINANSAVIMAS / 49

1. Gautos lėšos / 49
2. Visos išlaidos / 49

XV. IŠVADOS / 50

I. BENDROJI DALIS

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Bibliotekos nuostatai, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka savo veikloje vadovaujasi Kupiškio rajono plėtros 2020 metų strategijos I prioritetu „Išsilavinusios, pilietiškos, saugios ir sveikos visuomenės vystymasis“ ir įgyvendina Kupiškio rajono savivaldybės 2018–2020 metų strateginio veiklos plano programą „Žinių visuomenės, kultūrinio ir sportinio aktyvumo skatinimas“, kuriame numatyti pagrindiniai strateginiai tikslai:

- Tapti moderniu ir patraukliu bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio centru.
- Formuoti teigiamą bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą bei pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis, plėsti paslaugų pasiūlą.

Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas šiems funkciniais tikslams:

- vartotojų poreikius atitinkančio informacinių išteklių fondo tradicinėse ir elektroninėse laikmenose formavimui, prieigos prie sukauptos informacijos gerinimui;
- kokybiškam įvairaus amžiaus ir socialinių grupių bendruomenės narių informaciniam aptarnavimui, jų mokymosi visą gyvenimą ir kultūrinių poreikių tenkinimui, skaitmeninių įgūdžių ugdymui;
- bibliotekos paslaugų plėtrai, populiarinant netradicines jų formas, edukacinės veiklos stiprinimui;
- Kupiškio krašto kultūros paveldo fiksavimui, saugojimui ir sklaidai, kraštotyros darbų apžiūros-konkurso organizavimui;
- Lietuvos kultūros tarybos finansuotų projektų įgyvendinimui ir naujų projektų rengimui;
- patrauklios ir šiuolaikiškos bibliotekos įvaizdžio formavimui, partnerystės ryšių stiprinimui;
- personalo profesinės kompetencijos ir įgūdžių tobulinimui;
- bibliotekų materialinės bazės ir patalpų atnaujinimui, didelį dėmesį skiriant tolesniems Kupiškio viešosios bibliotekos pastato rekonstrukcijos darbams.

2019-ieji buvo paskelbti Juozo Tumo-Vaižganto, Žemaitijos, Lietuvos šaulių sąjungos, Prezidento Antano Smetonos, Jėzuitų misijos Lietuvoje, Laikinosios sostinės atminimo, Pasaulio lietuvių, Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo, Lietuvos vietovardžių, Juozo Naujalio ir Jono Žemaičio-Vytauto metais. Kupiškio viešoji biblioteka didžiausią dėmesį skyrė Lietuvos vietovardžių metams paminėti: kartu su Lietuvos bibliotekininkų draugijos Kupiškio skyriumi skelbė kraštotyros darbų apžiūrą, vykdė pilietinio ir tautinio ugdymo projektą toliau tęsė projekto „Kupiškis amžininkų liudijimuose: interaktyvus žemėlapis“ edukacines veiklas. Leidybai parengta 19-oji serijos „Kupiškėnų biblioteka“ knyga. 2019 m. Adomynė buvo paskelbta Mažąja Lietuvos kultūros sostine.

Organizuota daug renginių rajone ir už jo ribų paminint kraštiečio poeto, literatūros kritiko Valdemaro Kukulo 60-ąsias gimimo metines. 2019 m. vykdyti projektai leido išplėsti inovatyvių paslaugų pasiūlą įvairaus amžiaus grupių lankytojams, o viešosios bibliotekos išėjimas į miesto erdves, dar labiau praplėtė bibliotekos paslaugų įvairovę.

Plėtojant skaitymo skatinimo iniciatyvas organizuoti susitikimai su įvairios tematikos knygų autoriais: Arvydu Anušausku, Aldona Vasiliauskiene, Rimantu Vanagu, Alvydu Šlepiku, Ramute Skučaite, Vita Morkūniene, Aldona Ruseckaite, Birute Jonuškaite, Violeta Palčinskaite, Marija Meile Kudarauskaite, Rita Užtupaite-Baniene, Migle Anušauskaite, Jonu Brazausku, Vidmantu Jankausku. Vaikai turėjo galimybę susitikti su Jurga Vile ir Lina Itagaki, Eugenija Katauskiene, Pauliumi Juodišiumi. Sėkmingai savo veiklą tęsė literatų klubas „Lėvens balsai“ ir prieš dvejus metus susikūręs knygų klubas „Knygius“.

Bibliotekoje tęsėsi neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veikla. Įgyvendinant projektą „Prisijungusi Lietuva“, gyventojams organizuoti skaitmeninio raštingumo mokymai, dalyvauta kitose projekto iniciatyvose. Didelis dėmesys skirtas edukacinių programų rengimui ir įgyvendinimui, rankraštinių dokumentų tvarkymui ir skaitmeninimui, virtualių parodų rengimui, kraštotyros leidinių pristatymų ir susitikimų su rašytojais organizavimui.

● **Pagrindinių 2019 metų veiklos vertinimo kriterijų vykdymas:**

Bibliotekų veiklos rodikliai (SVB)	2019 m. planas	Ivykdyta	Vykdymas %
Registruoti bibliotekų vartotojai	5469	5182	94,8
Gyventojų sutelkimas bibliotekose (procentas)	32,2	30,9	96,0
Lankytojų skaičius	82277	88405	107,4
Registruoti interneto vartotojai (per metus)	1257	1202	95,6
Vartotojams skirtos kompiuterizuotos darbo vietos	64	64	100,0
Dokumentų išduotis (fiz. vnt.)	167780	165677	98,7
Vienam vartotojui išduotų dokumentų skaičius	30,7	32,0	+1,3 proc. punktas
Renginiai (žodiniai ir vaizdiniai)	526	682	129,6
Dokumentų gautis (fiz. vnt.)	9500	9706	102,2
Dokumentų fondas 2019-12-31 (fiz. vnt.)	202656	200736	99,1
Kvalifikaciją pakėlusių darbuotojų skaičius	28	35	125,0

2019 m. veiklos rodikliai buvo planuojami mažesni, atsižvelgiant į nuolat mažėjantį gyventojų skaičių, laikinas viešosios bibliotekos patalpas. Ne visi planuoti pagrindiniai veiklų vertinimo rodikliai pasiekti. Rajono viešosiose bibliotekose užsiregistravo 287 vartotojais mažiau nei buvo planuota; mažėjo dokumentų išduoties (-2103) rodiklis. Daugiau organizuota renginių (+156), sulaukta daugiau lankytojų (+6128), bet mažėjo registruotų interneto vartotojų (-55) skaičius.

II. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų tinklas

● **Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų (SVB) sistema** sudaro 17 bibliotekų: Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (VB), Subačiaus miesto padalinys (MP), 10 kaimo padalinių (KP) ir 5 skaitytojų aptarnavimo punktai (SAP). 7 padaliniai (43,75 %) – sujungtosios bibliotekos, aptarnaujančios ir mokyklų bendruomenes (Adomynė, Antašava, Noriūnai, Rudiliai, Salamiestis, Šepeta ir Šimonys). Salamiesčio padalinio bibliotekininkė pusę metų vieną kartą per mėnesį aptarnavo lankytojus Bakšėnų knygų išdavimo punkte.

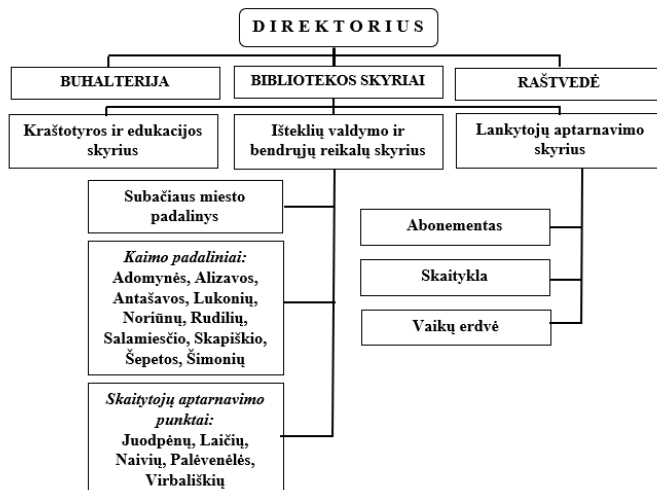
2. SVB struktūra ir pokyčiai

2019 m. toliau vyko tinklo pokyčiai pagal Kupiškio rajono savivaldybės tarybos patvirtintą „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos padalinių struktūrinių pertvarkymų 2017–2020 metais planą“ (2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimas Nr. TS-234). Nuo 2019 m. sausio 1 d. (Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktoriaus 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymas Nr. IV-154) Juodpėnų padalinys pervadintas į Šimonių padalinio Juodpėnų skaitytojų aptarnavimo punktą, Naivių padalinys – į Skapiškio padalinio Naivių skaitytojų aptarnavimo punktą ir Virbališkių padalinys – į Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Virbališkių skaitytojų aptarnavimo punktą (etatų skaičius nesikeitė).

Vadovaujantis (2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimas Nr. TS-234) dokumentu, nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Noriūnų padalinys veikia Noriūnų Jono Černiaus pagrindinės mokyklos patalpose. Sujungti fondai, biblioteka aptarnauja ir mokyklos bendruomenę.

Nuo 2019 m. liepos 1 d., atsižvelgiant į ribotą bibliotekos paslaugų paklausą, sustabdyta Bakšėnų knygų išdavimo punkto veikla (2019 m. birželio 28 d. Kupiškio VB direktoriaus įsakymas Nr. IV-67).

Kupiškio viešosios bibliotekos struktūra 2019 12 31:

3. Prieiga ir darbo laikas

• **Darbo valandos per savaitę:** VB – 53 val., padaliniuose – vidutiniškai 37 val. Viešojoje bibliotekoje 5 dienas per savaitę lankytojai aptarnaujami po 9 val. (nuo 9 iki 18 val.) ir 1 dieną (šeštadienį) – 8 val. (nuo 9 iki 17 val.). 13 padalinių vartotojams prieinami po 40 val. per savaitę ir po 8 val. per dieną, 2 – 20 val. per savaitę ir 4 val. per dieną (Laičiuose ir Palėvenėlėje yra 0,5 bibliotekinio etato), 1 padalinyje – 30 val. per savaitę ir 6 val. per dieną (Lukonyse yra 0,75 bibliotekinio etato). 10 padalinių ir 2 skaitytojų aptarnavimo punktuose poilsio dienos – šeštadienis ir sekmadienis, 4 – sekmadienis ir pirmadienis. Daugiau informacijos apie darbo laiką www.kupiskiovb.lt.

• **Darbo dienos per metus:** VB – 276 (2018 m. – 278), padaliniuose – vidutiniškai po 205 (2018 m. – 202). Rugpjūčio mėn. lankytojų neaptarnavo Noriūnų padalinys, nes biblioteka kėlėsi į kitas patalpas. Vasaros metu, nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., Kupiškio VB šeštadieniais lankytojų neaptarnauja. Padaliniai uždaromi darbuotojų kasmetinių ar kitų atostogų metu, darbuotojams turint nedarbingumo pažymą, išvykus į pasitarimus ar kvalifikacijos kėlimo renginius.

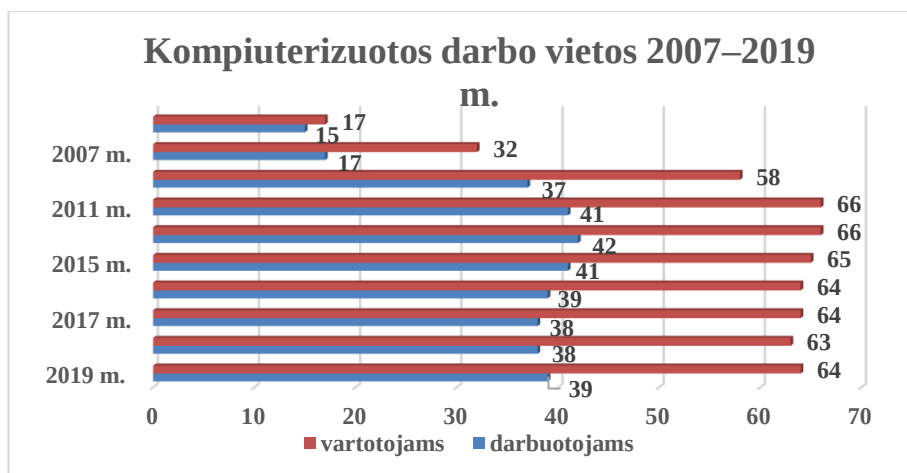
Paskutinė mėnesio darbo diena VB ir padaliniuose – švaros diena, lankytojai neaptarnaujami.

4. Darbo vietų skaičius

• **Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius:** SVB – 231, VB – 66, Subačiaus miesto padalinyje – 21, kaimo padaliniuose – 144 (vidutiniškai po 10). Lyginant su 2018 m., 14 darbo vietų padaugėjo įrengus viešojoje bibliotekoje Mokymų klasę.

• **Kompiuterizuotas darbo vietas vartotojams** turi visos 17 bibliotekų. SVB yra 64 kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams (visos su interneto prieiga): VB – 12, MP – 5, KP – 47. Vienai darbo vietai tenka 81 vartotojas. 2019 m. projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ dėka buvo gauti nauji kompiuteriai vartotojams: viešojoje bibliotekoje – 7, miesto padalinyje – 5 ir Antašavos kaimo padalinyje – 4.

• **Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams:** SVB – 39, VB – 22, Subačiaus miesto padalinyje – 2, kaimo padaliniuose – 15.

III. DOKUMENTŲ FONDŲ SUDARYMAS

1. Fondų būklė

Iš viso SVB fonduose 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 200736 fiziniai vienetai (fiz. vnt.) ir 43972 pavadinimų (pav.) dokumentų.

	Dokumentų fondas						Fondo prieaugis/ kritimas (nuo viso fondo)	
	2018-12-31			2019-12-31				
	Iš viso		Inventorintų dokumentų	Iš viso		Inventorintų dokumentų		
	fiz. vnt.	pav.		fiz. vnt.	pav.		fiz. vnt.	
SVB	200256	42813	187493	200736	43972	187482	+480	+0,2
VB	58506	41513	54507	58309	41957	54527	-197	-0,3
MP	15383	13071	14712	15229	13128	14583	-154	-1,0
KP	126367	7703	118274	127198	7727	118372	+831	+0,6

SVB dokumentų fondai per metus išaugo 480 fiz. vnt. arba 0,2 % (2018 m. +3344 fiz. vnt. (+1,7 %), VB fondai sumažėjo 197 fiz. vnt. arba 0,3 % (2018 m. +796 fiz. vnt. arba +1,4 %), MP fondas sumažėjo 154 fiz. vnt. arba 1,0 % (2018 m. -508 fiz. vnt. arba -3,3 %), KP fondai vidutiniškai išaugo 831 fiz. vnt arba 0,6 % (2018 m. + 3056 fiz. vnt. arba + 2,4 %).

Viešojoje bibliotekoje didžiausias dokumentų fondas Abonemente – 28088 fiz. vnt., 24349 pav. (2018 m. – 28282 fiz. vnt., 24033 pav.).

KP didžiausias dokumentų fondas Šimonyse – 12621 fiz. vnt., mažiausias Laičiuose – 3353 fiz. vnt. Vidutinis KP dokumentų fondų dydis – 8479 fiz. vnt. (2018 m. – 8424 fiz. vnt.).

Dokumentų pavadinimų skaičius kaimo padaliniuose nėra tiksliai žinomas, todėl nurodomas šiuo metu daugiausiai pavadinimų turinčio Adomynės padalinio dokumentų pavadinimų skaičius – 7727 pav. Mažiausiai pavadinimų dokumentų yra Laičių skaitytųjų aptarnavimo punkte – 2765 pav.

• *Grožinės ir šakinės literatūros santykis.*

	Grožinė literatūra				Šakinė literatūra			
	be periodikos		su periodika		be periodikos		su periodika	
	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%
SVB	110523	55,0	125898	63,0	60244	30,0	74838	37,0
VB	24662	42,0	29885	51,0	24013	41,0	28424	49,0
MP	12773	84,0	13633	90,0	833	5,0	1596	10,0
KP	73088	57,0	82380	65,0	35398	28,0	44818	35,0

Grožinės ir šakinės literatūros rodikliai keitėsi tik Subačiaus miesto padalinio dokumentų fonde: 1 % padidėjo grožinės literatūros (2018 m. sumažėjo – 1 % be periodikos) dokumentų.

• *SVB fondo sudėtis pagal dokumentų rūšis (laikmenas) mažai keičiasi:*

- knygos: 183528 fiz. vnt. arba 91,4 % viso fondo (2018 m. – 183650 fiz. vnt.), 42254 pav. (2018 m. – 41140 pav.). SVB fonduose knygų skaičius išaugo 122 fiz. vnt.

- periodiniai leidiniai: 13749 fiz. vnt. arba 6,8 % (2018 m. – 13257 fiz. vnt. ir 166 pav.) ir 164 pav. periodinių leidinių. Iš jų:

> 13347 fiz. vnt. 121 pav. žurnalų ir 402 fiz. vnt. 43 pav. laikraščių metinių komplektų;

> iš jų 80 metinių komplektų 4 pav. laikraščių yra nuolatinio saugojimo inventorinti dokumentai. Tai rajono laikraščiai „Kupiškėnų mintys“, „Kupiškio žinios“ (nebeleidžiamas), „Atgaiva“ (nebeleidžiamas), „Komunizmo keliu“ (nebeleidžiamas), laikraščio „Stalino keliu“ komplektai nuo 1946 m. iki 1960 m. Visi minėtų leidinių komplektai saugomi Kraštotyros ir edukacijos skyriuje.

VB fonduose periodinių leidinių yra 4232 fiz. vnt. arba 7,3 % (2018 m. – 7,6 %). Subačiaus miesto padalinyje – 648 fiz. vnt. arba 4,2 % (2018 m. – 4,3 %), kaimo padaliniuose – 8875 fiz. vnt. arba 7,0 % (2018 m. – 6,4 %).

- Kiti dokumentai (natos, garso, garso regimieji, vaizdo, tęstiniai, elektroniniai, trimačiai, rankraščiai ir kt.): 3459 fiz. vnt. ir sudaro tik 1,8 % (2018 m. – 3349 fiz. vnt. arba 1,6 %).

• *Aprūpinimas dokumentais:*

- vienam rajono gyventojui tenka 11,9 (2018 m. – 11,7) dokumentų: VB – 8,3 (2018 m. – 8,2); MP – 11,5 (2018 m. – 11,2); kaime – 15,1 (2018 m. – 14,7);

- vienam rajono gyventojui tenka 0,58 (2018 m. – 0,61) naujai gauto dokumento: VB – 0,29 (2018 m. – 0,28); MP – 0,41 (2018 m. – 0,5); KP – 0,85 (2018 m. – 0,91);

- vienam bibliotekų vartotojui tenka 38,7 (2018 m. – 36,4) dokumentų: VB – 27,8 (2018 m. – 26,3); MP – 39,3 (2018 m. – 29,3), KP – 47,1 (2017 m. – 45,8);

- vienam vartotojui rajone tenka 1,9 (2018 m. – 1,9) naujo dokumento: VB – 1,0 (2018 m. – 0,9); MP – 1,4 (2018 m. – 1,3); KP – 2,6 (2018 m. – 2,8).

2. Dokumentų gautis

	Gauta iš viso				Gauta 2019 m.	
	2018 m.		2019 m.		Grožinės literatūros	Šakinės literatūros
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	fiz. vnt.
SVB	10481	1557	9706	1693	3747	5959
VB	1986	1232	2018	1196	927	1091
MP	696	437	541	316	251	290
KP	7799	775	7147	691	2569	4578

Pastaba: KP gautų dokumentų pavadinimų skaičius – daugiausia pavadinimų (1693) gavusio Noriūnų padalinio duomenys.

Noriūnų padalinį perkėlus į mokyklos patalpas, buvo sujungti padalinio ir Noriūnų Jono Černiaus pagrindinės mokyklos bibliotekos fondai. Mokykla perdavė 1339 fiz. vnt. (iš jų 3 fiz. vnt. garsinių dokumentų), 389 pav. naujų dokumentų, už 4616,60 Eur (Materialiojo turto perdavimo-priėmimo aktas 2019 m. lapkričio 14 d.).

Daugiausiai dokumentų (fiz. vnt.), neskaitant Noriūnų padalinio, gavo: Skapiškis – 492 fiz. vnt., Šimonys – 463 fiz. vnt.

Daugiausiai pavadinimų, be Noriūnų padalinio, gavo Skapiškis – 204 pav., Virbališkiai – 199 pav., Šimonys – 196 pav.

Mažiausiai dokumentų gavo: Laičių SAP – 277 fiz. vnt., Rudilių padalinys – 289 fiz. vnt.

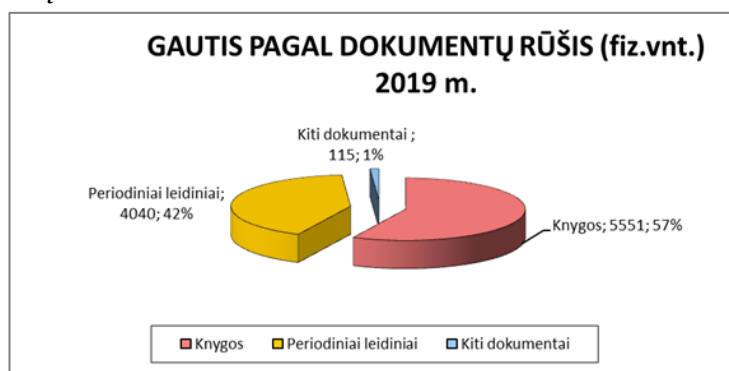
Mažiausiai dokumentų pavadinimų gavo (KP): Laičiai (84 pav.), Antašavos padalinys (97 pav.).

Inventorintų dokumentų per metus įsigyta (pirkta ir gauta iš įvairių šaltinių): SVB – 5667 fiz. vnt. (2018 m. – 6839 fiz. vnt. ir 1552 pav.) ir 1692 pav. arba 58,4 % (2018 m. – 65,0 %) visos metų gauties.

Priežastys, turėjusios įtakos gauties sumažėjimui:

- mažesnės valstybės lėšos dokumentams įsigyti,
- mažiau leidinių perdavė savivaldybė,
- mažiau gauta dovanotų knygų,
- mažiau dokumentų gauta iš įvairių kitų šaltinių.

● **Gautis pagal dokumentų rūšis:**

● **Komplektavimo šaltiniai (inventorintų dokumentų):**

Eil. Nr.	Komplektavimo šaltinis	Gauta dokumentų			2019 m.
		2018 m.	2019 m.		
		fiz. vnt.	fiz. vnt.	proc.	Suma (Eur)
1	2	3	4	5	6
1.	Pirkimas:				
1.1.	Už LR Valstybės biudžeto lėšas (iš viso):	1888	1789	31,6	14484,00
	- UAB „Alma littera sprendimai“	959	951		8061,18
	- UAB „Patogu pirkti“	168	40		333,93
	- UAB „Baltų lankų leidyba“	95	156		1431,64
	- UAB „Nieko rimto“	172	151		734,89
	- UAB „Tyto alba“	145	134		1033,36
	- UAB „Jotema“	100	83		662,45
	- UAB „BALTO trader“	64	117		1074,27
	- Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla	95	40		360,10
	- K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	40	51		438,28
	- Įvairūs tiekėjai	46	52		288,40
	- VŠĮ „Terra Publika“	4	4		24,50
	- Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka	-	10		41,00
1.2.	Už kitas lėšas (iš viso):	-	33	0,6	325,45
1.3.	Už savivaldybės lėšas (iš viso):	1	1	0,0	44,29
	- Prenumerata	1	1		44,29
	- Pirkimas	-	-		
1.3	Už projektų lėšas (iš viso):	26	21	0,4	158,26
2.	Kultūros rėmimo fondo lėšomis gauti leidiniai (Leidėjai)	223	243	4,3	2484,72

1	2	3	4	5	6
3.	Gauta iš įvairių šaltinių (iš viso):	2371	1524	26,9	6119,28
3.1.	Pagrindinės mokyklos: Šimonių pagrindinė mokykla	2138	3		17,31
	Noriūnų pagrindinė mokykla	-	1339		4633,44
3.2.	Savivaldybė (SVB lėšos)	83	49		604,42
3.3.	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	-	6		24,90
3.4.	Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka (Metų knygos rinkimai)	31	66		400,58
3.5.	Kupiškio etnografijos muziejus	-	19		131,88
	Kupiškio kultūros centras	-	18		210,78
3.6.	Įvairūs kiti šaltiniai	21	1		17,77
3.7.	Lietuvos nac. M. Mažvydo b-ka (mainų fondas)	3	-		-
3.8.	Priimta iš skaitytojų vietoje pamestų	95	23		78,20
4.	Parama (iš viso):	477	481	8,5	528,94
4.1	Leidyklos (iš viso): - UAB „Nieko rimto“	10 10	25 3		136,78 5,08
	- K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	-	22		131,70
4.2	Įvairūs tiekėjai: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“	467 459	456 456		392,16 392,16
	VŠĮ „Atvertos langinės“	8	-		-
5.	Dovanos (iš viso):	1451	1123	19,8	4403,08
5.1.	Fizinių asmenų donacijos (iš viso):	1118	981		3788,80
	- Kiti privatūs asmenys	348	365		1737,20
	- Skaitytojai	770	616		2051,60
5.2.	Juridinių asmenų donacijos:	333	142		614,28
6.	Akcija „Knygų Kalėdos“	402	452	7,9	1478,80
6.1	Skaitytojai	306	372		1130,80
6.2	Kiti privatūs asmenys	64	80		348,00
6.3	Įvairūs tiekėjai	32	-		-
Iš viso: (1+2+3+4+5+6)		6839	5667	100%	30026,82

Pastaba: Lentelėje pateikiami duomenys pagal bendrąją dokumentų fondų apskaitos knygą, bet nenurodomi periodiniai leidiniai (tai neinventorinti dokumentai) ir jų prenumeratai išleistos savivaldybės skirtos lėšos, nes jos neįtraukiamos į bendrąją dokumentų fondų apskaitą.

Pirkimas. Už Valstybės biudžeto lėšas, skirtas 2019 metams dokumentams įsigyti, nupirka 1789 fiz. vnt. arba 5,2 % dokumentų mažiau nei praėjusiais metais, kurie paskirstyti viešajai bibliotekai ir padaliniais.

Pirkimas už kitas lėšas: LBD Kupiškio skyrius lapkričio mėnesį organizavo akciją „Pyragų diena“, kurios metu buvo surinkta 52,43 Eur. Šios lėšos skirtos labiausiai skaitytojų pageidaujamų knygų įsigijimui: K. Sabaliauskaitės „Petro imperatorė“ – 4 fiz. vnt., A. Ruseckaitės „Padai pilni vinių“ – 1 fiz. vnt. ir Brolių Grimų pasaka „Snieguolė“ – 1 fiz. vnt. Akcija organizuota pirmą kartą ir gana sėkmingai.

Iš savivaldybės. Savivaldybė biudžeto lėšomis remia kraštotyros leidinių leidybą. Dalį išleistų dokumentų perduoda SVB. 2019 m. iš savivaldybės balanso į fondus buvo perduoti 49 fiz. vnt. už 604,42 Eur (2018 m. – 83 fiz. vnt. už 877,77 Eur) dokumentų: „Mes – Vilniaus kupiškėnai“ (Vilniaus kupiškėnų klubo leidinys) – 12 fiz. vnt., „Kupiškis: kultūra ir istorija“ (almanachas, 2018 m.) – 18 fiz. vnt., „Kupiškio krašto vaizdai“ (Kupiškio etnografijos muziejaus leidinys, sudarytoja A. Jonušytė) – 19 fiz. vnt., „Kupiškėnų kultūros kelias“ – 4 fiz. vnt. (visi palikti reprezentacijai). Direktorius įsakymu 13 fiz. vnt. šių leidinių palikta bibliotekos reprezentacijai.

Už savivaldybės biudžeto lėšas 2019 m. knygų pirkti nebuvo, prenumeruojama tik periodika. Kiekvienais metais už šias lėšas neterminuotam saugojimui paliekamas rajoninis laikraštis „Kupiškėnų mintys“, sudaromas komplektas ir suteikiamas inventorinis numeris. Padaliniuose šis laikraštis neinventorinamas, saugomas 10 metų.

Iš muziejaus. Kupiškio etnografijos muziejus perdavė leidinį „Uoginių kaimo šviesuolis Adomas Petrauskas ir jo muziejus“ – 18 fiz. vnt. į SVB fondus, 6 fiz. vnt. direktoriaus įsakymu palikti reprezentacijai.

Iš kultūros centro. Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centras neatlygintinai perdavė leidinį „Kupiškėnų kultūros kelias“ – 18 fiz. vnt., visi leidiniai paskirstyti VB ir padalinių dokumentų fondams.

Iš leidėjų. Kultūros ministerijos dalinį finansavimą leidybai gavę projektai išleistus leidinius skiria bibliotekoms. Knygas platina ir pristato UAB „Baltic Post“. Šiemet iš įvairių leidėjų gauta 243 fiz. vnt. už 2484,72 Eur arba 9 % daugiau (2018 m. – 223 fiz. vnt. dokumentų už 2382,33 Eur).

Akcija „Metų knygos rinkimai“ vyksta kasmet nuo 2005 m. Į Skaitymo skatinimo programą įtrauktą akciją rengia Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, o nuo 2010-ųjų prisijungė Skaitymo ir kultūrinio raštingumo asociacija. Penkioliktą kartą vykusiuose rinkimuose knygos buvo renkamos keturiuose kategorijose: vaikų, paauglių (ketvertukas), suaugusių ir poezijos. Tai ekspertų komisijos pasiūlytos šiuolaikinių lietuvių autorių knygos, išleistos nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.

VB ir padalinių darbuotojos pildė paraiškas, teigiamai buvo įvertinta 14 paraiška (2018 m. – 7). Iš viso gauta 66 fiz. vnt. knygų už 400,58 Eur.

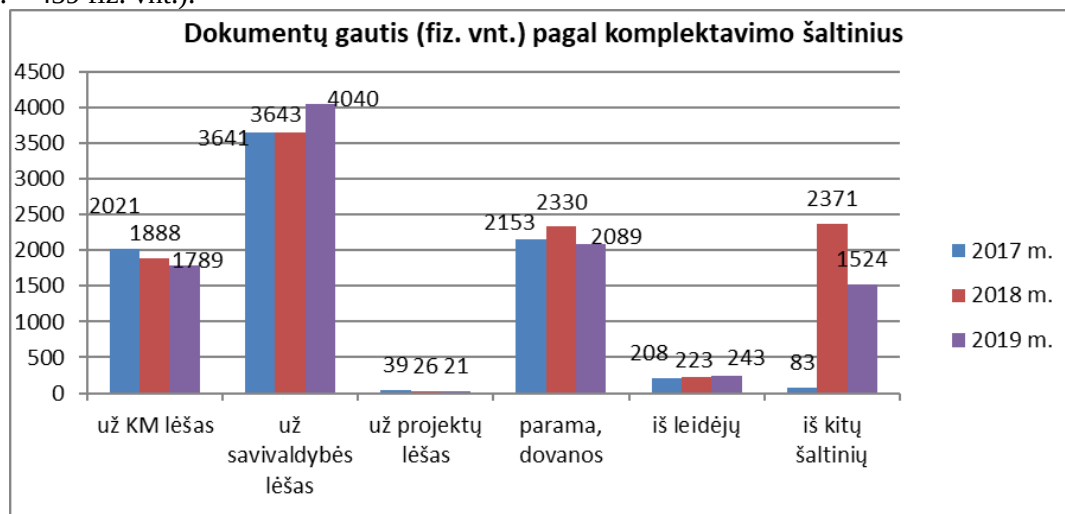
Akcija „Knygų Kalėdos“ Prezidentės Dalios Grybauskaitės prieš aštuonerius metus iniciuota ir globojama, skaitytojus bei knygos bičiulius telkianti iniciatyva ir vėl šalies bibliotekas džiugina naujomis knygomis. 2019 m. knygas dovanojo mūsų rajono gyventojai, skaitytojai, bendruomenės, leidėjai, rašytojai. Prisidėjo verslo įmonės, įvairios organizacijos: Kupiškio Rotary klubas padovanojo – 88 fiz. vnt., politinės partijos – 69 fiz. vnt., leidykla „Gelmės“ – 34 fiz. vnt. Mūsų kraštiečių rašytoja R. Šerelytė Šimonių bibliotekai padovanojo – 22 fiz. vnt. naujų knygų, tarp kurių ir „Metų knygos rinkimų“ paauglių kategorijos knygų ketvertukas.

Dovanos, parama. Nepastovus, kintantis, neprognozuojamas, bet vienas iš svarbiausių papildomo komplektavimo šaltinių – fizinių ir juridinių asmenų donacijos, parama. 2019 m. gauta 1604 fiz. vnt. knygų (17 % mažiau nei 2018 m.).

Fizinių asmenų donacijos: Biblioteka nuolat sulaukia fizinių asmenų paramos. Knygas dovanojo skaitytojai, knygų autoriai, sudarytojai, mūsų kraštiečiai (R. Karazija, B. Jankauskas, S. Bartulis, R. Šerelytė, J. Naktinis, R. Vanagas, V. Baltrėnas, G. Jankevičiūtė, J. Jasėnas ir kt.). Už padovanotas knygas esame dėkingi bibliotekos globėjui V. Radzevičiui (114 fiz. vnt.), knygų autoriui V. Račickui (150 fiz. vnt.), rajono merui D. Bardauskui (50 fiz. vnt.). Fizinių asmenų donacijos per 2019 m. – 981 fiz. vnt.

Juridinių asmenų donacijos: Kiekvienais metais gaunama donacijų iš įvairių juridinių asmenų. 2019 m. pasiekė donacijos iš MO muziejaus, tai edukacinės knygos apie meną, dizainą, architektūrą. Knygų gauta iš Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos. Leidiniais remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, Biržų krašto muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Subačiaus bendruomenė. Valstybinis patentų biuras išleido Vilniaus universiteto istorikų parengtą unikalią monografiją „Išrasta Lietuvoje. Daiktai. Idėjos. Žmonės“ ir 1 fiz. vnt. padovanojo viešajai bibliotekai. 2019 m. juridinių asmenų donacijos – 142 fiz. vnt.

Parama. Per ataskaitinį laikotarpį SVB dokumentų fondai pasipildė 481 fiz. vnt. arba 8,5 % knygų, kurios gautos paramos būdu. Šie leidiniai gaunami kartu su paramos teikimo sutartimi. Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“ vėl papildė VB ir padalinių vaikų knygų fondus naujais leidiniais – 456 fiz. vnt. (2018 m. – 459 fiz. vnt.).

• **Periodikos prenumerata.** Rajono savivaldybė kiekvienais metais skiria lėšas einamųjų metų periodikos prenumeratai. 2019 m. išleista 7710,88 Eur arba 4,9 % mažiau nei praėjusiais metais. Už einamųjų metų skirtą sumą užsakyta periodika 2019 m. II–IV ketvirčiams ir 2020 m. I ketvirčiui.

Taupant lėšas, vasaros laikotarpiu (padalinių darbuotojų atostogų metu) 1 ar 2 mėnesiams užsakomas tik rajoninis laikraštis „Kupiškėnų mintys“ ir žurnalai, kurių prenumerata galima metų ketvirčiais. Pasinaudojant skelbiama akcija visoms bibliotekoms užsakomas dienraštis „Lietuvos rytas“. Specialių

pasiūlymų bibliotekai mažesnėmis kainomis prenumeratai gauta iš periodikos leidyklų: UAB „Apskaitos ir audito žinios“, UAB „Panevėžio rytas“, IĮ „Aukso pieva“ kt.

Žurnalai ir laikraščiai, kurie gaunami nemokamai, nėra paklausūs. Šių leidinių 2019 m. gauta 49 (2018 m. – 60) pavadinimai (45 pav. žurnalai, 4 pav. laikraščiai).

Kupiškio viešajai bibliotekai buvo užprenumeruota 48 (2018 m. – 53) pavadinimų periodiniai leidiniai: 13 pavadinimų laikraščių ir 35 pavadinimai žurnalų. Subačiaus miesto padalinys gavo 10 pavadinimų periodinių leidinių, kaimo padaliniai – vidutiniškai po 8.

● **Lėšos dokumentams įsigyti** (čia pateikiamos į bibliotekos sąskaitą pervestos lėšos, už kurias buvo įsigyti dokumentai ir parama bei dovanos knygomis, kurias įkainavo VB):

Lėšų šaltinis	Gautos lėšos (Eur)		Vienam gyventojui tenka lėšų (Eur)	
	2018 m. (Eur)	2019 m. (Eur)	2018 m. (Eur)	2019 m. (Eur)
Kultūros ministerija einamajam dokumentų fondų komplektavimui	14713,00	14484,00	0,86	0,86
Rajono savivaldybė (periodikai ir kt. dokumentams)	8152,03	7755,17	0,48	0,46
Projektų lėšos	200,00	158,26	0,1	0
Kultūros rėmimo fondo lėšomis gauti leidiniai	2382,33	2484,72	0,14	0,14
Parama ir dovanos knygomis	7895,73	6410,82	0,46	0,38
Kiti šaltiniai	6195,13	6444,73	0,36	0,38
Iš viso:	39538,22	37737,70	2,3	2,2

Per 2019 metus gautos lėšos sumažėjo 4,6 %.

Vienam Kupiškio rajono gyventojui gauta dokumentų už 2,2 Eur, t. y. 0,10 Eur mažiau nei praėjusiais metais.

Įvairi parama ir dovanos knygomis sumažėjo 18,8 %. Ne visada dovanojamos pačios reikalingiausios ir naujausios knygos. Išliekanti problema – labai lėtas bibliotekų dokumentų fondų atnaujinimas.

● **Naujai gautų inventorintų dokumentų procentas fonde:**

SVB – 4,8 % (2018 m. – 5,2 %),

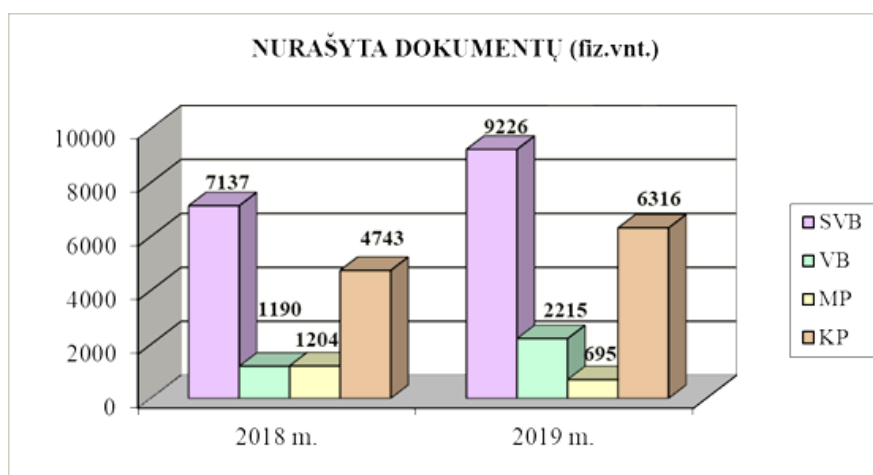
VB – 3,5 % (2018 m. – 3,4 %),

MP – 3,5 % (2018 m. – 4,5 %),

KP – 5,6 % (2018 m. – 6,1 %).

Pagal IFLA rekomendacijas einamaisiais metais naujai gauti dokumentai turi sudaryti ne mažiau kaip 5 % viso esamo fondo, o per paskutinius 5 metus išleisti dokumentai – 30–40 % viso fondo.

3. Dokumentų nurašymas

SVB nurašyta 534 pavadinimai dokumentų (2018 m. – 498 pav.):

➤ **VB** – 752 pav. (2018 m. – 317 pav.),

➤ **Subačiaus MP** – 259 pav. (2018 m. – 579 pav.),

➤ **kaimo padaliniuose** – 297 pav. (2018 m. – 241 pav.).

Nurodomas daugiausiai pavadinimų nurašęs Naivių padalinys.

SVB nurašyti dokumentai pagal tipą:

➤ knygos – 5673 fiz. vnt. arba 61,0 %,

- periodiniai leidiniai – 3548 fiz. vnt. arba 38,0 %,
- kiti dokumentai – 5 fiz. vnt. arba 1,0 %.

Daugiausiai inventorintų dokumentų nurašyta:

- VB Abonemente – 1165 fiz. vnt. 533 pav. (2018 m. – 238 fiz. vnt. 172 pav.);
- kaimo padaliniuose: Noriūnuose – 523 fiz. vnt. (268 pav.), Virbališkiuose – 461 fiz. vnt. (184 pav.).

Mažiausiai nurašė Salamiestis – 78 fiz. vnt. (67 pav.), mažiausiai pavadinimų – Juodpėnai (36 pav.).

• **Dokumentų nurašymas pagal priežastis:**

Nurašymo priežastys	Nurašymas (fiz. vnt.)		Nurašymas 2019 m. (proc.)
	2018 m.	2019 m.	
- nusidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai	3478	5254	57,0 %
- turinio požiūriu neaktualūs dokumentai	77	408	4,4 %
- periodiniai leidiniai pasibaigus saugojimo laikui	3513	3548	38,4 %
- vartotojų prarasti dokumentai	54	16	0,2 %
- dėl kitų priežasčių	15	-	-
- perduota iš fondo į fondą	-	-	-
Iš viso:	7137	9226	100 %

2019 m. nurašyta 29 % (2089 fiz. vnt.) dokumentų daugiau nei 2018 m.

4. Fondų panaudojimas

• **Fondo apyvartos rodikliai:**

SVB – 0,82 (2018 m. – 0,86);
VB – 1,3 (2018 m. – 1,2);
MP – 0,81 (2018 m. – 0,95);
KP – 0,62 (2018 m. – 0,77).

5. Mainų ir atsarginis fondai

• **Mainų fonde** yra 2283 fiz. vnt. leidinių, kurių vertė 117,19 Eur (2019 12 31): 2235 fiz. vnt. (98 %) – grožinė literatūra, 48 fiz. vnt. (2 %) – šakinė literatūra. 2019 m. Mainų fonde judėjimo nebuvo.

• **Atsarginiame fonde** yra 65 fiz. vnt. šakinės literatūros už 1,55 Eur (2019 12 31). Per metus šiame fonde judėjimo nebuvo. Mainų ir atsarginis fondai yra nešildomose buvusių kareivinių patalpose.

6. Fondų apsaugos klausimai

Savivaldybės viešųjų bibliotekų fondai apskaitomi, tvarkomi ir saugomi vadovaujantis „Bibliotekų fondo apsaugos nuostatais“, patvirtintais Kultūros ministro 2010 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. ĮV-449, „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos dokumentų fondo apskaitos tvarkos aprašu“, patvirtintu VB direktoriaus 2011 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-77 ir „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos spaudinių ir kitų dokumentų įkainojimo metodika“, patvirtinta 2014 m. gruodžio 29 d. Nr. ĮV-67. Knygos ir kiti dokumentai perkami vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu ir VB mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu patvirtintu direktoriaus įsakymu 2017 m. liepos 13 d. Nr. ĮV-78.

2019 m. dokumentų fondai nebuvo tikrinami.

IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas

Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis 2019 sausio 1 d. Kupiškio rajone gyveno 16756 gyventojai (2018 01 01 – 17097). Kupiškio mieste registruota 6061, Subačiaus mieste – 894, kaimo teritorijoje – 9801 gyventojas. Per metus rajone sumažėjo 341 gyventojų arba 1,99 %. Kasmet blogėja demografinė situacija. Nuo 2010 m. rajone sumažėjo 5613 gyventojų arba 25,1 %.

Kupiškio rajono teritorija suskirstyta į 6 seniūnijas: Alizavos, Kupiškio (seniūnijai priklauso tik kaimiškiosios vietovės, o pats miestas jai nepriskirtas), Noriūnų, Skapiškio, Subačiaus ir Šimonių.

Kupiškio VB aptarnaujamą bendruomenę (7029) sudaro Kupiškio miesto (6061) ir aplinkinių kaimų (968) gyventojai, Subačiaus miesto padalinio (1330) – Subačiaus miesto (894) ir aplinkinių kaimų (436) gyventojai, kaimo padalinių aptarnaujamose bendruomenėse gyvena 8397 žmonės.

Eil. Nr.	Bibliotekos, padalinio pavadinimas	Aptarnaujamos bendruomenės gyventojų skaičius (mikrorajonas)		Vartotojų skaičius		Gyventojų sutelkimo %
		2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	
1.	Adomynė	510	500	183	162	32,4
2.	Alizava	650	640	270	270	42,2
3.	Antašava	600	590	138	129	21,9
4.	Juodpėnai	336	334	203	207	61,8
5.	Laičiai	295	295	97	95	32,2
6.	Lukonys	475	470	188	192	40,8
7.	Naiviai	339	339	192	200	59,0
8.	Noriūnai	1310	1260	280	269	21,3
9.	Palėvenėlė	430	415	131	119	28,7
10.	Rudiliai	439	439	170	170	38,7
11.	Salamiestis	560	550	145	190	34,5
12.	Skapiškis	850	810	195	159	19,6
13.	Šepeta	795	768	253	227	29,6
14.	Šimonys	668	660	181	173	26,2
15.	Virbališkiai	330	327	130	137	41,9
	KP	8587	8397	2756	2699	32,1
16.	Subačiaus MP	1375	1330	525	388	29,2
17.	Kupiškio VB	7135	7029	2223	2095	29,8
	SVB	17097	16756	5504	5182	30,9

Rajono viešųjų bibliotekų paslaugomis naudojosi 30,9 % gyventojų (2018 m. – 32,2 %). Mažiausias gyventojų sutelkimo kaimo bibliotekose rodiklis yra Skapiškio padalinyje (19,6 %), didžiausias – Juodpėnuose (61,8 %).

● **Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai** (bibliotekų prieigos koeficientas): rajone – 986 (2018 m. – 1006), kaime – 560.

2. Registruoti vartotojai ir jų sudėtis

	Vartotojai 2018 m.	Vartotojai 2019 m.			Skirtumas	Prieaugis / kritimas %
		Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti		
VB	2223	2095	1810	285	-128	-5,7
MP	525	388	0	388	-137	-26,1
KP	2756	2699	1965	734	-57	-2,1
SVB	5504	5182	3775	1407	-322	-5,8

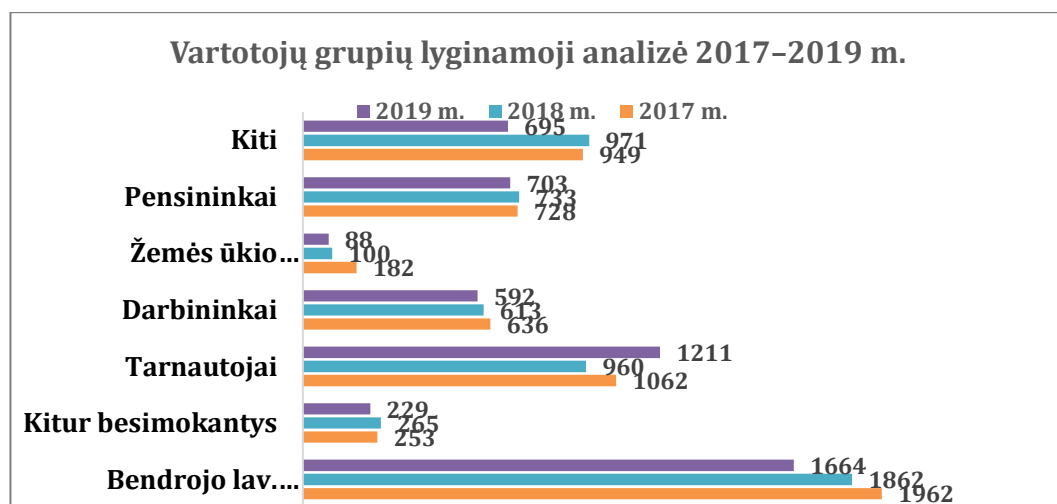
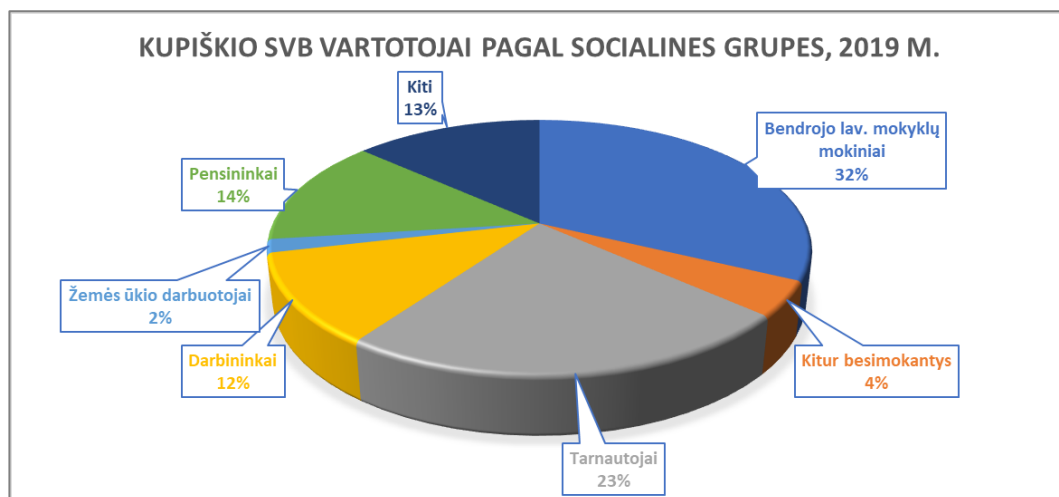
Registruotų vartotojų planas įvykdytas 95 %. Vartotojų, lyginant su 2018 m., sumažėjo (-322). Didelės įtakos tam turėjo nuo 2019 01 01 Subačiaus, Noriūnų ir Skapiškio padaliniuose įdiegta LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemė. Ne visi vartotojai noriai išsigyja LIBIS skaitytojo pažymėjimą. Dėl šios priežasties šie trys padaliniai neteko daugiau nei 150 vartotojų, ypač sumažėjo vartotojų vaikų.

Daugiau vartotojų užregistruota tik Salamiestyje (+45), Naiviuose (+8), Virbališkiuose (+7), Juodpėnuose ir Lukonyse (po +4).

● **Vartotojų skaičius vienai bibliotekai:** SVB – 305, kaimo padaliniuose – 180. Keturi arba 26,7 % kaimo padalinių turi 200 ir daugiau registruotų vartotojų, 11 padalinių (73,3 %) – nuo 95 iki 199 vartotojų.

● **Vartotojų sudėtis.** Viešųjų bibliotekų paslaugomis naudojasi įvairių socialinių grupių, skirtingo išsilavinimo ir amžiaus žmonės. SVB vartotojų sudėtis pagal socialines grupes:

- bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai – 1664;
- besimokantys kitose mokymo įstaigose – 229;
- tarnautojai – 1211;
- darbininkai – 592;
- žemės ūkio darbuotojai – 88;
- pensininkai – 703;
- kiti (bedarbiai, namų šeimininkės) – 695.

3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas

Lyginamoji statistika 2018–2019 m.:

	Lankytojų skaičius		Skirtumas	Prieaugis /kritimas %	Lankomumas	
	2018 m.	2019 m.			2018 m.	2019 m.
- Lankytojų aptarnavimo skyrius	29221	29166	-55	-0,19	x	x
- Abonementas	9654	10077	+423	+4,4	x	x
- Skaitykla	7252	6904	-348	-4,8	x	x
- Vaikų erdvė	12315	12185	-130	-1,1	18,0	18,3
- Kraštotyros ir edukacijos skyrius	5212	8976	+3764	+72,2	x	x
VB	34433	38142	+3709	+10,8	15,5	18,2
MP	7265	6530	-735	-10,1	13,8	16,8
KP	42718	43733	+1015	+2,4	15,5	16,2
SVB	84416	88405	+3989	+4,7	15,3	17,1

Planuotas SVB lankytojų skaičius pasiektas ir viršytas 7,4 %. Per metus rajono viešosios bibliotekos sulaukė 88405 lankytojų, t. y. vidutiniškai vienas lankytojas bibliotekoje apsilankė 17 kartų per metus. Lyginant su 2018 m. lankomumas SVB išaugo 1,8 %. Mažiau lankytojų sulaukė Subačiaus MP, viešosios bibliotekos Skaitykla ir Vaikų erdvė. Tačiau išaugo Kraštotyros ir edukacijos skyriaus lankytojų skaičius (+41,9 %), nes prisidėjo vasaros skaityklos (geokupolo miesto aikštėje) lankytojai.

Kaimo padaliniuose bendras lankytojų skaičius išaugo (+1015). Daugiau jų sulaukė 5 kaimo padaliniai: Noriūnai (+1191), Antašava (+978), Šimonys (+865), Alizava (+497), Naiviai (+244), o didžiausi neigiami lankytojų pokyčiai Lukonių (-636), Šepetos (-568) ir Salamiesčio (-481) padaliniuose.

2019 m. Kupiškio viešoji biblioteka atvira lankytojams buvo 276 dienas. Bibliotekoje per dieną vidutiniškai apsilankė 138 lankytojai.

Subačiaus miesto padalinys atviras lankytojams buvo 200 dienų. Per dieną jame vidutiniškai apsilankė 33 lankytojai.

Kaimo padaliniai lankytojams atviri buvo vidutiniškai 206 dienas. Per vieną dieną viename kaimo padalinyje vidutiniškai apsilankė 14 lankytojų. Didžiausi lankomumo vidurkiai padaliniuose, kurie aptarnauja ir mokyklų bendruomenes: Noriūnų – vidutiniškai 34 lankytojai, Šimonių – 27, Antašavos – 24, Alizavos – 18 lankytojų per dieną.

• **Lankomumas** (apsilankymų skaičius vienam vartotojui per metus) Kupiškio SVB (17,1) išaugo (+1,8). Didžiausias lankomumas su mokyklų bibliotekomis sujungtuose Antašavos (34,6), Šimonių (32,3) padaliniuose, o mažiausias – Laičių (3,5) skaitytojų aptarnavimo punkte.

4. Dokumentų išduotis ir skaitomumas

Lyginamoji dokumentų išduoties ir skaitomumo statistika 2018–2019 m.:

	Dokumentų išduotis fiz. vnt.		Skirtumas fiz. vnt.	Prieaugis /kritimas %	Skaitomumas (išduotis vienam vartotojui)	
	2018 m.	2019 m.			2018 m.	2019 m.
- <i>Lankytojų aptarnavimo skyrius</i>	69070	70721	+1651	+2,4	x	x
- <i>Abonementas</i>	24201	24538	+337	+1,4	x	x
- <i>Skaitykla</i>	31933	35699	+3766	+11,8	x	x
- <i>Vaikų erdvė</i>	12936	10484	-2452	-18,9	18,8	15,8
- <i>Kraštotyros ir edukacijos skyrius</i>	2583	3688	+1105	+42,8	x	x
VB	71653	74419	+2766	+3,9	32,2	35,5
MP	14595	12355	-2240	-15,3	27,8	31,8
KP	85893	78913	-6980	-8,1	31,2	29,2
SVB	172141	165677	-6464	-3,8	31,3	32,0

• **Dokumentų išduotis.** 2019 m. vartotojams išduota 165677 fiz. vnt. dokumentų, t. y. 3,8 % mažiau nei 2018 m. Planuotas metų rodiklis įvykdytas 98,7 %.

Kupiškio SVB vartotojams į namus išduota 114232 fiz. vnt. (68,9 %), naudotis vietoje – 51445 fiz. vnt. (31,1 %) dokumentų.

Kupiškio viešojoje bibliotekoje vartotojams į namus išduota 38855 fiz. vnt. (52,2 %) dokumentų, o naudotis vietoje – 35554 fiz. vnt. (47,8 %). Vienam viešosios bibliotekos vartotojui išduota vidutiniškai 36 dokumentai.

Miesto padalinyje vartotojams išduota 7250 fiz. vnt. (58,7 %) į namus ir 5105 fiz. vnt. (41,3 %) įvairių dokumentų naudotis vietoje. Vienam bibliotekos vartotojui išduoti vidutiniškai 32 dokumentai.

Kaimo padaliniuose vartotojams išduota 78913 fiz. vnt. dokumentų, iš jų į namus – 68127 fiz. vnt. (86,3 %) ir 10786 fiz. vnt. (13,7 %) naudotis vietoje. Vienam bibliotekos vartotojui išduoti vidutiniškai 29 dokumentai.

Viešojoje bibliotekoje dokumentų išduoties rodikliai padidėjo 3,7 %, miesto (-15,3 %) ir kaimo padaliniuose (-8,1 %) mažėjo.

8 kaimo padaliniuose pasiekti teigiami išduoties pokyčiai, 7 išduota mažiau dokumentų, o didžiausias sumažėjimas Noriūnų (-3447 fiz. vnt.) ir Šepetos (-2975 fiz. vnt.) padaliniuose.

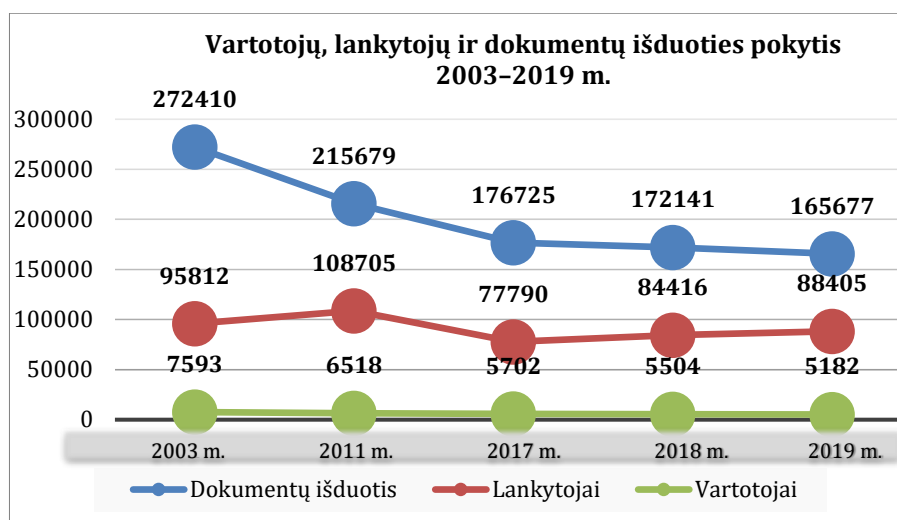
Vidutinė dokumentų išduotis kaimo padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose per metus – 5260 fiz. vnt., per darbo dieną – 26 fiz. vnt.

Rodiklių neigiamų pokyčių priežastys: dėl darbuotojo nedarbingumo daugiau nei mėnesį lankytojų neaptarnavo Alizavos padalinys. Noriūnų padalinio bibliotekininkė 6 mėn. pusę dienos dirbo Noriūnų pagrindinės mokyklos bibliotekoje, o kitą pusę – Noriūnų padalinyje, vyko padalinio persikraustymo darbai, Salamiesčio mokykloje liko tik 3 pradinukų klasės.

• **Skaitomumas.**

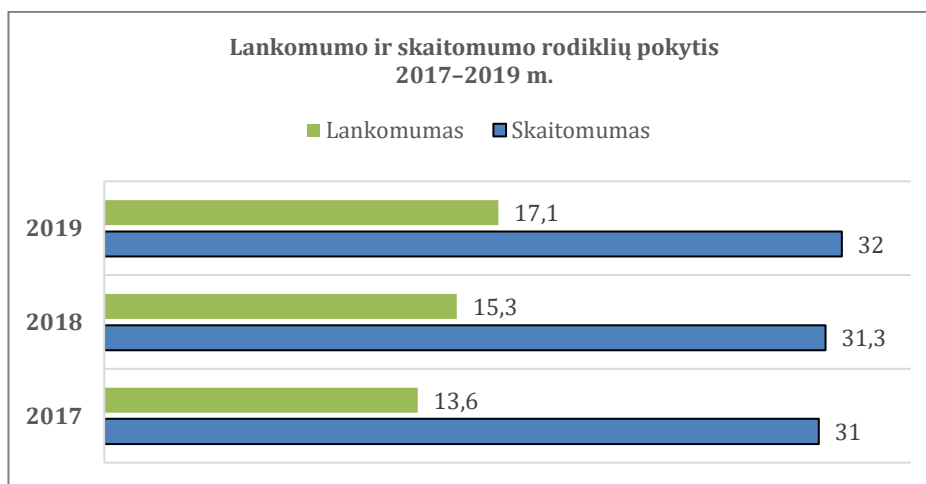
- **Vienam SVB vartotojui per metus išduoti vidutiniškai 32 dokumentai.**
- **Fondo apyvarta – 0,82.**

Dėsningumas išlieka – skaitomumas didelis tuose padaliniuose, kur didesnę išduoties dalį sudaro periodiniai leidiniai: Juodpėnuose (44), Adomynėje (42), Naiviuose (38), Rudiliuose (36).

Vartotojų skaičius Kupiškio SVB per trejus metus sumažėjo 520 arba 9,2 %, o dokumentų išduotis – 11048 fiz. vnt. arba 6,3 %. Lankytojų skaičius pastaruosius dvejus metus augo (2019 m. +3989).

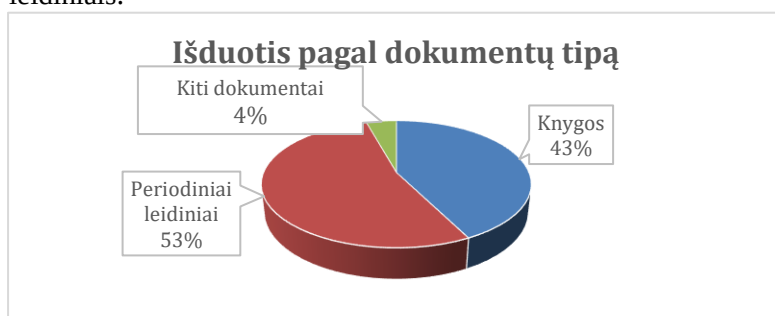
Kupiškio rajono gyventojų skaičius per metus sumažėjo (-341) 2 %. Nuolat blogėja demografinė padėtis, kuri įtakoja mažėjantį bibliotekose registruotų vartotojų skaičių. Besikeičiantys lankytojų poreikiai verčia biblioteką keistis, ieškoti naujų būdų pritraukti lankytojus, kurti naujas paslaugas.

• **Išduotis pagal mokslo šakas ir dokumentų laikmenas:**

	Grozinė literatūra su periodika		Šakinė literatūra su periodika		Išduotis pagal dokumentų laikmenas					
	fiz. vnt.	% nuo visos išduoties	fiz. vnt.	% nuo visos išduoties	Knygos		Periodiniai leidiniai		Kiti dokumentai	
					fiz. vnt.	% nuo visos išduoties	fiz. vnt.	% nuo visos išduoties	fiz. vnt.	% nuo visos išduoties
VB	47970	64,5	26439	35,5	33157	44,6	35458	47,6	5794	7,8
MP	6645	53,8	5710	46,2	6535	52,9	5820	47,1	0	0
KP	50129	63,5	28784	36,5	30727	38,9	46846	59,4	1340	1,7
SVB	104744	63,2	60933	36,8	70419	42,5	88124	53,2	7134	4,3

Dokumentų išduotis pagal mokslo šakas bibliotekos dienoraštyje apskaitoma kartu su periodiniais leidiniais.

Išduotis pagal dokumentų laikmenas, lyginant su 2018 m., šiek tiek keitėsi. Periodinių leidinių išduotis sumažėjo: SVB – 1,9 %, kaimo padaliniuose – 4,6 %, miesto padalinyje – 9,9 %, o viešojoje bibliotekoje išaugo 3,6 %.

Knygų išduotis 2019 m. didėjo: SVB – 2,4 %, miesto padalinyje – 9,9 %

ir kaimo padaliniuose – 4,5 %, o viešojoje bibliotekoje sumažėjo 1,8 %. Kitų dokumentų išduota 0,5 % mažiau nei praėjusiais metais.

Naujų knygų nedidelė gautis kaimo padaliniuose lemia didesnę periodinių leidinių išduotį. Tik keturiuose kaimo padaliniuose (Antašava, Noriūnai, Skapiškis ir Šepeta) didesnę išduoties dalį sudaro knygos.

● *Skaitytojų poreikiai ir interesai.*

2019 m. skaitytojai skaityti rinkosi tiek lietuvių, tiek užsienio autorių knygas. Daugiausia kartu išduota:

- D. Steel knyga „Užkietėję viengungiai“ – 45 (kartai);
- R. Šepetys „Tarp pilkų debesų“ – 34;
- R. Šepetys „Druska jūrai“ – 17;
- A. Ruseckaitė „Padai pilni vinių“ – 17;
- K. Sabaliauskaitės „Petro imperatorė“ – 16.

Metų knygos titului nominuotosios knygos (atsižvelgiant į tai, kad jų sąrašas paskelbiamas paskutinių metų ketvirtį) irgi sulaukia skaitytojų dėmesio, o labiausiai skaitomos buvo D. Opolskaitės novelės „Dienų piramidės“ ir M. Gailiaus romanas „Oro“.

Populiariausi užsienio rašytojai: K. Hannah, L. Riley, D. Chamberlain, S. Montefiore, L. Gounelle, T. Gerritsen, N. Sparks, N. Roberts, J. McNaught, J. Moyes, J. Picoult ir kt.

Suaugusiųjų skaitomiausi periodiniai leidiniai buvo žurnalai „Ji“, „Žmonės“, „Darbštuolė“, „Rasos“, „Sodo spalvos“, iš laikraščių – „Lietuvos rytas“. Skaitytojams 2019 m. buvo siūlomi 99 pavadinimų periodiniai leidiniai (iš jų – 48 prenumeruoti pačios bibliotekos). Palyginus su 2018 m., pabrangus prenumeratai, ataskaitiniais metais gauta 9 pavadinimais mažiau. Skaitykloje galima pasiskolinti skaitymo akinius.

Padalinių darbuotojos pastebi, kad nebeskaitomos Metų knygos rinkimams nominuotos knygos, skaitytojams jos per daug sudėtingos. Vartotojus domina istorinės tematikos, įžymių asmenybių gyvenimus aprašančios knygos, detektyvai. Metai iš metų populiarumo nepraranda leidiniai apie Kupiškio kraštą ir jo žmones.

Kaip labiausiai skaitomos minimos lietuvių autorių S. Šaltenio, A. Ruseckaitės, K. Sabaliauskaitės, J. Meko, T. Venclovo, V. Kočiūbaičio, A. Toliato knygos, iš užsienio autorių – S. Aleksijevič, L. Gounelle, S. Brown, D. Chamberlain, L. Riley, N. Spielman ir kt.

Viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose lankosi ištikimi spausdintam žodžiui periodinių leidinių skaitytojai. Taupiai naudojant lėšas padaliniams prenumeruojami 7–11 pavadinimų periodiniai leidiniai, situaciją gelbsti žmonių dovanojama periodika. Alizavos padaliniui, buvęs kraštievis Albertas Tamošiūnas užsakė žurnalą „Iliustruotoji istorija“. Adomynės KP žurnalą „Žmonės“ ir laikraštį „Panevėžio kraštas“ dovanoja D. Juknevičienė ir Z. Vilimienė, Juodpėnų SAP periodinius leidinius dovanoja ūkininkai I. ir Z. Aleksandravičiai bei D. ir R. Blaževičiai, skaitytojos O. Laurenčikienė, N. Meškauskienė, G. Murnikovienė, Lukonių KP B. Ažusienienė – „Panevėžio kraštas“ prenumeratą, Naivių SAP – D. Tviskuvienė ir S. Bukauskienė, Subačiaus MP jau kelinti metai iš eilės Lietuvos kariuomenės savanorių draugijos pirmininkas Dainius Gudelis – žurnalus „Karys“, „Kardas“, laikraštį „Savanoris“.

Sportinio inventoriaus skolinimas. Biblioteka, siekdama plėsti paslaugas gyventojams ir prisidėti prie sveikatingumo skatinimo, jau antri metai vartotojams skolina šiaurietiško ėjimo lazdas. 2019 m. šis inventorius paskolintas 8 kartus. (2018 m. – 14 k.).

5. Nestacionarinis aptarnavimas

Skaitytojus namuose padeda aptarnauti 43 knygnešiai, kurie 79 neįgaliems ir senyvo amžiaus žmonėms neša knygas ir periodinius leidinius į namus. Beveik kiekvienas padalinys turi nuo 1 iki 18 skaitytojų, kuriems į namus pristatomi jų pageidaujami leidiniai.

Rajone, iki liepos 1 d., dar veikė knygų išdavimo punktas Bakšėnų kaime, kuriame vieną kartą per mėnesį skaitytojus aptarnavo Salamiesčio padalinio vyresn. bibliotekininkė. Per pusmetį buvo užregistruoti tik 3 vartotojai, kurie apsilankė 15 kartų, jiems išduota 206 fiz. vnt. dokumentų. Sparčiai senstančiame kaime ši paslauga tapo nebepopuliari, todėl punktas buvo uždarytas.

6. Vieningo SVB dokumentų fondo panaudojimas

Bibliotekos stengiasi patenkinti visus skaitytojų poreikius, todėl reikalingus leidinius skolinasi tarpusavyje, t. y. vyksta vieningo fondo cirkuliacija. Per metus iš vienos rajono viešosios bibliotekos į kitą keliavo 2939 knygos (+972). Iš VB skyrių padaliniams išduota 1164 fiz. vnt. dokumentų: iš Lankytojų aptarnavimo skyriaus – 1035 fiz. vnt., iš Kraštotyros ir edukacijos skyriaus – 129 fiz. vnt. Daugiausia knygų iš VB ir kitų padalinių skolinosi Subačiaus miesto (342 fiz. vnt.), Skapiškio (307 fiz. vnt.), Lukonių (250 fiz. vnt.) padaliniai.

7. Tarpbibliotekinis skolinimas

Dėl nuolat didėjančios elektroninių paslaugų ir dokumentų pasiūlos aktualumą praranda tarpbibliotekinis skolinimas. 2019 m. šia paslauga nepasinaudojo nei vienas bibliotekos lankytojas.

8. Paslaugos specialiųjų poreikių lankytojams

Specialiųjų poreikių bibliotekų lankytojų apskaita nevedama. Bibliotekos bendradarbiauja su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Kupiškio skyriumi, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija ir kitomis žmonių su specialiais poreikiais organizacijomis.

Tęsiasi Kupiškio viešosios bibliotekos gražus bendradarbiavimas su mokyklos „Varpelis“ specialiąja grupe ir lavinamosiomis klasėmis, kurias lanko psichinę ir fizinę negalią turintys vaikai bei jaunimas iki 25 metų. Bibliotekininkės lankosi mokykloje, vaikai su auklėtojomis dažni svečiai VB Vaikų erdvėje. Organizuojamos įvairios veiklos, rengiamos ugdytinių kūrybinių darbų parodos.

Neįgaliesiems skaitytojams pageidaujami dokumentai pristatomi į namus. Viešosios bibliotekos darbuotojai senyvo amžiaus skaitytojus aplanko kas mėnesį, padalinių darbuotojai ir jų pagalbininkai knygnešiai pagal poreikį.

Bendradarbiavimas tęsiasi su Lietuvos aklųjų bibliotekos (LAB) Panevėžio padaliniu (vyr. bibliotekininkė Nijolė Bielinskienė). Prie Abonemento veikia kilnojamoji bibliotekėlė, jos paslaugomis naudojosi 8 (2018 m. – 4) silpnaregiai skaitytojai, kurie apsilankė 18 kartų ir pasiskolino 97 garsines grožinės literatūros knygas (CD). Per metus iš Panevėžio aklųjų bibliotekos šiai skaitytojų grupei atvežti 54 dokumentai. Knygos Brailio raštu akliesiems skaitytojams pristatomos tiesiai į jų gyvenamą vietą.

Tik 9 (53 %) rajono bibliotekos pritaikytos neįgaliųjų poreikiams.

9. Mokamos paslaugos

Mokamas paslaugas teikė VB ir visi padaliniai. Paslaugų nomenklatūra ir gautos lėšos:

- dokumentų kopijavimas, skenavimas ir spausdinimas – 814,20 Eur (2018 m. – 770,50 Eur);
- skaitytojo pažymėjimo išdavimas – 426,00 Eur (2018 m. – 173,10 Eur);
- TBA paslaugos – 0 Eur (2018 m. – 0,35 Eur);
- mašinos ir patalpų nuoma – 658,40 Eur (2018 m. – 508,80 Eur);
- delspinigiai už pasiskolintus ir laiku negrąžintus dokumentus – 0 Eur (2018 m. – 1,04 Eur);

Palyginti su 2018 m., lėšų gauta 444,81 Eur daugiau. Ataskaitiniais metais trijuose padaliniuose įdiegus automatizuotą LIBIS skaitytojų aptarnavimo sistemę (SAP), 59 % išaugo skaitytojų pažymėjimų išdavimo lėšos. Populiariai išlieka dokumentų kopijavimo ir spausdinimo paslauga – 3,1 % išaugo kopijų vartotojams skaičius.

V. KULTŪRINĖ VEIKLA

Bibliotekose vykę renginiai buvo skirti Vietovardžių metams, literatūros ir meno, kupiškėnų kūrybos ir krašto paveldo sklaidai, valstybinėms ir kalendorinėms šventėms paminėti, skaitymo skatinimo iniciatyvoms, bibliotekų jubiliejams, neformaliai vaikų ir suaugusiųjų švietimui. Tai svarbi bibliotekų veiklos sritis, reikalaujanti nemažai laiko, gebėjimų ir finansinių lėšų.

	Renginiai		Iš jų				Renginių lankytojų skaičius	
	2018 m.	2019 m.	Žodiniai (kultūriniai ir edukaciniai)		Vaizdiniai (parodos)			
			2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.
KP	536	540	304	321	232	219	7766	7381
MP	64	51	37	25	27	26	690	595
VB	328	367	239	255	89	112	4590	5808
SVB	928	958	580	601	348	357	13046	13784

Per metus bibliotekose organizuoti 958 renginiai, iš jų 62,7 % – įvairūs žodiniai renginiai (susitikimai su rašytojais, knygų pristatymai, teminiai vakarai, valandėlės ir kt.). Per metus organizuotų renginių skaičius, lyginant su 2018 m., išaugo 3,2 %, planas įvykdytas 115,0 %. Kaimo padaliniuose organizuota vidutiniškai po 36 renginius, tame tarpe po 21 žodinių.

Vaizdiniai renginiai (spaudinių ir kitų dokumentų, eksponatų iš asmeninių skaitytojų kolekcijų, kūrybinių darbų parodos) sudaro 37,3 % visų renginių (2018 m. – 37,5 %). Planas viršytas 15,4 %, nes daugiau

parodų surengta viešojoje bibliotekoje (Skaitykloje). Apie vaikams skirtus renginius žiūrėkite skyriuje „VI.3. Renginiai vaikams“.

Bibliotekų renginiuose apsilankė 13784 lankytojai, lyginant su 2018 m. – 5,7 % daugiau.

1. Kupiškio viešosios bibliotekos žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems

● *Knygų pristatymai ir sutiktuvės, susitikimai su rašytojais, knygų autoriais.* Džiaugiamės, kad organizuojant susitikimus su rašytojais dažnai talkina geras bibliotekos bičiulis kunigas, teologijos licenciatas, poetas Justas Jasėnas.

Sausio 16 d. Seimo narys, istorikas *Arvydas Anušauskas* pristatė savo naujausią knygą „*Aš esu Vanagas*“ apie lietuvių nacionalinio pasipriešinimo vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą.

Balandžio mėnesį Anykščiuose gyvenantis rašytojas *Rimantas Vanagas* pristatė naują apybraižą „*Likimų medžiotojas*“, joniškietis, neregys, „Saulės“ pagrindinės mokyklos moksleivis *Redas Olšauskas* poezijos knygą „*Jeigu aš matyčiau*“.

Gegužės 7 d., Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, vykdomos akcijos „Lietuva skaito“ metu Kupiškyje viešėjo rašytojas, scenaristas ir aktorius *Alvydas Šlepikas*. Svečias papasakojo apie romano „*Mano vardas – Marytė*“ atsiradimą, skaitė savo kūrinį „*Didžioji motina*“.

Rugsėjo 25 d. kupiškėnai rinkosi į žurnalistės, rašytojos *Vitos Morkūnienės* knygų apie vienuolį kapuciną Tėvą Stanislovą (Mykolą Dobrovolskį) „*Pokalbiai Tėvo Stanislovo celėje*“ ir „*Tėvo Stanislovo Paberžė. Giesmė Esimui*“ pristatymą. Dalyvavo knygų autorė ir kunigas Justas Jasėnas. Žurnalistė, daug bendravusi su Tėvu Stanislovu, sakė, kad šis vienuolis – žmogus, kurio gyvenimas ir bendravimo būdas netelpa į jokių rėmus, laužo stereotipus. J. Jasėnas skaitė ištraukas iš pristatomų knygų, pasakojo apie Tėvo Stanislovo iš metalo kaltas saulutes.

Spalio 16 d. prozininkė, poetė, buvusi ilgametė Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė *Aldona Ruseckaitė* pristatė biografinį romaną apie Salomėją Nėrį „*Padai pilni vinių*“. Autorė pasakojo, kad knyga apima pačius sunkiausius poetės gyvenimo metus – nuo 1940 m. birželio 15 d. iki mirties 1945 m. liepos 7 d. Į susitikimą rašytoją atlydėjęs kunigas J. Jasėnas paskaitė keletą S. Nėries eilėraščių, o paskutinį eilėraštį „Grišiu“ išdainavo kartu su visais renginio dalyviais. Buvo pristatyta ir naujausia *A. Ruseckaitės* poezijos knyga „*Debesiu*“.

Lapkričio 6 d. poetė, dramaturgė, vertėja, vaikų literatūros klasikė *Violeta Palčinskaitė* pristatė memuarų knygą „*Paslapties babilonai arba aš tau siunčiu labų dienų*“.

Gruodžio 3 d. biblioteka sulaukė dar vienos garbios viešnios – poetės, rašytojos, skaitovės, scenos kalbos dėstytojos *Marijos Meilės Kudarauskaitės*. Pristatytos dvi knygos – atsiminimai „*Istorijos iš pastalės*“ ir poezijos rinktinė „*Kai žodžių sielos ima šviest*“.

Viešosios bibliotekos metų renginių maratonas baigėsi gruodžio 18 d. susitikimu su rašytoja, vertėja, Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininke *Birute Jonuškaite*. Prieš keletą metų pasirodęs jos romanas „Maranta“ sulaukė didelio skaitytojų ir kritikų susidomėjimo, buvo įvertintas Liudo Dovydėno premija. Šį kartą B. Jonuškaitė pristatė antrąją romano dalį „*Maestro*“. Pirmą kartą suskambo ir baltas pianinas, kuris neseniai papuošė bibliotekos salę. Muzikinius kūrinius atliko Kupiškio meno mokyklos mokytoja Edita Dobrickienė su savo mokinėmis.

● *Kupiškėnų autorių knygų pristatymai* – didelio lankytojų dėmesio sulaukianti veiklos sritis. Kasmet vyksta po keletą tokio pobūdžio renginių, kuriuos organizuoja Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė.

Serija „Kupiškėnų biblioteka“ pasipildė trimis naujomis knygomis. Sausio 18 d. pristatytos dvi: *Balio Kašponio „Mokytojo ir vargonininko atsiminimai“* ir *Vidmanto Jankausko „Ką tyli akmenys: Viksvų giminės istorija“*. Dalyvavo knygų sudarytojas ir leidėjas V. Jankauskas, redaktorė, humanitarinių mokslų daktarė Vida Žilinskienė, chorvedys Pranas Jankauskas, Vilniaus kupiškėnų klubo prezidentas Vilius Bartulis, Kupiškio rajono savivaldybės meras Dainius Bardauskas, Viksvų giminės atstovai.

Birželio 28 d. pristatyta iš Kupiškio krašto kilusio gydytojo, mecenato *Gedimino Kaluinso* knyga „*Mano atsiminimai*“. Dalyvavo G. Kaluinso knygos sudarytoja ir redaktorė L. Matiukaitė, kalbos redaktorė Virginija Juškienė, autoriaus dukra Birutė Mieliauskienė.

Vasario mėnesį pristatyta istorikės, humanitarinių mokslų daktarės *Aldonos Vasiliauskiienės* knyga „*Šventojo Bazilijaus Didžiojo ordinas: iš liaudies – liaudžiai*“. Vienintelis Šv. Bazilijaus Didžiojo ordinas

įkurtas Lietuvoje paskatino autorę domėtis ištakomis bei unikalia istorija. Apie monografijos struktūrą kalbėjo Skapiškio pagrindinės mokyklos mokytoja Auksė Jankevičienė, apie žmogaus ir religijos santykį – Kamajų parapijos klebonas Andrius Šukys.

Didelio kupiškėnų susidomėjimo sulaukė **Juozo Baltušio** knygos „*Vietoj dienoraščio: 1970-1975*“ sutiktuvės, vykusios balandžio 26 d. Kupiškio kultūros centre. Apie knygos atsiradimo aplinkybes pasakojo jos sudarytojas, žurnalo „Metai“ vyr. redaktorius Antanas Šimkus ir iš Australijos atvykusi rašytojo dukra Rita Baltušytė. Išvalgomis apie J. Baltušio ideologines ir pilietines nuostatas pasidalino žurnalistas Česlovas Juršėnas, apie rašytojo viešnages Kupiškyje pasakojo kupiškėnai Algimantas Jasaitis ir Edvardas Kareiva, parodytas filmo apie rašytoją fragmentas. Renginį moderavo literatūros kritikas Saulius Vasiliauskas.

Birželio mėnesį pristatytas kultūros ir istorijos *almanachas* „**Kupiškis. 2018**“. Dalyvavo almanacho vyr. redaktorius ir sudarytojas, dailėtyrininkas V. Jankauskas, redaktorė Danguolė Gudienė, publikacijų autoriai Aldona Vasiliauskienė, miškininkas Vidmantas Markevičius, muziejininkė Aušra Jonušytė, poetė Gerda Jankevičiūtė, bardas Kazimieras Puronas.

Į savo tėvelio, knygų autoriaus, leidėjo Viliaus Užtupo gimtąjį Kupiškio kraštą atvykusi Kaune gyvenanti žurnalistė, rašytoja, vertėja **Rita Užtupaitė-Banienė** pristatė atostogų skaitiniams skirtą romaną „*Viskas įskaičiuota*“, papasakojo apie tėvelio pomėgį. Vilius Užtupas domėjosi miniatiūrinių knygelių leidyba, buvo patekęs į Lietuvos rekordų knygą, kaip mažiausios knygelės leidėjas. Prisiminimais apie knygos istoriką dalinosi kraštotyrininkė Danutė Baronienė, žurnalistas Algirdas Petrulis, chorvedys Pranas Jankauskas. Knygos pristatymas vyko ir Subačiaus miesto padalinyje.

● **Projekto „Diagnozė: poetas“ renginiai** (žiūrėkite ir skyriuje „VIII.1. LKT finansuoti projektai“).

Bendradarbiaujant su Lietuvos rašytojų sąjunga kovo 15 d. Kupiškyje organizuoti du poeto, literatūros kritiko, eseisto Valdemaro Kukulo 60-osioms gimimo metinėms skirti renginiai: Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijoje vyko literatūros pamoka „*Valdemaras Kukulas – mūsų gimnazijos auklėtinis*“, kultūros centre – literatūros vakaras „*Nebeturim neskaudančio laiko*“. Juose dalyvavo poetai, Lietuvos nacionalinės kultūros premijos laureatai Vladas Braziūnas ir Antanas A. Jonynas, žurnalo „Metai“ vyr. redaktorius Antanas Šimkus, V. Kukulo našlė Deimantė Kukulienė, auklėtoja Pulcherija Jasaitienė, mokytoja Genovaitė Vilčinskienė.

Kovo 26 d. gimnazijoje organizuota šventė „*Diena su poetu Valdemaru Kuku*“, kurioje poeto eilėraščius skaitė 24 mokiniai iš 6 rajono mokyklų.

Balandžio 23 d. kupiškėnai rinkosi į **V. Kukulo ir jo bičiulių kūrybos skaitymus** kavinės „Upės kėpyklėlė“ kiemelyje (Nacionalinės bibliotekų savaitės atidarymo renginys).

Birželio 8 d. Skapiškio bibliotekoje vykusio šventė „*Poezijos pavasario aidai Kupiškyje*“ buvo dedikuota V. Kukulo atminimui. Renginyje dalyvavo ir savo kūrybą skaitė literatai iš Biržų, Rokiškio, Panevėžio, Klaipėdos, Kupiškio, aktorius Romualdas Gudas.

Projekto pristatymai vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės ir Rokiškio rajono viešosiose bibliotekose, Pasvalio Petro Vileišio gimnazijoje.

Viešojoje bibliotekoje organizuotas projekto baigiamasis renginys „*Liūdnas vakaras*“, kurio metu V. Kukulo poeziją skaitė Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorė Ligita Kondrotaitė.

● **Teminės popietės, diskusijos ir kiti renginiai.**

Vasario 7 d. diskutuota tema „*Teologas bibliotekoje*“. Dalyvavo Utenos savivaldybės Antano ir Motiejaus Miškinų viešosios bibliotekos darbuotoja Jurgita Gudalienė ir Kamajų parapijos klebonas Andrius Šukys.

Vasario 16-osios išvakarėse viešoji biblioteka drauge su Povilo Matulionio progimnazijos Kupos pradinio ugdymo skyriumi surengė popietę šeimoms „*Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio ženklai. Daiktų, fotografijų istorijos*“. Apie valstybės istoriją kalbėta netradiciškai: per išsaugotus senus šeimų daiktus ir praeitį menančias fotografijas. Tėvų ir senelių albumus vartė, fotografijas bei kitus eksponatus paskolino 11 pateikėjų: mokiniai ir jų tėveliai, mokytojai ir bibliotekininkai.

Kovo 14 d. Lietuvos istorijos instituto vyresn. mokslo darbuotojas Algimantas Kasparavičius skaitė paskaitą „*Politinė korupcija tarpukariu: neegzistuojanti ar nematoma?*“.

Minint Europos paveldo dienas, rugsėjo 23-ąją – Lietuvos žydų genocido dieną – trumpam buvo pravertos rekonstruojamos bibliotekos, buvusio žydų sinagogos, durys lankytojams. **Pasivaikščiojimą po sinagogą** lydėjo bibliotekos direktoriaus Algirdo Venckaus pasakojimas ir muziejininkės Giedrės Zuožienės skaitomos rašytojo Alekso Baltrūno novelių ištraukos.

Spalio 8 d. paminėta **Baltosios lazdelės diena**, svečiavosi Panevėžio aklujų bibliotekos darbuotojos Nijolė Bielinskienė ir Asta Kregždytė, skaitovas Juozas Braidokas.

- **„Literatūros ir kino dienos bibliotekoje“.** Kupiškio VB jau antri metai yra Lietuvos kultūros tarybos finansuojamo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projekto, skirto Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų kūrybos sklaidai, partnerė. Kartu organizuoti du renginiai.

Gegužės 20 d. kupiškėnai rinkosi į susitikimą su poete, publiciste **Ramute Skučaitė**, kurio metu pristatyta knyga **„Tik ištarti reikėjo“**. Autorę kalbino ir jos eilėraščius skaitė aktorius Gintaras Mikalauskas.

Didelio literatūros mylėtojų dėmesio sulaukė ir kaimyniniame Biržų rajone gimusio poeto **Jono Strielkūno atminimui** (80-osioms gimimo metinėms) **skirtas vakaras „Mūsų sielos gyvens inkiluos“**, vykęs rugsėjo mėnesį. Apie J. Strielkūno kūrybą kalbėjo, prisiminimais dalinosi poetė Elvyra Pažemėkaitė, buvęs Vaižganto memorialinio muziejaus vedėjas, žurnalistas, literatūros tyrinėtojas Alfars Pakėnas, poeto eilėraščius skaitė Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorius Albinas Keleris.

- **Knygų mylėtojų klubas „Knygius“** (kuratorė LAS vyresn. bibliotekininkė R. Senvaitienė) prie viešosios bibliotekos veikia nuo 2017 m., išaugo bendraminčių būrys – nuo dešimties iki beveik trisdešimties. 2019 m. įvyko 9 klubo susitikimai, kurių metu aptartos perskaitytos knygos, anonsuotos naujai išėjusios, susitikta su knygų autoriais ar lektoriais: VšĮ komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė pristatė nepelnytai primirštą rašytoją Bronę Buivydaite ir jos kūrybą, VU profesorė, vertėja Genovaitė Dručkutė pristatė Oskaro Milašiaus paramos fondo išleistas knygas, istorikas, publicistas Juozas Brazauskas – biografinių apybraižų knygą „Mano kelias“. Buvo ir keletas išvykų: žiūrėti spektakliai Panevėžio Juozo Miltinio dramos ir Vilniaus mažajame teatruose, keliauta maršrutu „Vabalninko lygumų žmonės ir gėlės“, minint Vaižganto metus aplankytas jo kraštas – Malaišiai, Kunigiškiai, Svėdasai. Klubo narės aktyviai dalyvavo akcijoje „Vasara su knyga“. Apie sėkmingą klubo veiklą išgirdo visas pasaulis – Atėnuose (Graikija) vykusioje IFLA konferencijoje buvo pristatytas PAVB darbuotojos Gretos Ratkutės sudarytas plakatas ir lankstinukas „Skaitymo skatinimo programos Lietuvos viešosiose bibliotekose“, kuriame ir „Knygiaus“ sėkmės istorija.

- **Metų knygos rinkimai.**

2019 m. pradžioje TAU literatūros fakulteto klausytojai balsavo už 2018 Metų knygas – publicistikos ir dokumentikos knygų penketuką. Balsų dauguma išrinkta G. Radvilavičiūtės knyga „Tekstų persekiojimas: esė apie rašytojus ir žmones“. Knygų mylėtojų klubo „Knygius“ nariai išrinko R. Oginskaitės knygą „Gib a kuk: pokalbiai Olgos ir Grigorijaus Kanovičių namuose“.

Nuo lapkričio mėnesio pradėtas populiarinti Metų knygos 2019 suaugusiųjų prozos penketukas: M. Gailiaus romanas „Oro“, V. Kulvinskaitės prozos kūrinys „Kai aš buvau malalietka“, V. Morkūno trumposios prozos knyga „Pakeleivingų stotys“, D. Opolskaitės novelių knyga „Dienų piramidės“ ir J. Tumasonytės apsakymų knyga „Undinės“.

- **Kūrybinių darbų parodų pristatymai.**

Kupiškio viešosios bibliotekos laiptinėje, pirmojo aukšto languose ir Edukacijų klasėje buvo eksponuojami tautodailininkės **Virginijos Jurevičienės karpiniai**. Vasario 13 d. vyko šios parodos pristatymas ir edukacinė pamokėlė. Bibliotekos lankytojai ir darbuotojai turėjo gerą progą susipažinti su karpymo technika, jos subtilybėmis.

Balandžio 25 d. tradicinė, jau 17-oji, rajono dailės mokytojų ir jų bičiulių kūrybinių darbų paroda **„Kūrybos erdvės. 2019“** šį kartą eksponuota ir pristatyta Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos erdvėse. Savo darbus, atliktus įvairia technika, eksponavo Rima Kalinkienė, Rimgailė Laskauskaitė, Rita Laskauskienė, Lina Riaubienė, Silvija Stukienė, Genia Vaičiškienė, Algirdas Venckus, Lina Zinienė ir kt.

Keletas parodų eksponuota buvusių kareivinių pastatų įrengtoje parodų salėje (Gedimino g. 53B). Rugpjūčio 9 d. viešoji biblioteka lankytojus pakvietė į kraštiečio Valdemaro Kukulo atminimui skirtos meno darbų parodos **„Autsaideriai“** atidarymą. Poeto kūrybinei ir filosofinei pozicijai atskleisti jo giminaitis Vilmantas Graičiūnas, pasiūlęs Gintaro Beresnevičiaus pagrįstą autsaiderio – žmogaus sąmoningai pasirinkusio buvimo ne minioje – kelią, parodoje pristatė tapybos darbų kolekciją, kurią inspiravo V. Kukulo poezija. Iš natūros tapytus portretus eksponavo dailininkė Rasa Vasilevičiūtė iš Vilniaus, kupiškėnas Marius Skrupskis – du originalia technika atliktus tapybos darbus ir panevėžietis fotografas, instaliacijų meistras Virginijus Benašas – dviračių menui skirtas fotografijas.

Vilniaus dailės akademijos Kauno fakulteto Tekstilės katedros organizuojamas ir Lietuvos Kultūros tarybos remiamas projektas **„Jaunas – jaunam: tekstilė ateičiai“** (vadovė Donata Jutkienė) atkeliavo į

Kupiškio rajoną. Studentės susitiko su jaunaisiais menininkais iš Kupiškio meno mokyklos. Kūrybinių dirbtuvių metu mokiniai, panaudodami įvairias technikas, išpuošė medžiaginius krepšelius. Jaunųjų kupiškėnių ir studenčių darbai nuo rugsėjo 13 d. eksponuoti buvusių kareivinių parodų salėje.

Spalio 10 d. pristatyta Kupiškio VB direktoriaus Algirdo Venckaus jubiliejinė tapybos darbų paroda „*Inventorizacija*“. Parodoje eksponuojami darbai apibendrina ilgametę autoriaus reflektuojamą gimtojo kraštovaizdžio temą, mūsų krašto praeitį, perteiktą žmonių portretuose.

Geriausiais akademinio stiliaus piešėjais Lietuvoje pripažįstami jaunieji menininkai broliai dvyniai Remigijus ir Algirdas Gataveckai stebina kruopščiai išpieštais didelio formato studijiniais darbais. Jų vardai labai plačiai nuskambėjo, kai nutapė Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės portretą. Vienas iš brolių – **Remigijus Gataveckas** – spalio 31 d. kupiškėnams pristatė studijų metu sukurtus iš natūros tapytus darbus. Menininkas dažnai lankosi mūsų mieste, nes iš Kupiškio kilusi jo žmona Evelina.

• *Draugystė tęsiasi*

Kupiškio viešoji biblioteka bendradarbiauja su Vilniaus kupiškėnų klubu (prezidentas Vilius Bartulis), kiekvienais metais kartu organizuoja renginius. Vilniaus kupiškėnai kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį renkasi Vilniaus mokytojų namų svetainėje.

Rugsėjo 1 d. Vilniaus kupiškėnams buvo pristatyti net penki naujausi kupiškėniškos tematikos leidiniai. Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja L. Matiukaitė pristatė Gedimino Kaluinos knygą „Mano prisiminimai“.

NAUJA VEIKLA: *Lietuviškų kino filmų peržiūros* buvusiose kareivinėse (Gedimino g. 53a). Demonstruoti du filmai: „Velnio nuotaka“ (rež. Arūnas Žebriūnas) ir „Mažoji išpažintis“ (rež. Algirdas Araminas).

• *Valandėlės „Senos plokštelės“*

Jau antri metai rengiamos muzikinės valandėlės su vinilo plokštelėmis „Senos plokštelės: kviečiame paklausti“. 2019 m. buvo prisiminti: kompozitorius Benjaminas Gorbulskis, ansamblis „Kopų balsai“, dainininkė Janina Miščiukaitė, aktorius Valentinas Masalskis, klausyta plokštelių įrašų.

• *Kiti renginiai, šventės ir akcijos*

Pilietinė akcija. Sausio 13-osios, Laisvės gynėjų dienos proga bibliotekos languose buvo uždegtos atminimo žvakelės žuvusiems už laisvę atminti.

Paskaitos sveikos gyvensenos tema. Skaitytojų kampelyje vyko susitikimai: su konsultante Tatjana Pliekaitiene, jos užsiėmimo tema buvo „Eteriniai aliejai – unikali augmenijos dovana pasauliui“, konsultantė Danguolė Juknienė pakvietė į susitikimą-paskaitą „Ekologiški produktai ir sveikata“, o gydytoja Galina Ščiukina skaitė paskaitą „Laimės amžius. Kaip išsaugoti sveikas smegenis“.

Susitikimai. Kupiškio viešojoje bibliotekoje lankėsi ir su gyventojais susitiko Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas Remigijus Žemaitaitis. Bibliotekai svečias padovanojo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos „*Akto Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo*“ kopiją, o gegužės 6 d. – vyko susitikimas su kandidatu į Lietuvos Respublikos Prezidentus Arvydu Juozaičiu.

Akcija „Vasara su knyga“. Visą vasarą vyko Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų organizuojamas skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“, kvietęs keisti pasaulį su knyga rankose (nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d.). Iššūkį priėmę dalyviai (amžius nesvarbus) sutiko įveikti 5 skaitymo užduotis: perskaityti lietuvių autoriaus knygą; knygą apie keliones; knygą geltonu viršeliu, knygą, kurios pavadinimas prasideda pirma dalyvio vardo raide ir bibliotekininko rekomenduotą knygą.

Kupiškio viešosios bibliotekos ir jos padalinių (Adomynės, Noriūnų, Rudilių ir Subačiaus) skaitytojai 2019 m. aktyviau rinkosi smagų laisvalaikio leidimą su knyga. Skaitymo iššūkį sėkmingai įveikė 54 skaitytojai (2018 m. – 26), iš jų 12 vaikų (2018 m. – 7).

Teminės popietės ir kiti renginiai. Vasario 14 d. vyko Ronaldo Reigano laisvės centro organizuota diskusija „*Lietuva tarp JAV ir Europos Sąjungos*“, kurioje dalyvavo užsienio reikalų ekspertai – Lietuvos Respublikos Seimo narys Audronius Ažubalis ir Rytų Europos studijų centro analitikas Vladimiras Laučius.

Vasario 28 d. bibliotekoje svečiavosi filologė, viešosios įstaigos Komunikacijos centras „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė. Knygų leidėja dalyvauja įvairiose konferencijose, kituose renginiuose. Šį kartą L. Lapinskienė kalbėjo tema „*Atraskim rašytoją Bronę Buivydaitę (1895–1984)*“ ir pristatė tris 2018 m. išleistas knygas: eilėraščių rinktinę „Vėl“, romaną apie mokyklos gyvenimą „Atversti lapai“ ir pačios autorės sudarytą, tačiau tik dabar išleistą, 1940–1956 m. sukurtų eilėraščių rinkinį „Paukščiai vėtroje“.

Nacionalinis diktantas. Kovo 8 d. viešoji biblioteka dalyvavo Nacionalinio diktanto rašymo konkurse. Diktantas buvo rašomas Kupiškio viešojoje bibliotekoje ir 12 padalinių – Subačiaus, Alizavos, Antašavos, Juodpėnų, Naivių, Noriūnų, Palėvenėlės, Rudilių, Skapiškio, Šepetos, Šimonių, Virbališkių. Kupiškio VB

diktantų rašė 7, padaliniuose – 73 žmonės. Iš viso raštingumo žinias rajono bibliotekose pasitikrino 80 (2018 m. – 65) konkurso dalyvių. Diktorius Marijus Žiedas skaitė Dovilės Filmanavičiūtės tekstą „Odė moterystei“. Pastaba: Visų VB bei padalinių renginių aprašymai ir nuotraukos yra svetainės www.kupiskiovb.lt rubrikose „Įvykę renginiai“, „Naujienos“ ir „Vaikų erdvė“.

2. Padalinių žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems

Subačiaus miesto padalinys organizavo Vasario 16-osios minėjimą (kartu su KKC Subačiaus padaliniu), medicinos darbuotojų dienos šventę, kurios metu pasveikinta buvusi medikė Emilija Grybauskienė 95-ojo jubiliejaus proga, vyko Birutės Jasinskienės poezijos knygos „Širdies kelionė“ pristatymas.

Adomynės padalinyje vyko popietė „Vasara su knyga“, kurioje kalbėta apie skaitytas knygas, apdovanoti iššūkį įveikę skaitytojai, ir „Belaukiant šv. Kalėdų“.

Antašavos padalinys kvietė į „Šeimos ir bendruomenės šventę“, rudens derliaus šventę „Moliūgynė“.

Juodpėnų skaitytojų aptarnavimo punktas (SAP) renginius organizuoja kartu su vietos bendruomene, KKC Juodpėnų laisvalaikio sale. Kaimo šventės „Po liepa“ ir „Rudens mozaika“, Kalėdų eglutės įžiebimo vakaras jau tapo tradiciniais renginiais. Bibliotekoje vyko ir vietos gyventojos Elenos Minkevičienės knygos „Atsiminimai“ pristatymas.

Laičių SAP organizavo popietę Metų knygos rinkimams „Skaitymas: sėkmė ir džiaugsmas“.

Lukonių padalinys kartu su KKC Lukonių laisvalaikio salės darbuotoja organizavo šventes „Žydėjime kaip gėlės“, „Sveikas kaimynėli 2019“, Lukonių koplytėlės 80-mečio šventę. Spalio mėnesį vyko literatūrinė-muzikinė popietė „Rudeniui ir tau“, o lapkričio mėnesį – viešosios bibliotekos direktoriaus Algirdo Venckaus jubiliejinės tapybos darbų parodos atidarymas.

Naivių SAP minėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, surengta popietė „Ši žemė – gražiausias peizažas“, balandžio mėnesį vyko susitikimas su Skapiškio literatų klubu „Liktarna“, lapkričio mėn. – istorinė popietė „Skapiškio parapijos bažnyčių jubiliejų atgarsiai“.

Noriūnų padalinys organizavo viktoriną Vasario 16-ajai, kvietė į seminarą „Sveiko maisto gaminimas“, renginį „Svenčiame bibliotekos gimtadienį kitaip“.

Palėvenėlės SAP buvo renkama metų knyga suaugusių kategorijoje, smagiai švęstos Užgavėnės, pristatyta Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjungos meninės raiškos būrelio dalyvių paveikslų paroda „Tapytas ant šilko“.

Rudilių padalinys organizavo Metų knygos suaugusiems rinkimus, baigiamąją akcijos „Vasara su knyga“ renginį, popietę „Kalėdų stebuklo belaukiant“.

Salamiesčio padalinyje vyko Tarptautinei Moters dienai skirta popietė, susitikimas su kupiškiete poete Irena Gildutyte-Navikiene ir muzikantu bei dainininku Stasiu Liupkevičiumi.

Skapiškio padalinyje organizuota smagi Užgavėnių šventė „Šluotų sąskrydis“, Skapiškio literatų grupės „Liktarna“ kūrybos rinktinės „Lietaus simfonija“ ir Gerdos Jankevičiūtės knygos „Pasiskolinau laiko iš žemės“ pristatymai, monografijos „Skapiškis. Senovė ir dabartis“ sutiktuvės, minėtas dvigubas Skapiškio bažnyčių jubiliejus.

Sepetos padalinys surengė Birutės Jasinskienės poezijos knygos „Širdies kelionė“ pristatymą, minėjo Europos sveikos mitybos dieną popietė „Morka – vaistas ir maistas“.

Šimonių padalinyje vyko Giedrutės Murnikovienės poezijos knygos „Vėjo mylimoji“ pristatymas.

Virbališkių SAP organizuotos muzikinės-literatūrinės popietės „Atverk širdį gerumui“ ir „Į savo rūpesčius įpink ir džiaugsmą“, susitikimas su Vytauto Didžiojo universiteto profesoriumi Luru Bieliniu. Išradingai ir įvairiomis veiklomis paminėta jubiliejinė bibliotekos savaitė „Atverk duris į draugišką biblioteką: vyko susitikimas su medicinos darbuotoja Rasa Grybauskiene, popietės „Prisiminimų kertelė“, „Mano pirmoji knyga“, Gedimino Kaluinos knygos „Mano prisiminimai“ pristatymas, buvo ir staigmenų – fotosesija, laimės šulinys, bibliotekos 70-mečio tortas.

3. Edukacinė veikla

2019 m. didelis dėmesys buvo skiriamas edukacinei veiklai, kuri praplečia ir pajvairina bibliotekų paslaugas, įtraukia įvairaus amžiaus bibliotekos lankytojus. VB ir jos padaliniuose buvo vykdytos 64 (2018 m. – 59) įvairios tematikos edukacinės programos, organizuoti 276 edukaciniai renginiai (VB – 143, KP – 133), iš jų – 171 skirti vaikams.

	Programų skaičius				Užsiėmimų skaičius			
	Iš viso		Vaikams		Iš viso		Vaikams	
	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.
Padaliniuose	36	39	22	19	134	133	96	88
VB	23	25	18	18	152	143	112	83
SVB	59	64	40	37	286	276	208	171

	Lankytojų skaičius				Užsiėmimų trukmė (val.)			
	Iš viso		Vaikų		Iš viso		Vaikams	
	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.	2019 m.
Padaliniuose	1454	1348	905	873	204	227	141	119
VB	1729	2084	1169	1352	392	355	339	261
SVB	3183	3432	2074	2225	596	582	480	380

Edukacinių programų vykdyta daugiau, bet užsiėmimų skaičius sumažėjo, ypač vaikams viešojoje bibliotekoje, nes išsikėlus Kupos pradinio ugdymo skyriui į kitas patalpas, sumažėjo popamokinės veiklos poreikis, tačiau bendras lankytojų skaičius išaugo. Vadinasi, vaikai randa įdomių užsiėmimų neformaliojo vaikų švietimo NVŠ programos skautų veikloje, populiarų „Žirniukų“ klubo veikla ir t. t.

Edukaciniai užsiėmimai suaugusiems viešojoje bibliotekoje ir už jos ribų. Jau kelinti metai Kraštotyros ir edukacijos skyriuje du kartus per mėnesį vyksta **Kupiškio Trečiojo amžiaus universiteto Literatūros fakulteto užsiėmimai** (dekanė Liuda Kopūstienė). Buvo 14 užsiėmimų, juose dalyvavo 185 senjorai, kurių metu kalbėta apie įvairių rašytojų kūrybą (Albero Kamiu, Tomo Venclovos, Boriso Pasternako, Salomėjos Nėries, Justino Marcinkevičiaus, Vandos Juknaitės ir kt.), aptartos perskaitytos knygos. Ruošiantis užsiėmimams talkina bibliotekininkės J. Pipynienė, J. Širvinskienė ir R. Vasiliauskienė.

Nuo 2018 m. rudens Kupiškio Trečiojo amžiaus universiteto lankytojams **Prancūzų kalbos kursas** veda KES darbuotojos R. Vilkenė ir I. Žurauskienė. Daugiau skaitykite „VIII.1. Projektas „Nuo 0 iki 100“.

Kupiškio kultūros centre vykusiuose Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena skirtuose renginiuose J. Pipynienė vedė edukacinę programą „Prabylanti krašto istorija“, J. Širvinskienė – „Kupiškis amžininkų liudijimuose“.

Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos mokiniai buvo pakviesti į edukaciją „**1949 m. vasario 16-osios dienos Lietuvos nepriklausomybės Deklaracija**“, du užsiėmimus vedė VB direktorius A. Venckus.

NAUJA PASLAUGA – Dailės studija. Bibliotekos direktoriaus Algirdo Venckaus iniciatyva norintiems išmokti dailės pradmenų atvertos durys į Dailės studiją, kurią lanko 7–8 suaugę dailės mėgėjai, užsiėmimai vyksta kiekvieną savaitę trečiadieniais ar ketvirtadieniais Edukacijų klasėje. Išbandomos įvairios dailės technikos, lavinamas meninis skonis, tobulinami įgūdžiai. Reikalingos priemonės ir medžiagos įgyjamos įstaigos lėšomis, dalyviai naudojami ir savo priemonėmis bei medžiagomis. Vyko 17 užsiėmimų, kuriuose apsilankė 109 žmonės.

Suaugusiems lankytojams padaliniuose vykdytos edukacinės programos: „Belaukiant šv. Kalėdų“ – karpiniai ant langų (Adomynė), „Kūrybos atradimo džiaugsmas“ – kalėdinių papuošimų gamyba (Alizava), „Sveika gyvensena“ – paskaitos ir sveikų produktų degustacijos (Antašava), „Auksarankės“ – puošnių popierinių dėžučių gamyba, paukštelių iš šiaudų rišimas (Juodpėnai), „Bendruomenės gyventojų sveikatingumo kėlimas“, „Tautiško puoselėjimas bendruomenės gyventojų tarpe“ – verbų rišimas, sodų pynimas (Lukonys). Naivių padalinyje vykdytos programos: „Vėlykų belaukiant“, „Žolynai – vaistas ir maistas“, adventinių renginių ciklas „Po Angelo sparnu“, kurių metu pinti Advento vainikai, gaminti žaisliukai eglutei, kepti kalėdiniai meduoliai, gamintos mišrainės Kūčių stalui. Noriūnuose skatinta savanorystės veikla programa „Savanorystė – pagalba bendruomenei ir pilietiškumas“. Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punktas tęsė tradiciją – pynė Advento vainikus. Programa „Iš kur atsirado Kalėdų šventės?“ vykdyta Rudiliuose, Salamiestyje – „Piešiu fraktalą“, Šepetoje – „Mes kuriame grožį“, Virbališkiuose – „Kalėdinių karpinių dirbtuvėlės“.

NAUJA – „Senjorių klubas“ Skapiškio padalinyje. Susibūrimai vyksta lapkričio–balandžio mėn. antradieniais, tai edukaciniai užsiėmimai, susitikimai su psichologais, policijos pareigūnais, sveikos gyvensenos ir mitybos specialistais, vykstama į pažintines ekskursijas.

Edukacine veikla domisi įvairių amžiaus grupių lankytojai, aktyviai dalyvauja, į suaugusiems skirtus užsiėmimus ateina ir vaikai.

4. Dokumentų parodos viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose

Bibliotekose eksponuojamas parodas galima suskirstyti į keletą grupių: 1) personalinės, skirtos rašytojų ir kitų žymių žmonių jubiliejams; 2) teminės, skirtos valstybinėms ir kalendorinėms šventėms, negrožinės literatūros sklaidai; 3) kraštotyrinės. Pagal formą – tradicinės, virtualios ir mobilios, pagal dokumentų rūšis – spaudinių, rankraščių, fotografijų ir kūrybinių darbų.

Lyginant su 2018 m., parodų skaičius išaugo, ypač viešojoje bibliotekoje. Bibliotekininkų išradingumo dėka jos eksponuojamos koridoriuose, laiptinėje, stiklo vitrinose ir kt.

• **Viešojoje bibliotekoje.** Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojų (R. Vasiliauskienės ir J. Pipynienės) daugiausia rengtų **dokumentų parodų** buvo skirtos žymių kupiškėnų jubiliejų paminėjimui: „Atminimas, likęs medžio kūriniuose“ (Broniui Bickui – 85 m.), „Mylima pedagogė“ (Felicijai Jakutytei – 105 m.), „Juozui

Baltušiui atminti“, „Laiko portretai: Vytautas Merkys“, „Filologė Dalia Dilytė“ (75-mečiui), „Skulptorius iš Karaliūniškio sodžiaus“ (Juozui Kėdainiui – 105 m.), „Tautinės tapatybės puoselėtojas“ (Jonui Baliui – 110 m.), „Išėjimo rašytoja“ (Nijolei Jankutei – 90 m.), „Meilė gimtajam kraštui“ (Jonei Žebrytei – 90 m.), „Tolstantis, bet nepamirštas“ (Jonui Stasiūnui – 100 m.), „Adomą Petrauską prisimenant“, „Profesorius Bronius Dundulis“, „Aš viską žemėje gyvendamas radau“ (Liudui Šeštokui – 85 m.).

Veikė **teminės parodos**: „Pasaulis žvelgia į Lietuvą: 1991 m. sausio 13-oji“, „Bėgantys metai kalendoriuose“ (iš Vidmanto Markevičiaus kolekcijos), „Iš dr. Aldonos Vasiliauskienės ukrainistikos knygų kolekcijos“, „Vietovardžių metams baigiantis“.

Lankytojų aptarnavimo skyrius spaudinių parodomis kvietė atkreipti lankytojų dėmesį į svarbias datas, rašytojų jubiliejus ar kitas aktualijas. Minint J. Tumo-Vaižganto metus parengta paroda „Vaižgantas“, išėjimo poeto A. Nykos-Niliūno 100-osioms gimimo metinėms – „Būties poetas“, R. Granausko 80-mečiui – „Gyvenimai ir išgyvenimai“, „Lietuvos žydų epas“ (G. Kanovičiaus 90-mečiui), neregijų kūryba atskleista parodoje „Aklumas kūryboje“ ir kt.

Skaityklos erdvėje rengtos parodėlės lankytojų pomėgiams atskleisti: „Nuo apžvalgos bokštų pažvelgus“ (Juozo Samulionio fotografijos), „Mes iš Virbališkių“ (Laimos Čejauskienės nerti ir siūti žaislai), Modesto Soko meninės fotografijos, „Laikas ir laikrodžiai“ (Ričardo Gudonio laikrodžių kolekcija) ir kt.

Parodos stiklo vitrinose. Lankytojų aptarnavo skyriaus Abonemente esančiose stiklo vitrinose rengiamos bibliotekos lankytojų pasiūlytų įvairių kolekcijų parodos. 2019 m. eksponuoti: atvirukai iš Aldonos Ramanauskienės kolekcijos, pietų Prancūzijos vaizdų nuotraukos ir kalėdiniai atvirukai iš Liucijos Dobrickienės kolekcijos, Vigilijos Grigienės nuotraukos apie Kupiškį, tarpukario ir vėlesnių nuotraukų paroda iš Danutės Baronienės albumų, Pirmojo pasaulinio karo prancūzų kareivių laišakai-atvirukai iš fotografo Valdo Kopūsto kolekcijos, 1920–1949 m. Skapiškio apylinkių vaizdai iš Vandos Motuzaitės-Juodviršienės šeimos albumo, Vidmanto Markevičiaus kalendorių paroda, tautodailininkės Irenos Vapšienės riešinės bei pynimo ir keramikos darbai, Joalitos Karnišovaitės karpiniai, Reginos Baltrūnienės, Danutės Vaškelienės įvairūs kūrybiniai darbai.

Fotografijų parodos. Juozo Kraujūno nuotraukos iš Kupiškio VB rinkinių sugulė į parodą „Kupiškėnai Baltijos kelyje“ (rengė J. Pipnienė). Ji eksponuota VB, Subačiaus ir Salamiesčio padaliniuose. Parodoje „Istorijos koliažas pagal Gediminą Kaluiną“ panaudotos nuotraukos ir ištraukos iš G. Kaluinos knygos „Mano prisiminimai“. Fotografijų parodos: „Juozas Baltušis Kupiškyje“ eksponuota Kupiškio kultūros centre pristatant knygą „Vietoj dienoraščio: 1970–1975 m.“, taip pat Lukonių, Naivių, Salamiesčio, Skapiškio padaliniuose; „Valdemaras Kukulas ir Kupiškis“ eksponuota Kupiškio kultūros centre, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijoje, Juodpėnų, Lukonių ir Subačiaus padaliniuose.

Ankstesniais metais parengtos nuotraukų parodos keliauja po bibliotekas, mokyklas, kitas kultūros įstaigas. Vidmanto Jankausko „Nykstančių kaimų takais“ eksponuota Laičių ir Virbališkių padaliniuose, Juozo Kraujūno „Sąjūdžio metams prabėgus“ – Salamiesčio padalinyje.

Mobilios parodos. „Kupiškėnai Lietuvos istorijoje“, parengta 2017 m. vis dar keliauja po rajoną. 2019 m. eksponuota Noriūnų ir Šepetos padaliniuose, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijoje, o visą vasarą – Mažojoje Lietuvos kultūros sostinėje Adomynėje.

Paroda „Diagnozė – poetas. Valdemaras Kukulas“ (5 roll up stendai) eksponuota projekto „Diagnozė: poetas“ renginiuose: Kupiškio viešojoje bibliotekoje ir Skapiškio padalinyje, Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus ir Pasvalio Petro Vileišio gimnazijose, Palangos Vlodo Jurgučio pagrindinėje mokykloje, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės ir Rokiškio Juozo Keliuočio viešosiose bibliotekose (daugiau žiūrėkite skyriuje „VIII.1. Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai“).

Kupiškio VB eksponuota Okupacijos ir laisvės kovų muziejaus parengta paroda „Partizano keliu“, skirta Prisikėlimo apygardos vadui Juozui Pakūnui (1915-1952).

Mobili paroda „Skapiškio pirmajai bažnyčiai 500 m., dabartinei 200 m.“ (parengė R. Bugailiškienė) eksponuota Skapiškio bažnyčioje, Naivių SAP.

Virtualios parodos. Parengta didelės apimties (150 vnt. įvairių dokumentų – fotografijų, rankraščių, knygų, garso ir vaizdo įrašų) paroda „Diagnozė – poetas. Valdemaras Kukulas“, kurią galima peržiūrėti portale „Panevėžio kraštas virtualiai“ <https://paneveziokrastas.pavb.lt/virtuali-fotoparoda/diagnoze-poetas-valdemaras-kukulas/> (daugiau žiūrėkite skyriuje „VIII.1. Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai“).

Remiantis Juozo Kėdainio ir Broniaus Kėdainio rankraščių fondu parengtos parodos: „Žmogaus portretas Juozo Kėdainio eskizuose“, kurioje eksponuojami eskizai iš skulptoriaus užrašų knygelių, atlikti pieštuku ir J. Kėdainio brolio, tautodailininko kalvio B. Kėdainio gyvenimui ir kūrybai prisiminti – „Tautodailininkui Broniui Kėdainiui – 100 m.“:

http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=3288&Itemid=39.

Kupiškio viešosios bibliotekos interneto svetainės Skaitmeninių kolekcijų skyriuje http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=2390&Itemid=179 paskelbtos 2 virtualios parodos iš suskaitmenintų rankraščių fondų: „Senovinės kupiškėnų vestuvės“ ir „Kupiškėnas muzikantas Aleksandras Kriūka“.

● **Padaliniai** parengė vidutiniškai po 15 vaizdinių renginių: vienos bibliotekose jų būta nuo 20 iki 26 (Subačiuje, Virbališkiuose, Šepetoje, Skapiškyje, Rudiliuose), kitose tik po 8–10 (Adomynėje, Antašavoje, Palėvenėlėje). Nors kaimo padaliniuose trūksta erdvės didesnėms kūrybinių darbų parodoms, bet nuolat ieškoma galimybių. Daugiausia lankytojų dėmesio sulaukia parodos apie savo kraštą bei jo žmones, įvairių rankdarbių ir fotonuotraukų parodos, moksleivių kūrybinių darbų, piešinių parodėlės. Dalis parodų skirta valstybinėms šventėms paminėti, knygnešio dienai, Gedulo ir vilties dienai, kalendorinėms šventėms, pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos metams pažymėti, Lietuvos nacionalinei bibliotekų savaitei, Metų knygų rinkimams.

Veikė teminės parodos: „Pareiga – besąlygiškai ginti“, skirta kariuomenės dienai (Laičiai), „Lukonių bibliotekai – 65 m.“ (Lukonys), „Prisiglausti prie eilėraščio...“ (Noriūnai), „Ant Tavo rankų supasi gerumas“, skirta Motinos dienai, ir „Naujos poezijos knygos! Kviečiame skaityti“ (Rudiliai), „Lietuviško žodžio kelias“, „Gėlės pražydusios atvirutėse“, „Pasveikinkim vieni kitus“ (Šepeta).

Populiarios lankytojų tarpe kraštotyrinės parodos: Antašavoje – „Liaudies mokykla Antašavoje“, Juodpėnuose – „Kupiškio krašto vaizdai“, Laičiuose – „Šviesuolis iš Laičių kaimo“, skirta literatūros istorikui Lionginui Šepkui, Naiviuose – „Prezidentas iš Tatkonų kaimo“ (Juozui Matuliui – 120 m.), „Sąjūdis Kupiškyje“, Virbališkiuose – „Vėtrų blaškomo klajūno kelias“ (kariškiui, mokytojui Vytautui Babickui – 120 m.).

Minint Lietuvos valstybei svarbias datas veikė parodos: „Atmintis gyva, nes liudija“, skirta Sausio 13 d. įvykiams atminti (Adomynė), „Mums reikia tikrai laisvės, žydros padangės reikia“ ir „Lietuva, mano protėvių žemė“ (Alizava), „Tauta troško laisvės“ (Naiviai), „Baltijos keliui – 30 m.“ (Rudiliai), „Tremtinių keliu“ (Salamiestis), „Buvome. esame. būsim“ – Vasario 16 d., „Tėvynėj neleista gyventi“ – Gedulo ir vilties dienai (Šepeta).

Daug parodų buvo skirta įžymių rašytojų, kultūros ir visuomenės veikėjų jubiliejams, jų kūrybai bei veiklai. Dažniausiai minėtos šios gimimo sukaktys: Valdemarui Kukului – 60, Juozui Baltušui – 110, Juozui Tumui-Vaižgantui – 150, Petrui Cvirkei – 110, Eduardui Mieželaičiui – 100, Juozui Paukšteliui – 120, Romualdai Granauskui – 80, Vincui Giedrai – 90, Mykolui Karčiauskui – 80, Jonui Biliūnui – 140, Jonui Mačiukevičiui – 80, Vandai Juknaitėi – 70, Ignui Šeiniui – 130, Grigorijui Kanovičiui – 90, užsienio rašytojams: Ernestui Hemingvėjui – 120, Džeromui Selindžeriui – 100, Artūrai Konanui Doiliui – 160.

Eksponuotos fotonuotraukų parodos: Juozo Samulionio „Žiema“ (Juodpėnai) ir „Nuo apžvalgos bokštų pažvelgus“ (Laičiai, Naiviai), „Prisiminkime Sąjūdžio metus Kupiškyje“ ir „Kupiškėnai Baltijos kelyje“ – iš VB archyvų, Antano Tušlos „Pakelk akis į dangų“ (Salamiestis, Subačius), „Skapiškio istorija nuotraukose“ (Skapiškis).

5. Kūrybinių darbų ir meno parodos viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose

● Viešoji biblioteka

Bibliotekos laiptinėje buvo eksponuota keletas meno darbų parodų: „Iš ko juokėsi prancūzai prieš 100 metų“ (karikatūros iš žurnalo „La Boyonnette“), Rasos Vasilevičiūtės tapybos darbų paroda „Potėpiai“, Bronislavos Jacevičiūtės-Jėčiūtės tapybos darbai iš Kupiškio etnografijos muziejaus fondų (skirta Kupiškio Garbės pilietės 100-osioms gimimo metinėms).

● **Padaliniuose** vis populiareesnės tampa įvairių rankdarbių parodos: R. Baikauskienės megztų žaislų paroda „Laivalaikio įprasminimas“ (Juodpėnai), Renės Vyšniauskienės ir Jolantos Keršanskienės mezginių bei nėrinių – „Siūlai, siūlai, susivykkit...“, Genutės Tirilytės raižinių – „Švytėjimas“, Stanislavos Juozapaitytės raižiniai „Žirgai“, Aldonos Karazijienės mezginių – „Šerkšnu apsigobus...“ (Lukonys), „Ką gali darbščios rankos“ – Kupiškio skyriaus „Guboją“ narių šventiniai atvirukai, Kupiškio socialinių globos namų gyventojų darbų „Keramikos menas žmogaus gerovei“ (Naiviai, Virbališkiai), Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjungos narių paveikslų – „Tapymas ant šilko“ ir Vilės Leščinskienės kūrybinių darbų (Palėvenėlė), Irenos Minkevičiūtės ir Aldonos Griciūnaitės mezginių, Genės Zalagienės kryželiu siuvinėtų darbų, Gražinos Laucienės piešinių (Salamiestis), Genios Vaičiukauskienės karpinių (Subačius), Jono Grigalionio medžio dirbinių (Šepeta), įvairių rankdarbių „Mūs močiutės auksarankės“, Vidos Palionienės juostų „Audimo raštai“, Tarptautinio karpytojų plenero dalyvių kūrybos darbų paroda „Karpiniuota praeitis“ (Virbališkiai).

Lukonių padalinyje veikė Algirdo Venckaus jubiliejinė tapybos darbų paroda.

VI. DARBAS SU VARTOTOJAIS VAIKAIS

1. Vartotojai ir lankytojai

● **Vartotojai.** Statistikos departamento duomenimis 2019 01 01 Kupiškio rajone gyveno 2126 vaikai iki 14 metų (2018 01 01 buvo 2149, sumažėjo 23). Rajono viešosiose bibliotekose skaitė 1508 arba 70,9 % šio amžiaus vaikų. Bibliotekų paslaugomis naudojosi ne tik mūsų rajone gyvenantys, bet ir pas gimines, draugus atostogaujantys kitų miestų ar rajonų vaikai, įvairių stovyklų dalyviai, kaimyniniuose rajonuose gyvenantys vaikai, kurie mokyklą lanko Kupiškyje, Subačiuje. Yra vaikų, kurie skaito ir viešojoje bibliotekoje, ir kuriame nors padalinyje. Vaikai sudaro 29,1 % (2018 m. – 30,4 %) visų rajono SVB vartotojų.

Lyginamoji 2018–2019 m. rodiklių analizė:

	Vartotojų skaičius		Skirtumas	Prieaugis / kritimas %	Apsilankymų skaičius		Skirtumas	Prieaugis / kritimas %	Lankomumas	
	2018 m.	2019 m.			2018 m.	2019 m.			2018 m.	2019 m.
VB	686	665	-21	-3,1	14129	15622	+1493	+10,6	20,5	23,5
MP	180	127	-53	-29,4	4290	3150	-1140	-26,6	23,8	24,8
KP	808	716	-92	-11,4	21066	21617	+551	+2,6	26,1	30,2
SVB	1674	1508	-166	-9,9	39485	40389	+904	+2,3	23,6	26,8

Vartotojų vaikų skaičius (1508) viešosiose bibliotekose, palyginti su 2018 m., sumažėjo 9,9 %. Planuotam skaičiui pasiekti pritrūko 6,4 %. Daugiau vaikų užregistruota tik Rudilių (+8) ir Alizavos (+3) padaliniuose. Vartotojų vaikų skaičius labiausiai sumažėjo Subačiaus (-53), Skapiškio (-22), Noriūnų ir Šepetos (-16) padaliniuose. Daugiausia vartotojų vaikų kaimo padaliniuose užregistruota Noriūnuose (89), Šimonyse (82), Alizavoje (77), mažiausia – Juodpėnuose (17). Vidutinis vartotojų vaikų skaičius kaimo padaliniuose – 48 (2018 m. – 54).

● **Lankytojai.** Atskaitiniu laikotarpiu viešosios bibliotekos sulaukė 40389 lankytojų vaikų, t. y. 904 (2,3 %) daugiau nei 2018 m. Planuotas rodiklis viršytas 10 %. Viešoji biblioteka jau treči metai įsikūrusi laikinose patalpose. Nuo rugsėjo 1 d. visas Kupos pradinio ugdymo skyriaus klases perkėlus į Kupiškio Povilo Matulionio progimnaziją, biblioteka nebeliko ir didelio vaikų šurmulio. Tačiau įsikūrus „Žirniukų“ klubui (renkasi mamos su 2–4 metų mažyliais), atgaivinus skautų veiklą, toliau sėkmingai vykdomos edukacinės veiklos, organizuojant vasaros stovyklas ir susitikimus su rašytojais, viešojoje bibliotekoje lankytojų vaikų nesumažėjo.

Noriūnų padaliniui persikėlus į mokyklos patalpas labai išaugo apsilankančių vaikų skaičius (+1521). Daugiau lankytojų sulaukė 6 kaimo padaliniai, o daugiausia Šimonių (+963), Antašavos (+771), Alizavos (+616) padaliniai, veikiantys mokyklų patalpose.

Neigiami lankytojų rodiklių pokyčiai labiausiai palietė Šepetos (-732), Skapiškio (-692), Salamiesčio (-619) padalinius, kurių mikrorajonuose esančiose mokyklose sparčiai mažėja vaikų skaičius. Vidutinis apsilankymų skaičius kaimo padaliniuose – 1441 (2018 m. – 1404). Vaikai per metus bibliotekose apsilanko vidutiniškai po 30 kartų (2018 m. – po 24).

Didžiausi lankomumo rodikliai Šimonyse – 56, Antašavoje – 53, bendras – 27.

2. Dokumentų išduotis

	Dokumentų išduotis fiz. vnt.		Skirtumas	Prieaugis / kritimas %	Skaitomumas	
	2018 m.	2019 m.			2018 m.	2019 m.
VB	12936	10484	-2452	-18,9	18,8	15,8
MP	5030	3890	-1140	-22,7	27,9	30,6
KP	15510	13812	-1698	-10,9	19,2	19,3
SVB	33476	28186	-5290	-15,8	13,4	18,7

Lyginant 2018 m. ir 2019 m. rodiklius matyti, kad dokumentų išduotis vartotojams vaikams rajono viešosiose bibliotekose sumažėjo 15,8 %. Planas įvykdytas 90,0 %. Mažiau dokumentų vaikams išduota 9 kaimo padaliniuose, o didžiausi neigiami pokyčiai Šepetoje (-910 fiz. vnt.) ir Šimonyse (-398 fiz. vnt.).

Daugiau dokumentų išdavė 6 kaimo padaliniai, o didžiausias pokytis Lukonyse (+466) ir Antašavoje (+414). Didžiausia išduotis Noriūnuose (2433 fiz. vnt.), mažiausia – Juodpėnuose (160 fiz. vnt.).

Grožinės literatūros išduota 16647 fiz. vnt. (2018 m. – 18929), kuri sudaro 59,1 % visos išduoties vaikams, šakinės literatūros – 11539 fiz. vnt. (2018 m. – 14547) arba 40,9 %. Į šakinės literatūros išduotį įeina

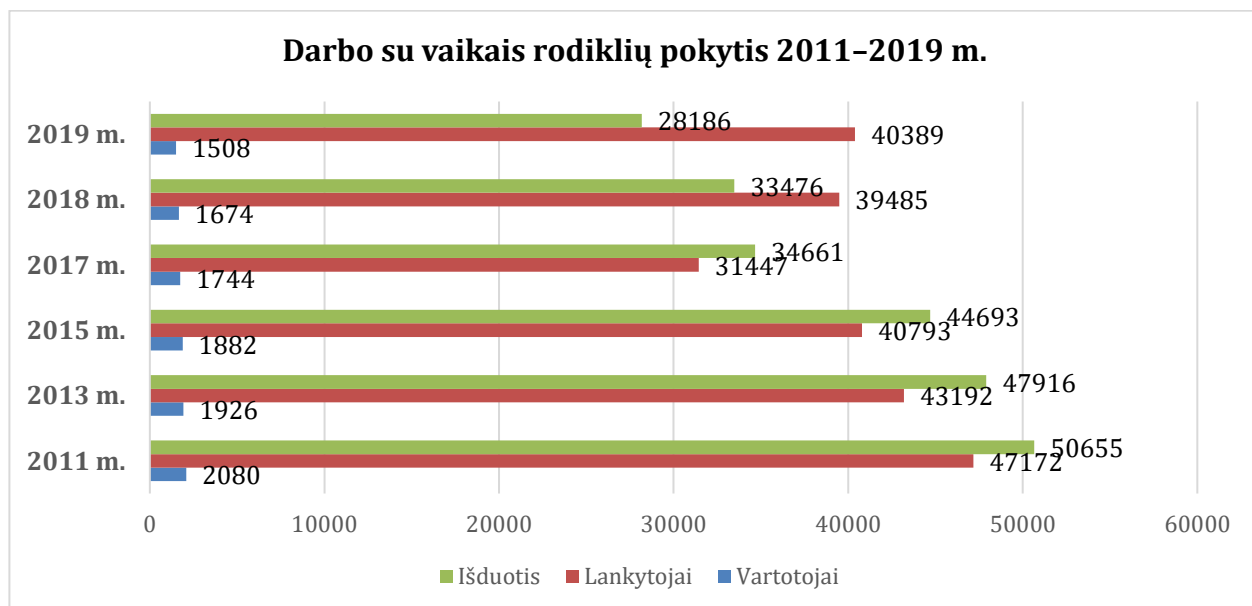
žaislai ir žaidimai, esantys Vaikų erdvėje ir padaliniuose. Kaimo padaliniuose šakinė literatūra sudaro 30,9 % visos išduoties.

Išduotis pagal dokumentų laikmenas: knygos – 17547 fiz. vnt. arba 62,2 % (2018 m. – 56,9 %) visos išduoties vaikams, periodiniai leidiniai – 4313 fiz. vnt. arba 15,3 % (2018 m. – 20,9 %), kiti dokumentai (trimačiai, garso vaizdo ir kt.) – 6326 fiz. vnt. arba 22,5 % (2018 m. – 22,2 %).

Vaikų erdvėje daugiausia kartų išduotas žurnalas „Justė“ (83 k.), „SU P.E.R.“ – 33 k., „Laimiukas“ – 19 k., „Bitutė“ – 11 k. Mėgstamiausia vaikų knyga buvo R. Scotton „Baikštuolis Juodis“ (17 k.) ir kiti leidiniai apie katinėlį Juodį. I. Ežerinytės „Sutikti eida“, A. Lindgen „Emilis iš Lioneborgos“, G. A. Biurgerio „Baronas Miunhauzenas“ (išduotos po 12 kartų), Jurgos Vilės „Sibiro haiku“ – 11 kartų.

• **Skaitomumas** (vidutinė dokumentų išduotis vienam vartotojui). Bendras vaikų skaitomumo rodiklis – 18,7, (2018 m. – 20). Didžiausias skaitomumas Antašavoje (36) ir Lukonyse (35), o mažiausias – Laičiuose (6,3).

Tik 7 kaimo padaliniuose skaitomumas didesnis už lankomumą.

• **2011-2019 m. rodiklių pokyčių analizė:**

- Vartotojų vaikų skaičius rajono viešosiose bibliotekose per devynerius metus sumažėjo 572 arba 27,5 %. Nuolat stebima mažėjimo tendencija. Didžiausią įtaką turi neigiami demografiniai pokyčiai (gimstamumo mažėjimas, emigracija), kaimo mokyklų uždarymas, skaitmeninių technologijų vystymasis.

- Lankytojų vaikų skaičius svyruoja: iki 2011 m. augęs (+10987 arba 30,3 %), 2012–2015 m. mažėjo (-6379 arba 13,5 %). 2016 m. vaikų lankytojų skaičius labai nežymiai (tik 77) išaugęs, 2017 m. vėl krito žemyn (-9423), tačiau 2018 m., plečiantis naujoms edukacinėms veikloms, vėl šoko į viršų (+8038). 2019 m. plečiantis bibliotekos paslaugų pasiūlai vaikų lankytojų sulaukta daugiau (+904).

- Dokumentų išduotis skaitytojams vaikams per metus sumažėjo 5290 fiz. vnt. arba 15,8 % (2018 m. – 1185 fiz. vnt. arba 3,4 %). 2019 m. stebima mažiausia išduotis per pastaruosius 16 metų. Neigiamus pokyčius lemia tos pačios priežastys: mažėjantis vaikų skaičius, padaliniai gauna labai mažai vaikiškų knygų ir periodinių leidinių, vaikai vis mažiau skaito, juos domina naujos technologijos ir kiti laisvalaikio praleidimo būdai.

3. Renginiai vaikams

	Iš viso			Iš jų					
	2017 m.	2018 m.	2019 m.	Žodiniai (kultūriniai ir edukaciniai)			Vaizdiniai		
				2017 m.	2018 m.	2019 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
VB	139	184	169	105	155	128	34	29	41
MP	22	23	17	13	12	8	9	11	9
KP	225	271	266	133	172	173	92	99	93
SVB	386	478	452	251	339	309	135	139	143

	Renginių lankytojai		
	2017 m.	2018 m.	2019 m.
VB	833	2506	2735
MP	412	273	195
KP	2262	3116	3225
SVB	3507	5895	6155

Ataskaitiniais metais SVB organizavo 26 renginiais mažiau nei 2018 m. Žodiniai (kultūriniai ir edukaciniai) renginiai sudarė 68,4 % visų vaikams skirtų renginių. Viešojoje bibliotekoje sumažėjo žodinių, bet išaugo vaizdinių renginių skaičius. Kaimo padaliniai organizavo vidutiniškai po 6 kultūrinius ir po 11 edukacinių renginių vaikams. Renginiuose apsilankė 6155 (+260) vaikai, t. y. 15,2 % visų bibliotekose apsilankusių vaikų.

Žodiniai renginiai pagal formas: muzikinės valandėlės, literatūrinės ir pasakų popietės, teminiai vakarai – 62 (20,1 % visų renginių), parodų pristatymai – 4 (1,3 %), kiti (viktorinos, konkursai, projektai, protų kovos, pokalbiai, diskusijos) – 54 (17,5 %), knygų pristatymai – 18 (5,8 %), edukaciniai renginiai – 171 (55,3 %).

3.1. Lankytojų aptarnavimo skyriaus Vaikų erdvės žodiniai ir kompleksiniai renginiai

Vaikų erdvėje (VE) renginiai organizuojami populiariau vaikų literatūrą, atkreipiant skaitytojų dėmesį į naujai išleidžiamas knygas, rašytojų kūrybą ir jubiliejus, vykstančias akcijas, bendradarbiaujama su vaikų lopšeliais-darželiais, mokyklomis. Organizuoti rytmečiai „Ką pasakoja naujos knygelės“, „Kur knygelės gyvena“, „Svečiuose pas knygeles“, popietės „Skaitome medžių surašytą elementorių“, „Kurkim pasaką kartu“, „Krentant lapams“, „Ruduo keliauja“, Adventui ir žiemos šventėms skirti renginiai – „Keturi angelai“, „Švenčių belaukiant“, „Kai žvaigždės ir pasakos tvиска“, „Balta pasaka“. Kiekvienais metais vaikai kviečiami į teatralizuotas šventes: 2019 m. organizuota Peliukų diena, dalyvaujama Metų knygos vaikams ir paaugliams rinkimuose, minima Tarptautinės vaikų knygos diena, „Saugesnio interneto savaitė“, Šiaurės šalių literatūros savaitė (2019 m. tema – „Pepė švenčia gimtadienį“). Darželius lankantys vaikai pamėgo skaitymus netradicinėse erdvėse – Kupos upės ir Kazio Šimonio parkuose.

• Neformalus vaikų švietimas (NVŠ)

NAUJA: Kupiškio rajono savivaldybei patvirtinus organizacijos „Lietuvos skautija“ pateiktą neformaliojo vaikų švietimo programą „*Skautauk, patirk, atrask*“ ir gavus Europos Sąjungos bei valstybės biudžeto finansavimą, viešoji biblioteka po ilgos pertraukos Kupiškyje atgaivino skautų veiklą – subūrė 20 vaikų ir įkūrė draugovę „Kupa“ (ji priklauso Panevėžio krašto Nevėžio tuntui), kuriai vadovauja draugininkė R. Vilkienė ir draugininkės pavaduotoja I. Žurauskienė. Gautas finansavimas 1800 Eur, finansinius mokėjimus vykdo nevyriausybinė organizacija „Lietuvos skautija“.

Per metus buvo 20 užsiėmimų, jų trukmė 121 val. (su stovyklomis), dalyvavo 394 mokiniai ir jų vadovai. Draugovės nariai ir būsimi skautai buvo supažindinami su skautų istorija, dalyvavo įvairiose edukacijose, visuotinėje aplinkos švarinimo akcijoje „Darom“, žygyje į Kupiškio marių salą, organizuotos dienos stovyklos būsimiems skautams.

Birželio 30 d. – liepos 4 d. draugovė „Kupa“ dalyvavo Panevėžio krašto skautų stovykloje, o rugsėjo 20–22 d. – Panevėžio krašto skautų sezono „Šimtas metų be metų“ uždarymo stovykloje „Vilkupio“ poilsiavietėje (Karsakiškio seniūnijoje, Panevėžio rajone). Trys kupiškėnės mergaitės davė priesaiką ir tapo tikromis skautėmis.

Spalio 5 d. kartu su Šaulių sąjunga organizuotas pėsčiųjų žygis „Aukštupėnai–Vėžionys“.

Lapkričio 23 d. Kupiškio viešojoje bibliotekoje organizuota Edukacinė diena, dalyvavo ne tik kupiškėnai, bet ir Panevėžio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės draugovė (vadovai Kasparas Vaičelis ir Kristina Podėnaitė). Su skautais susitiko žinomas keliautojas, žurnalistas, Šaulių sąjungos narys Vytautas Radzevičius, kuris papasakojo apie savo keliones po įvairias šalis, negailėjo patarimų jauniems skautams. Edukacinę dieną tęsė ekskursija po Kupiškio miestą, aplankant Kupiškio etnografijos muziejų.

Rugpjūčio 24–31 d. vyresn. bibliotekininkė R. Vilkienė kartu su skautų ir neformalaus judėjimo „Misija – pilietis“ jaunimo vadovų grupe buvo pakviesta vykti į Lietuvos didžiosios kunigaikštystės etmono Konstantino Ostrogiškio patriotiškumo ir pilietiškumo stovyklą „Laisvės palikuonys“ Mariupolyje (Rytų Ukraina), kurioje dalyvavo paaugliai iš Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos. Šį projektą organizavo Ukrainos jaunimo reikalų ir sporto ministerija. Urzufo kaimelyje ant Azovo jūros kranto, apie 1 km nuo karinės bazės, vyko mokomieji užsiėmimai, pirmosios medicinos pagalbos mokymai ir daug kultūrinės veiklos.

Skapiškio padalinys 2017–2018 m. vykdė NVŠ programą „Eko dirbtuvėlės“, kuri 2019 m. negavo finansavimo, tačiau užsėmimai vyko kiekvieną šeštadienį.

• **Edukaciniai užsiėmimai vaikams.**

	Programų skaičius	Užsiėmimų skaičius	Lankytojų skaičius	Užsiėmimų trukmė (val.)
VB	18	83	1352	261
MP	-	-	-	-
KP	19	88	873	119
SVB	37	171	2225	380

Kraštotyros ir edukacijos skyriuje. Edukacinių programų rengimas ir vedimas – svarbi skyriaus veiklos sritis. Šį darbą atlieka vyresn. bibliotekininkė Rūta Vilkenė ir bibliotekininkė Ingrida Žurauskienė, talkina ir kiti darbuotojai.

	Programų skaičius		Užsiėmimų skaičius		Lankytojų skaičius		Užsiėmimų trukmė (val.)	
	Iš viso	Vaikams	Iš viso	Vaikams	Iš viso	Vaikų	Iš viso	Vaikams
Neformalus vaikų švietimas	1	1	20	20	394	394	121	121
Kiti edukaciniai užsiėmimai	22	16	116	61	1146	922	228	139
Viso KES	23	17	136	81	1840	1316	349	260

Edukacijų klasei skirtose atskirose patalpose renkami ne tik vaikai, bet ir Prancūzų kalbos kursų bei Dailės studijos lankytojai. Edukaciniai užsiėmimai vedami ir už bibliotekos ribų – mokyklose, darželiuose, įvairiose erdvėse vykstančių renginių metu.

2019 m. vykdytos 23 edukacinės programos (2018 m. – 21), praveisti 136 užsiėmimai (2018 m. – 145), kurių trukmė 349 val., (2018 m. – 385 val.), dalyvavo 1840 lankytojų (2018 m. – 1568). Edukacinių užsiėmimų skaičius ir jų trukmė, palyginti su 2018 m., nežymiai sumažėjo, nes nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. uždarytas Povilo Matulionio progimnazijos Kupos pradinio ugdymo skyrius. Pradinukai buvo pagrindiniai edukacijų dalyviai, į biblioteką užsukdavo ir pertraukų metu, ir po pamokų – čia laukdavo mokyklinio autobuso, dalyvaudavo įvairiose veiklose, ruošdavo pamokas.

Lankytojų aptarnavimo skyrius vykdė projekto „Kupiškis amžininkų liudijimuose: interaktyvus žemėlapis“ edukacinius užsiėmimus, **VB Vaikų erdvė** – „Biblioteka ir knyga“, „Lobių paieška“, „Jei paklysi“, „Vasario 16-oji“, „Knygnešio diena“, „Astridos Lindgren personažai“ ir kt.

Edukacijos už bibliotekos ribų. Įvairios edukacijos („Vėjo malūnėliai“, „Laivų mūšis“, „Varlių lenktynės“, „Trispalviai skautų mazgai“, „Vasaros atspaudai“, „Aukštaitijos ETNO kilimas“, „Ar pažįsti Kupiškį“, „Komiksų dirbtuvės“, „Prabylanti krašto istorija“, „Kupiškis amžininkų liudijimuose“ vykdytos Panevėžio „Cido“ arenoje – parodoje „EXPO Aukštaitija 2019“, Anykščių Dainuvos slėnyje – literatūriniame festivalyje „Nuotykių tęsiasi“, prie Kupiškio marių – kultūros ir meno festivalyje „Stichijos“, renginyje „Marios šiapus ir anapus“, Kupiškio kultūros centre, miesto aikštėje veikusiame geokupole, Kupiškio rajono ugdymo įstaigose ir kt.

Kaimo padaliniai vaikams siūlė dalyvauti edukaciniuose užsiėmimuose: „Duonos riekelėje štai ką matau“, „Alizavos krašto galiūnas – ažuolas“, „Gražiausi margučiai stuksena jau čia“ (Alizava), „Kūrybinės dirbtuvės“, „Lėlių gamyba“, „Užgavėnių šelionės“, „Vaikų Velykėlės“ (Antašava), „Velykinio margučio marginimas“ (Naiviai), „Kalėdos mano delne“ (Palėvenėlė), „Ar žinai Lietuvos istoriją?“, „Pažintis su biblioteka“ (Rudiliai), „Kalėdinių žaisliukų gamyba“, „Reformacija Salamiestyje, ... kas, kur, kada?“ (Salamiestis), „Lietuvos vėliavėlės“, „Lesyklėlių gamyba“, „Rudens gėrybės“ (Šepeta), Skapiškio padalinys tęsė „Eko dirbtuvių“ užsiėmimus (iš atliekų gamino įvairius buitines apyvokos daiktus, interjero detales).

3.2. Žodiniai (kultūriniai ir edukaciniai) renginiai vaikams padaliniuose

Padaliniuose ir skaitytojų aptarnavimo punktuose organizuojamos popietės, garsinio skaitymo ir literatūrinės valandėlės, įvairių projektų pristatymai, edukaciniai užsiėmimai.

Organizuoti renginiai buvo skirti Metų knygos rinkimams, Nacionalinei Lietuvos bibliotekų ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitėms, knygų pristatymams, kalendorinėms šventėms, neformaliai vaikų švietimui ir edukacijai. Populiariausi yra įvairūs edukaciniai užsiėmimai, loginiai ir interaktyvūs žaidimai, viktorinos, protų mūšiai, skaitymo skatinimo valandėlės. Organizuojant renginius vaikams, bibliotekos bendradarbiauja su mokyklomis ir kitomis ugdymo bei kultūros įstaigomis. Keletas padaliniuose vykusių renginių:

Subačiaus miesto padalinyje vyko literatūrinis rytmetis „Pažintis su bibliotekininko profesija“, literatūrinė viktorina „Mano Lietuva“.

Adomynės padalinys organizavo popietę „Renkame geriausią 2019 m. knygą paaugliams“.

Alizavos padalinys vyko literatūrinės popietės, skirtos rašytojų Jono Biliūno ir Kristinos Gudonytės jubiliejams, motinos dienai – „Prie mamytės prisiglausiu, apkabinsiu rankom ją“.

Antašavos padalinys organizuota popietė „Vaikų Velykėlės“, vaikų šventė „Pagaliau atostogos“.

Juodpėnų SAP parengė Tarptautinei vaikų knygos dienai skirtą popietę „Skaityme laureates...“

Lukonių padalinys vaikus kvietė į popietę „Atsisveikinimas su Kalėdomis“.

Naivių SAP organizavo viktoriną „Ką žinai apie Lietuvą?“

Noriūnų padalinys kvietė į popietes „Renkame populiariausią vaikų penketuko knygą“, „Minime mylimo rašytojo Kęstučio Kasparavičiaus jubiliejų“, „Praveriu duris į Knygų šalį“, lapkričio mėnesį į Pepės Ilgakojinės gimtadienį.

Palėvenėlės SAP jau trečius metus iš eilės organizuotas didelio tiek vaikų, tiek jų tėvelių susidomėjimo sulaukęs edukacinis renginys „Kalėdos mano delne“. UAB „Dvi braškės“ vadovė Rasa Zeniauskienė vaikus mokė dekoruoti porcelianines lėkštutes.

Rudilių padalinys vyko popietės „Knyga suranda draugą“, „Velykų pasaką“, Šiaurės šalių literatūros skaitymai vaikams ir paaugliams.

Salamiesčio padalinys vaikams organizuotas Metų knygos rinkimų renginys, valandėlės „Seku seku pasaką“, „40 paukščių diena“, „Naujausios knygos vaikams“, „Sapnų katytė“, įvairiomis veiklomis minėtos Pasaulinė gyvūnijos ir Sveikos mitybos dienos, vyko stalo žaidimų diena.

Skapiškio padalinys vyko istorinė popietė, skirta Kovo 11-ajai.

Šepetos padalinys organizavo Užgavėnių šventę.

Šimonių padalinys minėtas Juozo Tumo-Vaižganto jubiliejus.

Virbališkių SAP kvietė vaikus į viktoriną „Gamta, gyvūnai, paukščiai“, garsinio skaitymo ir muzikos popietę „Iš knygų skrynelės“.

3.3. Vaizdiniai renginiai

Vaikams skirtos spaudinių ir kūrybinių darbų parodos sudaro 40 % visų bibliotekose veikusių parodų. Viešojoje bibliotekoje jų buvo 41, Subačiaus miesto padalinyje – 9, o kaimo padaliniuose – vidutiniškai po 6 (kai kuriuose padaliniuose buvo tik po 1–3). Didelę dalį sudaro įvairios vaikų kūrybinių darbų parodos, mažiau rengiama vaikų literatūros sklaidai skirtų vaizdinių renginių.

Dalis parodų skirta rašytojų jubiliejams, jų kūrybos sklaidai: Pamelai Travers – 120, Erichui Kestneriui – 120, Feliksui Zaltenui – 150, Eduardui Mieželaičiui – 100, Kęstučiui Kasparavičiui – 65, Petrui Cvirkai – 110, Jonui Biliūnui – 140.

Fotografijų paroda: Dariaus Babelio „Sustok akimirka žavinga“ (Virbališkiai).

Iš teminių parodų paminėtinos: „Derliaus mėnuo“ (Antašava), „Mes baltai“ (Laičiai), „Skaitymiausių knygų dešimtukas“, „Knygos vaikams apie gyvūnus“ (Lukons), „Metų knygos rinkimai: paauglių ir vaikų knygų penketukai“, „Knygos atkeliavusios iš Šiaurės. Ar skaitei?“, „Vaisiai ir daržovės – mūsų mėgstamas maistas“ (Noriūnai), „Tėti, tėti, kaip gera man tave turėti“, „Labas, rugsėji!“ (Palėvenėlė), „Šiaurietiškas kampelis“ (Rudiliai), „Knyga – mano vaikystės dalis“ (Šepeta), „Jaukių švenčių“, „Šv. Valentinas“ (Šimonys), „Laisvės ugnis – ateities kartoms“ – Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos metams pažymėti, „Nepelnytai pamirštos knygos“, „Po Šiaurės pašvaiste“ (Virbališkiai), „Žiemos malonumai“, „Startas į žinių šalį“, „Keturkojai draugai“ (Skapiškis).

Vaikų kūrybinių darbų/piešinių parodos: „Pakalbėk su manim, tėti“ (Alizava), „Prašom žiemos“, „Kalėdinis žibintas“ (Antašava), Gabrielės Kiklytės siuvinėtų darbų paroda (Lukons), „Gražiausios spalvos Lietuvai“, „Mano mama gražiausia“, „Velykinis margutis“ (Naiviai), „Pasiilgau vasaros“, „Su gimtadieniu, Pepe Ilgakojinė!“ (Noriūnai), „Su bibliotekininko diena!“ (Rudiliai), „Žiemos pasaka“, „Pavasario šaukliai“, Irūnos Vankevičiūtės – „Simboliai mano gyvenime“, Aidos Melaikaitės – „Piešiu Lietuvai“ (Salamiestis), „Gėlynai“ (Subačius), „Stebuklai, gimstantys iš vaikų“, „Žiemos prisiminimai“, „Mažieji sielos stebuklai“, „Tau visą pasaulį nupiešiu, Mamytė“ (Šepeta), Evelinos Žiaugrytės – „Turiningas laisvalaikis“.

Vaikų erdvėje rengiamomis spaudinių parodomis siekta atkreipti dėmesį į svarbias Lietuvai datas: Sausio 13-ajai, Vasario 16-ajai paminėti, Lietuvos ir užsienio rašytojų jubiliejams: „Visą gyvenimą ieškojo deimančiųkų“ (J. Tumui-Vaižgantui), „Dainų išausiu margą raštą“ (E. Mieželaičiui), „Išvaikščiojęs visą Lietuvą“ (Č. Kudabai), „Iš vaikystės į gyvenimą“ (J. Biliūnui), „Mažąjį skaitytoją kviečiu svajoti“ (K. Kasparavičiui) ir kt.

Eksponuotos mokinių ir vaikų darželių auklėtinių kūrybinių darbų parodos: „Aš ir Lietuva“ (P. Matulionio progimnazijos Kupos skyriaus 3a kl. piešiniai), „Vilnonis pasaulis“ (tos pačios mokyklos 3b kl. darbeliai iš vilnos), „Margi margučiai“ (mokyklos „Varpelis“ 1–9 lavinamosios kl. darbeliai), „Žirafų ūkis“ (P. Matulionio progimnazijos Kupos skyriaus 4b kl. darbeliai) ir kt.

4. Informacinės paslaugos

- **Informacinių gebėjimų ugdymas.** Organizuotos 63 (2018 m. – 61) informacinių gebėjimų ugdymo priemonės, iš jų 52 vaikams (pamokėlės, valandėlės ir kt.): VB – 18, MP – 6, KP – 39 (vidutiniškai po 3).
- **Užklausos.** Per metus atsakyta į 504 (-72) užklausas vaikams (registruojamos tik sudėtingesnės paieškos reikalaujančios užklausos): VB – 35, miesto padalinyje – 90, kaimo padaliniuose – 379 (vidutiniškai po 25).
- **Interneto paslaugos.** VB ir visuose padaliniuose esančia vieša interneto prieiga (VIP) pasinaudojo 585 vartotojai – 38,8 % bibliotekas lankančių vaikų iki 14 metų (2018 m. – 612 ir 36,6 %): VB – 41, padaliniuose – 403 (vidutiniškai – po 34).

Apsilankymų skaičius – 13624 (2018 m. – 15771): VB – 3972 (-19), MP – 2495 (+245), KP – 10732 (+1202), vidutiniškai po 715, daugiausia: Šimonyse – 3747, Noriūnuose – 1999, Antašavoje – 1874.

Atnaujinus kompiuterinę įrangą Antašavos ir Subačiaus padaliniuose, pastebimas didesnis vaikų interneto lankytojų srautas. Jis didesnis ir tuose padaliniuose, kurie aptarnauja mokyklų bendruomenes, bet per visą sistemą interneto lankytojų vaikų sumažėjo 13,6 %. Išmanūs telefonai ir jų galimybės mažina poreikį naudotis internetu bibliotekoje.

- **Saugesnio interneto savaitė (vasario 2-9 d.).** VB ir padaliniai organizavo įvairias savaitės veiklas ne tik vaikams, bet ir suaugusiems interneto vartotojams: vedami pokalbiai, organizuojamos viktorinos, žiūrėti edukaciniai filmukai, skatinama saugaus elgesio internete žinias pasitikrinti sprendžiant testus, analizuojamos klaidos. Įvairiose savaitės veiklose dalyvavo 97 vaikai. Ne tik Saugesnio interneto savaitės metu, bet ir daugeliu kitų atvejų, bibliotekininkės primena vaikams saugaus naudojimosi internetu taisykles.

VII. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA

1. Automatizuotos bibliotekų informacinės sistemos kūrimas

- **Kupiškio VB elektroninis katalogas.** Bibliotekos elektroniniame kataloge 2019 12 31 buvo 91570 knygų, natų, rankraščių, grafikos, elektroninių, garso ir vaizdo, trimačių, serialinių ir kitų dokumentų bibliografiniai įrašai (BĮ), iš jų 30346 arba 33 % sudaro analiziniai įrašai, 61224 arba 67 % – knygų ir kitų dokumentų BĮ. LIBIS suvestiniam katalogui iki 2019 12 31 buvo pateikti 62800 bibliografinių įrašų. Iš jų viešosios bibliotekos darbuotojai sukūrė 2314 naujų bibliografinių įrašų (duomenys iš LIBIS SK statistikos).

2019 m. sukurti 3203 bibliografiniai įrašai (2018 m. – 3320), iš jų: 1794 arba 56 % knygų, serialinių ir kitų dokumentų bibliografiniai įrašai, 1409 arba 44 % – analiziniai įrašai. 2019 m. naujų BĮ sukurta mažiau, nes naujų pavadinimų gauta mažiau nei 2018 m. BĮ skaičiaus mažėjimą arba augimą lemia naujų inventorintų dokumentų gautis pavadinimais, fiziniai vienetai bibliografinių įrašų kūrime įtakos neturi.

2019 m. vartotojai naudojo viešosios bibliotekos elektroniniu katalogu www.OPAC. Prie bibliotekos elektroninio katalogo vartotojai buvo prisijungę (virtualių apsilankymų skaičius) 5074 (2018 m. 2911) kartus, atliktos 16183 paieškos (2018 m. – 24794).

- **Analizinės bibliografijos posistemis.** 2019 m. buvo tęsiamas analizinių įrašų kūrimas ir duomenų perdavimas į Nacionalinį bibliografinių duomenų banką (NBDB). Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojos sukūrė 1009 analizinius įrašus (2018 m. – 1145) iš rajoninio laikraščio „Kupiškėnų mintys“: 970 – išsamūs, 39 – nebaigti. Redaguota 1018 įrašų: 986 – išsamūs, 32 – nebaigti. Į NBDB išsiųsti 986 įrašai. LIBIS posistemyje sukurti įrašai iš „Kupiškėnų minčių“ ant kortelių nebespausdinami ir į kraštotyros kartoteką nebejungiami.

Nukopijuojami straipsnių įrašai iš NBDB apie mūsų rajoną respublikinėje spaudoje („Panevėžio kraštas“, „XXI amžius“, „Šeimininkė“, „Ūkininko patarėjas“, „Metai“, „Nemunas“, „Savivaldybių žinios“, „Lietuvos rytas“ ir periodinių leidinių, kurių Kupiškio VB neprenumeruoja). 2019 m. į bibliotekos e.katalogą nukopijuoti 256 tokie analiziniai įrašai: laikraščio – 209, žurnalų – 47. Šie įrašai atspausdinti ant kortelių ir įjungti į kraštotyros kartoteką.

- **Padalinių dokumentų fondo rekatalogavimas.** Per metus surekataloguoti – 5669 fiz. vnt. dokumentų: baigtas rekataloguoti Antašavos padalinio dokumentų fondas – 4254 fiz. vnt., Subačiaus MP – 320 fiz. vnt., Šimonių mokyklos perduoto fondo – 1095 fiz. vnt. dokumentų. Noriūnų mokykla fondą perdavė metų gale, todėl rekatalogavimo darbai bus atliekami 2020 m.

- **Skaitytojų aptarnavimo posistemė** Kupiškio viešojoje bibliotekoje veikia nuo 2007 m. sausio 2 d. Dokumentų rezervavimo funkcija naudotasi mažiau nei 2018 m.: ataskaitiniais metais rezervuota 1116 dokumentų (2018 m. – 1451 fiz. vnt.), iš jų – 803 abonemente ir 313 Vaikų erdvėje (sumažėjimas 23 %). Dokumentų grąžinimo įrenginys (DGI funkcija) sudaro galimybę vartotojams grąžinti dokumentus bet kuriuo metu. 2019 m. per šį įrenginį 2296 knygas grąžino 368 vartotojai (2018 m. – 465).

Vartotojų *autoinformavimo* funkcija leidžia bibliotekai informuoti vartotojus apie artėjančią dokumentų grąžinimo terminą ir įspėti skolininkus. 2019 m. 560 vartotojų gavo priminimo laiškus (2018 m. – 481 vartotojas), iš jų 382 prasitęsė dokumentų panaudos laiką, o 178 nepasinaudojo priminiu. Priminimai išsiųsti dėl 9847 dokumentų grąžinimo (2018 m. – dėl 8582 dokumentų).

Bibliotekų elektroninių paslaugų portalo www.ibiblioteka.lt paslauga nėra populiari. „Klausk bibliotekininko“ programoje gautos ir atsakytos 6 užklausos.

- **LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemėje** 2019 m. esminių pakeitimų nebuvo.

- **LIBIS programine įranga ir jų sprendimo būdai.**

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka 2017 m. vykdė projektą „Išsaugojimas ir sklaida (LIBIS modernizavimas)“, kurio viena iš pagrindinių veiklų buvo LIBIS modernizavimas perkeliant esamus ir atnaujintus bibliotekų veiklos procesus į debesų kompiuterijos pagrindu veikiančią IT infrastruktūrą. Į LNB infrastruktūroje sukurtą debesį 2017 m. spalio 25 d. perkeltos Kupiškio savivaldybės viešosios bibliotekos LIBIS duomenų bazės. Perkėlus bibliotekos LIBIS duomenų bazę į debesis, išsprendė LIBIS programų darbo techninės problemos. Nuo 2019 m. sausio 2 d. LIBIS skaitytojų aptarnavimo programa su LIBIS pažymėjimais skaitytojus aptarnavo Subačiaus, Skapiškio, Noriūnų padaliniai.

- **LIBIS programinės įrangos pakeitimai.**

2019 m. buvo atnaujinta sutartis su UAB „Asseco Lietuva“. Atnaujinta LIBIS programos versija. Dabar dirbama su LIBIS programinės įrangos v.4.39.0.0 - v.4.41.2.0 versija.

Katalogavime. Reikšminių žodžių sąrašas paieškai papildė loginiu operatoriumi „Ne“. Jis leidžia tikslinti atliekamas analizinių straipsnių paieškas.

Komplektavime. Egzemplioriaus duomenų keitimo lange sukurtas funkcionalumas, kuris leidžia paruoštą perdavimui arba jau perduotą egzempliorių atstatyti į neparuoštą arba neperduotą.

Skaitytojų registracijoje. Nauja teisė – „Skaityti kelis egzempliorius to paties bibliografinio įrašo“.

Skaitytojų aptarnavimo posistemėje. Sukurtas funkcionalumas palengvinantis paiešką tuomet, kai reikia rasti ir matyti tik nenurašytus dokumentus.

2. Informacinis fondas ir informacinė paieškų sistema

Informacinių leidinių fondo dydis: VB Kraštotyros ir edukacijos skyriuje – 2844 fiz. vnt., MP – 642 fiz. vnt., KP – vidutiniškai po 262 fiz. vnt.

2019 m. gauti vertingiausi informaciniai leidiniai: G. L. Ciaga „Įspūdingiausios pasaulio katedros“, „Vaiguva“ (serija „Lietuvos valsčiai“), „Lietuvos kraštovaizdžio architektų darbai. 2008–2018“, „Lietuvių patarlės ir priežodžiai. T. 3“, N. Laurinkienė „Dangus baltų mitiniame pasaulyje“, „Spauda ir leidyba lietuvių tautos istorijoje: vardai, idėjos, darbai, įvykiai“, „Biržų istorijos apybraižos“, „Tautodailės metraštis“ (Nr. 35, 36, 37), Jonas Mikelinskas „Bibliografija: 1954–2017“, „Vilniaus kultūrinis gyvenimas ir Šlapeliai“, „Archeologija Lietuvoje“, „Rytų aukštaičių patarmė: kaita ir pokyčiai“, „Sakartvelas“.

- **Katalogai.** Kupiškio VB elektroniniame kataloge – 91570 bibliografinių įrašų (daugiau skyriuje „VII.1. Automatizuotos bibliotekų informacinės sistemos kūrimas“). VB kortelių katalogai buvo pildomi iki 2008 m. pabaigos. Pagrindiniame VB kortelių kataloge galima rasti informaciją apie visų rajono viešųjų bibliotekų fondus 1977–2008 m. Kupiškio VB kataloguose (kortelių ir elektroniniame) yra 198615 įrašų.

Kortelėmis pildomi tik padalinių abėcėliniai katalogai, kurias atspausdina Išteklų valdymo ir bendrųjų reikalų skyriaus darbuotojai. Sisteminiai katalogai nuo 2011 m. nepildomi.

- **Kartotekos.** Viešosios bibliotekos kraštotyros kartoteka nuo 2009 m. pildoma tik straipsnių aprašais iš naujai gautų knygų ir respublikinių periodinių leidinių. Vyresn. bibliotekininkė R. Vasiliauskienė peržiūrėjo 2192 naujai gautas knygas ir respublikinius periodinius leidinius, aprašė 272 kraštotyros tematikos straipsnius ir korteles įjungė į kraštotyros kartoteką. Kaimų padaliniams įrašai dauginami kraštotyros kartotekų pildymui. Kraštotyros ir edukacijos skyrius pateikia naujus aprašus iš leidinių, kurių KP neturi. VB pildoma bibliotekininkstės kartoteka.

3. Informacinis vartotojų aptarnavimas

- **Užklausos.** Per metus vartotojai pateikė 2037 (2018 m. – 1915) bibliografinės užklausas (registruojamos tik sudėtingesnės paieškos pareikalavusios užklausos): VB – 651, Subačiaus padalinyje – 420, kaimo padaliniuose – 966 (vidutiniškai po 64). Bendras užklausų skaičius sumažėjo (-122). Atsakant į užklausas, naudojami įvairūs informacijos šaltiniai – knygos, periodiniai leidiniai, spaudinių kopijos, rankraščiai, nuotraukos, kraštotyros kartotekos ir kt. 174 (2018 m. – 445) užklausos gautos elektroninėmis priemonėmis (el. paštu, skype, per „Klausk bibliotekininko“).

VB Kraštotyros ir edukacijos skyriuje 2019 m. atsakyta į 293 užklausas (2018 m. – 289). Pagal užklausų tipus: teminių – 274, tikslinamųjų – 11, faktografinių – 8. Iš teminių užklausų daugiausia buvo

kraštotyros tematikos (apie 65 proc.): apie Kupiškio rajono kaimus ir dvarus (Adomynės, Noriūnų, Palėvenėlės), Kupiškio marias, Kupiškio ligoninę, apie „Saulutės“ vaikų darželį, žymius kupiškėnus (P. Babicką, K. Dulksnį, I. Franckevičių). Į 35 užklausas atsakyta elektroninėmis priemonėmis.

Dažnai užklausas pateikia Kupiškio etnografijos muziejus, „Kupiškėnų minčių“ redakcijos, Kupiškio kultūros centro darbuotojai, mokytojai, Kupiškio VB padaliniai ir kitų rajonų bibliotekos. Kultūros centras rinko medžiagą leidiniui „Kupiškėnų kultūros kelias“, etnografijos muziejus – knygai apie muziejininką Adomą Petrauską, bibliotekininkės tikslino įvairius istorinius faktus, straipsnių aprašus. „Kupiškėnų mintys“ toliau vykdė Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo finansuotą projektą „Kupiškio krašto kaimų istorijos“, todėl knygų sudarytojai ir žurnalistai informacijos ieškojo ir bibliotekos fonduose, kataloguose, kartotekose.

Gauta užklausa iš buvusio Kupiškio ligoninės vyr. gydytojo Povilo Rimkaus: jis pageidavo informacijos iš rajono laikraščių apie jo darbo metus (1978–1985 m. ir 2004–2011 m.) Kupiškyje. R. Vasiliauskiene sudarė bibliografijos sąrašą (135 pozicijos).

Pastaba: Statistinių ataskaitų „1 Biblioteka metinė“ lentelės „Vartotojų aptarnavimas“ 27–30 grafose nurodomas bendras užklausų ir VIP konsultacijų skaičius.

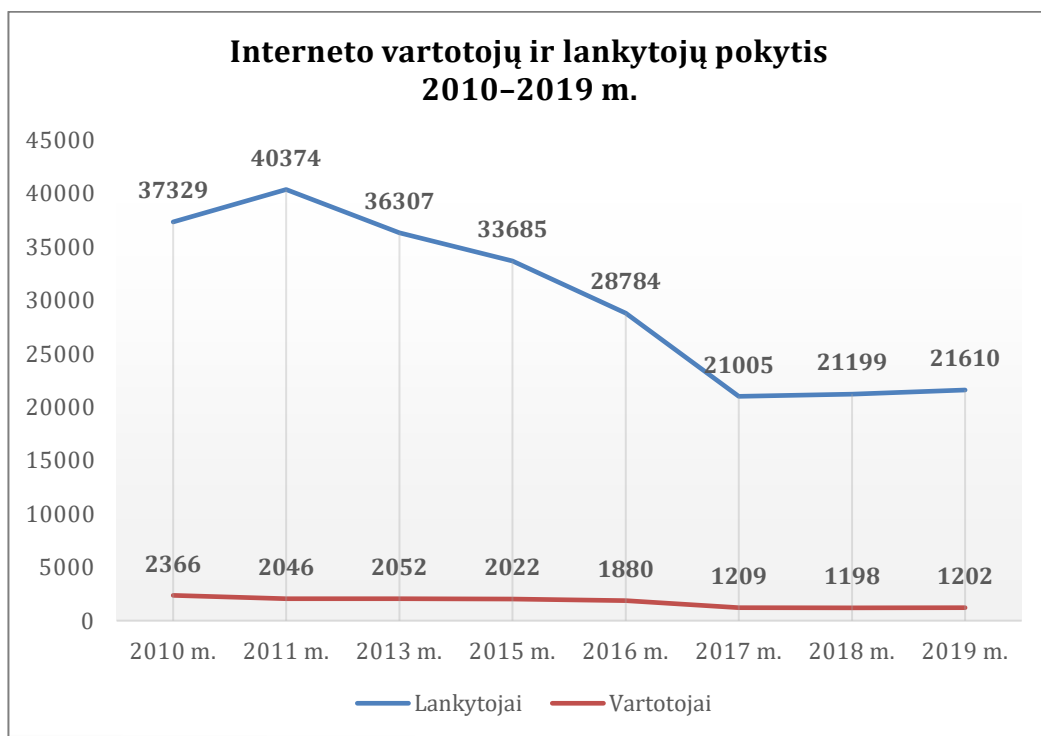
4. Vieša interneto prieiga (VIP)

● **Registruotų interneto vartotojų skaičius per metus:** SVB – 1202 (2018 m. – 1198); VB – 293 (-54), Subačiaus miesto padalinyje – 215 (-39), kaimo padaliniuose – 694 (+97) (vidutiniškai po 46). Daugiausia VIP vartotojų Šimonyse – 106, Noriūnuose – 94, Rudiliuose – 76.

VIP veikia VB ir visuose padaliniuose bei skaitytojų aptarnavimo punktuose, o šia paslauga naudojosi 23,2 % (2018 m. – 21,8 %) bibliotekų vartotojų.

Interneto vartotojai apskaitomi ne tik pagal projekto „Bibliotekos pažangai“ vartotojų registracijos ir statistikos sistemos (VRSS) duomenis, bet ir pagal vartotojų registracijos korteles. Alizavos, Antašavos ir Salamiesčio padaliniuose yra kompiuterių neprijungtų prie šios sistemos.

● **Apsilankymų skaičius (VIP lankytojai):** SVB – 21610 (2018 m. – 21199), VB – 6006 (-550), MP – 2945 (+200), KP – 12659 (+761), vidutiniškai po 843. Lyginant su 2018 m., lankytojų skaičius SVB išaugo (+411), bet sumažėjo VB (-550) ir 11-oje kaimo padalinių. Didžiausias sumažėjimas Skapiškyje (-628) ir Šepetoje (-627). Daugiau VIP lankytojų sulaukė tie padaliniai, kuriuose 2019 m. buvo atnaujinta kompiuterinė įranga ir kurie savo veiklą vykdo mokyklos patalpose: Antašavoje (+1631), Šimonyse (+1019), Noriūnuose (+686), Subačiuje (+200). Daugiausia VIP lankytojų buvo Šimonyse (3799), Antašavoje (2195) ir Noriūnuose (2137). Kiekvienas interneto vartotojas VIP pasinaudojo vidutiniškai po 18 kartų per metus. Registruojami ir Wi-Fi ryšiu bibliotekoje besinaudojantys interneto lankytojai.

2010–2019 m. rodiklių dinamika rodo, kad registruotų interneto vartotojų skaičius, augęs iki 2010 m., vėliau pradėjo mažėti. Nuo 2002 m. pradėjo veikti pirmieji VIP taškai (Kupiškio VB ir Šepetos padalinyje), o

2012 m. įgyvendinus „Bibliotekos pažangai“ projektą, VIP yra visose rajono viešosiose bibliotekose. Daugiausia VIP lankytojų (40374) sulaukta 2011 m., nes buvo pradėtos teikti naujos paslaugos, mažai žmonių turėjo internetą namuose. Vėlesniais metais buvo stebimas jų mažėjimas. Pastaruosius dvejus metus interneto lankytojų skaičius šoktelėjo į viršų, nes atnaujinti kompiuteriai VB, Subačiaus ir Antašavos padaliniuose. Daugelis gyventojų yra įsigiję asmeninius kompiuterius, išmaniuosius telefonus su greita interneto prieiga, padaliniuose kompiuterinė įranga pasenusi, dažnai genda, lėtai veikia. Yra sugedusių ir nebepataisomų kompiuterių. Su nekantrumu laukiame įrangos atnaujinimo ir kituose padaliniuose.

5. Elektroninės paslaugos

Viešoji biblioteka ir padaliniai vartotojams teikė šias elektronines paslaugas: paieška internete ir bendravimas socialiniuose tinkluose; mokesčių deklaravimas, e.bankininkystė, kitos e.valdžios paslaugos; informacijos įrašymas į kompiuterines laikmenas, spausdinimas spausdintuvu, dokumentų skenavimas ir kt.; bevielis interneto ryšys, galimybė lankytojams dirbti nešiojamais kompiuteriais.

Kitos paslaugos: paieška prenumeruojamose duomenų bazėse ir VB fonduose esančiuose skaitmeniniuose dokumentuose; VB elektroninis katalogas (dokumentų paieška, užsakymas, rezervavimas, grąžinimo termino pratęsimas); informacija VB interneto svetainėje www.kupiskiovb.lt; užklausų pateikimas per paslaugą „Klausk bibliotekininko“. Bibliotekoje galima pasinaudoti ir elektroninėmis knygų skaityklėmis.

• *Elektroninių paslaugų statistika.*

Interneto seansų skaičius ir trukmė apskaitoma pagal elektroninių paslaugų apskaitos programą (VRSS) ir kompiuterių retrospektyvos rodmenis. Kitos elektroninės paslaugos (atsisiųstųjų dokumentų ir įrašų skaičius, virtualių apsilankymų skaičius) apskaitomos pagal LIBIS Kataloguotojų darbo apskaitos programą ir prenumeruojamų duomenų bazių (DB) panaudojimo bei svetainės www.kupiskiovb.lt apsilankymų statistiką:

- Interneto seansų skaičius: SVB – 50135 (2018 m. – 49966), VB – 35537, MP – 2945, KP – 11653;
- Interneto seansų trukmė (val.): SVB – 13160 (2018 m. – 15089), VB – 5139, MP – 2346, KP – 5675;
- Atsisiųstųjų dokumentų skaičius (iš DB): SVB – 99 (2018 m. – 137), VB – 99;
- Atsisiųstųjų įrašų skaičius (iš VB e.katalogo ir DB): SVB – 4690 (2018 m. – 11543);
- Virtualių apsilankymų skaičius (www.kupiskiovb.lt, VB e.kataloge, DB): SVB – 13114 (2018 m. – 16896).

• *Tiesioginės transliacijos internetu, įvairios akcijos.* Iš mini studijos Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ataskaitiniais metais transliuotos 29 tiesioginės internetinės transliacijos. Vienos buvo skirtos plačiam lankytojų ratui, kitos – bibliotekų darbuotojams.

Senjorų dienos internete 2019. Spalio 21–25 d. vykusios projekto „Prisijungusi Lietuva“ akcijos tikslas – skatinti vyresnio amžiaus žmones drąsiai jaustis skaitmeninėje erdvėje, pažinti grėsmes, saugiai ir atsakingai naudotis aktualiomis e. paslaugomis, nuolat tobulinti savo skaitmeninius įgūdžius. Lankytojai buvo kviečiami į bibliotekas stebėti tiesioginių transliacijų: „Technologijų vitaminai“, „Pats sau gidas“, „Bankas tavo delne“, „Bendravimo mados“, „Išmanusis daržas“. Joms pasibaigus, konsultacijas teikė bibliotekininkės senjorams rūpimais klausimais

Kupiškio viešojoje bibliotekoje ir 14-oje jos padalinių per penkias dienas transliacijas stebėjo 305 gyventojai. Aktyviausiai rinkosi Virbališkių skaitytojų aptarnavimo punkte – čia apsilankė net 78 dalyviai.

Organizatoriai aktyviausius akcijos dalyvius paskatino vertingais prizais. Kategorijoje „Aktyviausiai padalinius į akciją įtraukusi centrinė biblioteka“ (skaičiuojant procentais pagal tai, kiek yra padalinių ir kiek jų dalyvavo akcijoje) Kupiškio viešojo biblioteka užėmė trečią vietą (akcijoje dalyvavo 81,25 proc. padalinių) ir apdovanota planšetiniu kompiuteriu. Kategorijoje „Daugiausiai per visas dienas dalyvių surinkęs padaliny“ pirmos vietos laimėtoju visoje Lietuvoje tapo Virbališkių skaitytojų aptarnavimo punktas ir gavo dovanų planšetinį kompiuterį.

Saugesnio interneto savaitė. Prie vasario 4–9 d. vykusios akcijos prisijungta ne taip aktyviai. Visose rajono viešosiose bibliotekose dalyvavo 147 lankytojai, 50 iš jų – suaugusieji. Viešojoje bibliotekoje į šį kvietimą atsiliepė 16 Vaikų erdvės lankytojų, kurie žiūrėjo filmukus, atsakinėjo į viktorinos apie saugesnį internetą klausimus.

• **Duomenų bazės (DB).** Kupiškio VB vartotojams prieinamas EBSCO Publishing DB paketas (10 DB), siūlantis visateksčius elektroninius socialinių ir humanitarinių mokslų, medicinos, verslo ir ekonomikos žurnalus, laikraščius ir žinytus. Jomis galima naudotis ir bibliotekoje, ir nuotoline prieiga.

EBSCO Publishing DB 2019 m. naudojimosi duomenys:

- interneto seansų skaičius – 181,
- atsisiųstųjų dokumentų skaičius – 98,
- atsisiųstųjų įrašų skaičius – 352,
- virtualių apsilankymų skaičius – 267.

Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka pasirašė Naxos Music Library licencinę sutartį, kuri leido naudotis šia duomenų baze savo vartotojams nuo 2015 m. Tai išsami muzikos DB, kurioje pateikiami klasikinės, džiaz, pasaulio tautų folkloro, šiuolaikinės populiariosios, roko muzikos įrašai. Duomenų bazėje – kompozitorių ir atlikėjų biografijos, muzikos terminų žodynas, pasaulio šalių muzika, leidžianti atlikti paiešką pagal kultūros epochas ir meno kryptis. 2019 m. susidomėjimas šia DB nebuvo aktyvus.

Kultūros ministerijos lėšomis 2019 m. centralizuotai buvo prenumeruota Infolex teisinė duomenų bazė, skirtos 8 darbo vietos: 4 – VB, 4 – padaliniais (Subačiui, Noriūnams, Skapiškiui ir Šimonims). 2019 m. Infolex duomenų bazės panauda išaugo iki 190 operacijų (2018 m. – 73).

Nuo 2018 m. bibliotekai suteikta prieiga prie „Vyturio“ duomenų bazės, kurioje 400 elektroninių knygų mokyklai ir laisvalaikiui. Duomenų apie jos panaudojimą 2019 m. negauta.

2019 m. birželio–liepos mėn. testuota PressReader DB, kurioje daugiau nei 7000 elektroninių laikraščių ir žurnalų, The BBC Horizon Collection, The CNN video collection ir kt. Tikimės, kad 2020 metais bibliotekos lankytojai turės prieigą ir prie šių DB. Į testavimo procesą buvo įtraukti ir kaimo padaliniai, testavimo rezultatai išsiųsti į Lietuvos nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką, parengtos rekomendacijos. Už duomenų bazių administravimą atsakinga vyresn. bibliografe J. Pipynienė.

6. Vartotojų mokymai

Informacija apie įvairius bibliotekų darbuotojų organizuotus mokymus lankytojams:

- mokymų skaičius – 719 (2018 m. – 628): VB – 199, MP – 128, KP – 392 (vidutiniškai po 26);
- bendra trukmė – 1358 val. (2018 m. – 943 val.): VB – 549 val., MP – 151 val., KP – 658;
- mokymų dalyvių skaičius – 5570 (2018 m. – 4280): VB – 2979, MP – 233, KP – 2358.

Lyginant su 2018 m., vartotojų mokymų rodikliai išaugo, nes bibliotekose daugiau organizuota skaitmeninio raštingumo mokymų. Ataskaitiniais metais padidėjo: 91 (14,5 %) mokymų skaičius, jų trukmė pailgėjo – 415 valandų (44,0 %), o mokymuose dalyvavusių žmonių skaičius pasipildė 1290 (30,0 %).

• Mokymai, skirti neformaliai švietimui, bibliotekų paslaugoms ir kitai edukacijai:

mokymų skaičius – 365 (2018 m. – 373), trukmė – 674 (2018 m. – 701) val., mokymų dalyvių skaičius – 4765 (2018 m. – 4036).

• Vartotojų kompiuterinio raštingumo ir interneto išteklių mokymai (grupėse ir individualiai):

Bibliotekininkai mokė lankytojus kompiuterinio raštingumo bei interneto išteklių pagrindų individualiai ir grupėmis. Mokymuose dalyvavo įvairaus amžiaus žmonės, kurie norėjo išmokti naudotis naujomis skaitmeninėmis technologijomis ar pagilinti jau turimas žinias.

	Iš viso apmokyta žmonių			Mokymų trukmė		
	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
VB	20	5	173	12	4	164
MP	91	82	158	86	90	141
KP	148	157	474	142	148	379
SVB	259	244	805	240	242	684

Projekto „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo mokymai. 2019 m. buvo toliau vykdomas projektas „Prisijungusi Lietuva“, kurio tikslas – skatinti Lietuvos gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių efektyviai, įvairiapusiškai, saugiai ir atsakingai naudotis internetu.

Viena svarbiausių veiklų – lankytojų skaitmeninio raštingumo mokymai pradedantiems „Skaitmeninės technologijos TAU: ateik, sužinok, išmok“ (trukmė 18 val.) ir pažengusiems (trukmė 6 val.).

Kupiškio rajono viešosios bibliotekos iki 2021 m. įpareigos apmokyti 600 žmonių. Mokymus veda 5 lektoriai, kurių žinios ir išsilavinimas (aukštasis) atitiko numatytus reikalavimus: kompiuterių sistemų specialistas Ričardas Balabonas, Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vyresn. bibliotekininkė Rūta Vilkenė ir 3 padalinių darbuotojos: Irena Gasparonienė (Noriūnų), Roma Bugailiškienė (Skapiškio) ir Neringa Paukštienė (Šepetos). Už mokymų koordinavimą atsakinga metodininkė Jolanta Vosylienė.

Kupiškio VB buvo viena pirmųjų, pradėjusi projekto „Prisijungusi Lietuva“ gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymus jau kovo mėnesį. Per 2019 m. apmokyti 365 žmonės: VB – 133, padaliniuose – 232.

Organizuotos 33 mokymų grupės, kuriose buvo po 10 ir daugiau dalyvių.

	Mokymų grupių skaičius pagal mokymų programas			Apmokytų žmonių skaičius
	Pradedančiųjų programa	Pažengusiųjų programa	Iš viso grupių	2019 m.
Viešoji biblioteka	7	5	12	133
Subačiaus MP	1	3	4	41
Alizavos padalinys	1	-	1	11
Juodpėnų SAP	1	-	1	10
Naivių SAP	1	-	1	14
Noriūnų padalinys	1	1	2	20
Rudilių padalinys	1	-	1	10
Salamiesčio padalinys	1	1	2	23
Skapiškio padalinys	1	3	4	45
Šepetos padalinys	-	1	1	10
Šimonių padalinys	2	1	3	32
Virbališkių SAP	1	-	1	16
SVB	18	15	33	365

Visų mokymų trukmė – 414 val. Mokymai neorganizuoti 5 kaimo padaliniuose.

Džiaugiamės bendradarbiavimu su projekto partneriais Užimtumo tarnyba, kurie padėjo surinkti dalyvius 10 mokymų grupių (7 pradedantiesiems ir 3 pažengusiems). 2020 m. bus tęsiama ši veikla ir įvykdytas numatytas planas.

• **Vartotojų konsultavimas viešos interneto prieigos klausimais:**

- Individualių konsultacijų skaičius: SVB – 2225, VB – 666, MP – 475, KP – 1084 (vidutiniškai po 72);

- Konsultuotų žmonių skaičius: SVB – 2051, VB – 601, MP – 382, KP – 1069 (vidutiniškai po 71).

Viešos interneto prieigos klausimais konsultuota 1 lankytoju mažiau nei 2018 m. Per metus suteikta 83 konsultacijomis mažiau. Daugiausia konsultacijų suteikta Kupiškio VB (666), Subačiaus (475), Rudilių (216), Skapiškio (181) padaliniuose. Dažniausia konsultuota šiomis temomis: paieška internete, el. bankininkystė, darbas kompiuteriu, sveikata, mokesčių deklaravimas ir kt.

7. Kraštotyros veikla

Svarbiausios veiklos kryptys: kraštotyros dokumentų fondo įvairiose laikmenose ir informacijos apie Kupiškio kraštą bei jo žmones, kultūros paveldą kaupimas, tvarkymas, saugojimas, rankraštyno tvarkymas, skaitmeninimas ir sklaida, dalyvavimas LIBIS analizinės posistemės kūrime (VB), kraštotyros darbų ir leidinių ruošimas ir leidyba, virtualių parodų ir kitos kraštotyros informacijos viešosios bibliotekos svetainei www.kupiskiovb.lt rengimas, kraštotyros renginių organizavimas (apie juos skyriuje „V. Kultūrinė veikla“).

• **Kraštotyros informacijos kaupimas.** VB Kraštotyros ir edukacijos skyriaus fonde saugoma 1212 fiz. vnt. inventorintų kraštotyros tematikos dokumentų. Subačiaus miesto padalinyje – 557 fiz. vnt., kaimo padaliniuose – vidutiniškai po 284 fiz. vnt.

2019 m. SVB fondas pasipildė 22 naujais pavadinimais kraštotyros tematikos dokumentų. Vertingiausi leidiniai: Vidmantas Jankauskas „Ką tyli akmenys: Viksvų giminės istorija“, Gediminas Kaluina „Mano prisiminimai“, Vanda Kašauskienė „Kelias: Radžiūnai – Vilnius“, Balys Kašponis „Mokytojo ir vargonininko atsiminimai“, „Skapiškis: senovė ir dabartis“ (serija „Lietuvos valsčiai“), almanachas „Kupiškis 2018: kultūra ir istorija“, „Kupiškėnų kultūros kelias“, „Mes – Vilniaus kupiškėnai“, „Uoginių kaimo šviesuolis Adomas Petrauskas ir jo muziejus“, „Lietuvių dainos Amerikoje, įrašytos Jono Balio (1949-1951)“.

Gauta keletas kupiškėnų autorių grožinės ir mokslinės literatūros knygų: Juozas Baltušis „Vietoj dienoraščio“ (D.1 ir D.2), Vilius Baltrėnas „Rainis prisigretino“ ir „Saulėlė – ant purienų slenksčio“, Dalia Dilytė „Senovės graikų pasakos“, Albina Pajarskaitė „Pašaukti tikrajai laisvei“, Pranas Skardžius „Raštai. T. 6“, Renata Šerelytė „Izabelė“, Sonata Šulcė „Vilniaus istorijos“, Petras Zlatkus „Visai tai buvo, buvo“ ir kt.

• **Rankraštyno tvarkymas.** Rankraščių fondas formuojamas ir tvarkomas pagal šias veiklas reglamentuojančius dokumentus: „Rankraštinų dokumentų tvarkymo ir apsaugos nuostatus“ ir „Naudojimosi skyriaus fonduose saugomais rankraščių dokumentais taisyklės“, kurie 2018 m. balandžio 9 d. patvirtinti Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu Nr. IV-45.

Rankraščių fondo formavimą sudaro 2 procesai: dokumentų grupavimas bei saugojimo vienetų parengimas, kurį vykdė Kraštotyros ir edukacijos skyrius. 2019 m. parengtas Juozo Kėdainio rankraščių fondo (F10) 201 saugojimo vienetas ir beveik baigtas jo tvarkymas – liko parašyti fondo apžvalgą. Pradėtas tvarkyti kraštotyrininko Nikodemo Mickevičiaus rankraščių fondas (F11), parengti 25 saugojimo vienetai.

Ankstesniais metais sutvarkyti Nijolės Jankutės (F1), Agnės Lukšytės (F2), Kazimiero Šaulio (F3), Broniaus Žalio, (F4), Juozo Kaributo (F5), Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (F6), Aleksandro Kriūkės (F7), Klemenso Gutausko (F8), „Senovinių kupiškėnų vestuvių“ (F9) rankraščių fondai.

2019 m. humanitarinių mokslų daktarė Aldona Vasiliauskienė Kraštotyros ir edukacijos skyriui perdavė 70 fiz. vnt. rankraštinį dokumentų, skirtų monsijoro Klemenso Gutausko gyvenimui ir veiklai, kurie papildys jau suformuotą rankraščių fondą (F8).

• **Kraštotyros darbai.** Parengta 30 naujų kraštotyros darbų (2018 m. – 13). Tai padalinių metų kronikos (14), Vietovardžių metams skirti kraštotyros darbai (15) ir metraštis „Senovinės kupiškėnų vestuvės“. Nuo 2016 m. Kupiškio viešosios bibliotekos metraštis neberašomas. Metodininkė J. Vosylienė pildė „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos renginių kroniką“, kurioje registruojami visi viešojoje bibliotekoje įvykę žodiniai renginiai, kiti svarbūs įvykiai, pateikiama po 1–2 kiekvieno renginio nuotraukas.

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vyresn. bibliotekininkė R. Vasiliauskienė parengė „Kupiškio kalendorių. 2019: jubiliejai, datos“, kuris skelbiamas Kupiškio VB interneto svetainėje, persiųstas kultūros darbuotojams, muziejininkams, kraštotyrininkams, mokykloms, bendruomenėms.

Skyriaus vedėja Lina Matiukaitė projekto „Kupiškio krašto QR kodas“ interaktyviam žemėlapiui (http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=4189&Itemid=196) parengė 50 žymių kupiškėnų biografijų, atrinko nuotraukas.

„**Senovinės kupiškėnų vestuvės**“. 2018 m. į Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą įtraukus „Senovinės kupiškėnų vestuves“, sertifikatas atiteko Kupiškio kultūros centro etnografinio ansamblio „Kupkėmis“ vadovei Almai Pustovaitienei. 2018 m. parengtas Nematerialaus kultūros paveldo vertybių išsaugojimo penkeriems metams planas, kurio tikslas – išsaugoti ir populiarinti vieną iš mūsų krašto šeimos švenčių tradicijų – kupiškėniškas vestuves. Sukurtas „Kupiškėniškų vestuvių tako“ projektas. Kupiškio VB yra šio projekto partnerė. Vyr. bibliografė Jolita Pipynienė 2019 m. parengė kraštotyros darbą „Kupiškėnų vestuvės – nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvade: Metraštis 1933–2019 m.“ (apimtis 17 p.), kuris paskelbtas ir Kupiškio VB svetainės <http://www.kupiskiovb.lt> skyriuje „Skaitmeninės kolekcijos“.

„**Kupiškio krašto vietovardžiai**“. 2019-uosius Lietuvos Respublikos Seimui paskelbus Vietovardžių metais, Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Kupiškio skyrius organizavo kraštotyros darbų apžiūrą-konkursą „Kupiškio krašto vietovardžiai“, kuriame buvo kviečiami dalyvauti Kupiškio VB padalinių ir skaitytojų aptarnavimo punktų (SAP) darbuotojai. Iniciatyvos tikslas – rajono senųjų vietovardžių (jau išnykusių ir nykstančių) išsaugojimas, informacijos apie juos kaupimas, fiksavimas ir sklaida, į šias veiklas įtraukiant vietos bendruomenes, mokyklas. Bibliotekininkai rengė kraštotyros darbus, skirtus išsiaiškinti ką byloja gyvenamųjų vietų, miškų, upių ir kitų vandens telkinių pavadinimai, kalbino senuosius kaimų gyventojus, informacijos ieškojo įvairiuose leidiniuose, kituose informacijos šaltiniuose.

Buvo parengta 15 įvairaus turinio ir apimties kraštotyros darbų. Apžiūros-konkurso „Kupiškio krašto vietovardžiai“ rezultatai aptarti, dalyviai apdovanoti ir paskatinti lapkričio 29 d. vykusio pasitarimo metu: laureatams (I. Gasparonienei, M. Levickienei, R. Liogienei, V. Ribokaitei, S. Škinderytei) įteikti diplomai, kitiems atiteko įvairios nominacijos („Platus užmojis“, „Sėkmingas bendradarbiavimas“, „Istorijos ir dabarties jungtis“, „Originalus temos pasirinkimas“, „Netikėti kelionės į kaimą atradimai“ ir kt.) bei padėkos.

Rankraščių fondo tvarkymą taip pat galima laikyti vienu iš kraštotyros veiklos sričių, nes jame mūsų kraštiečių gyvenimo ir veiklos dokumentai.

• **Kraštotyros informacija interneto svetainėje** <http://www.kupiskiovb.lt/index.php/krastotyra>. Skyriuje „Kraštotyra“ yra rubrikos „Bibliotekos leidiniai“, „Žymūs kupiškėnai“, „Kupiškio garbės piliečiai“, kurios papildomos nauja informacija. Rubrikoje „Žymūs kupiškėnai“ abėcėlės tvarka sudarytas personalijų sąrašas, kuriame daugiau nei 400 pavardžių. Apie 310 kupiškėnų pateikiama išsamesnė informacija.

8. Dokumentų skaitmeninimas

2015 m. patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas „Dėl skaitmeninimo kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų programos patvirtinimo“. „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos skaitmeninės kolekcijos nuostatai ir skaitmeninimo tvarkos aprašas“ patvirtinti 2016 m. balandžio 1 d. VB direktoriaus įsakymu Nr. IV-24.

2019 m., parengus skaitmeninimo veiklų planą, atrinkti dokumentai skaitmeninimui iš monsijoro, Kupiškio krašto Garbės piliečio Klemenso Gutausko rankraščių fondo (F8). Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje 2019 m. suskaitmeninta 20 fiz. vnt. dokumentų, vaizdų skaičius – 1967. Tai dalis Klemenso Gutausko rankraštinio palikimo – pamokslų sąsiuviniai bei sveikiniai.

Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka pagal raštą „Dėl kultūros paveldo skaitmeninimo stebėsenos tvarkos“ (2016 m. gruodžio 12 d. SD-92), įsipareigojusi pateikti Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Virtualios bibliotekos skyriui ataskaitas apie per metus vykdytas skaitmeninimo veiklas. Tai viena iš naujausių Kraštotyros ir edukacijos skyriaus veiklos sričių, apimančių rankraščių fondo formavimo ir skaitmeninimo procesus.

Rankraštiniai dokumentai įtraukiami į bendrąją dokumentų apskaitą (LIBIS). Įrašų kūrimo spartą lėtina besikeičiančios rankraštinio dokumentų standarto naujovės aprašant dokumentus bei duomenų tikslinimas. Įrašai redaguojami konsultuojantis su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos specialistais.

Vyresn. bibliografė Jolita Pipynienė suskaitmenino „Senovinių kupiškėnų vestuvių“ vaidinimų programų ir nuotraukų kolekciją: sukurti ir į LIBIS elektroninį katalogą įvesti 42 įrašai, parengta virtuali paroda „Senovinės kupiškėnų vestuvės“, kuri paskelbta Kupiškio VB interneto svetainės Skaitmeninių kolekcijų skyriuje. Rengtas projektas Lietuvos nacionaliniam registrai, tačiau į jį šis rankraščių fondas nepateko todėl, kad yra išskaidytas įvairiose institucijose.

Per metus LIBIS e.katalogui iš viso sukurta 70 rankraščių įrašų iš Klemenso Gutausko (F8) ir „Senovinių kupiškėnų vestuvių“ (F9) rankraščių fondų, 120 – redaguota, 368 – nuskaityta (kiekvienas peržiūrėtas rankraštinio dokumentų įrašas, tame skaičiuje ir kitose bibliotekoje sukurtas).

Parengta virtuali paroda iš 2018 m. suskaitmeninto liaudies muzikanto Aleksandro Kriūkės rankraščių fondo „Kupiškėnas muzikantas Aleksandras Kriūka“. Abiejų parodų nuoroda internete http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=2390&Itemid=179.

VIII. DALYVAVIMAS PROGRAMOSE, PROJEKTUOSE

1. Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai

2019 m. buvo parengti 5, o įgyvendinti 3 Lietuvos kultūros tarybos (LKT) dalinai finansuoti projektai.

- **„Profesionaliosios kūrybos ir jaunimo meninių iniciatyvų sklaidos Lietuvos regionuose projektas „Diagnozė: poetas“** (vadovė L. Matiukaitė) buvo teiktas 2019 m. programai „Tolygi kultūrinė raida“ ir iš LKT gavo 2670 Eur finansavimą.

Projekto tikslas – skatinti jaunimo kūrybinių raiškų įvairovę, menines iniciatyvas panaudojant kupiškėno Valdemaro Kukulo (1959–2011) kūrybinį palikimą, kartu minint poeto, literatūros kritiko, eseisto 60-ąsias gimimo metines, bendradarbiaujant su Panevėžio regiono kultūros ir ugdymo įstaigomis, Lietuvos rašytojų sąjunga, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru.

Skatinant jaunimo domėjimąsi kupiškėno V. Kukulo kūrybiniu palikimu ir plečiant kūrybinių raiškų įvairovę, kartu su Kupiškio kultūros centro Jaunimo teatro studija (režisierė Vilija Morkūnaitė) parengta V. Kukulo kūrybos interpretacijų programa „Eilėraščių teatras“. Programa parodyta 9 kartus: Kupiškyje, Panevėžyje, Palangoje, Pasvalyje, Rokiškyje, buvo gerai įvertinta ir žiūrovų, ir profesionalių kūrėjų – aktorių, rašytojų.

Įsteigtas Valdemaro Kukulo prizas, kuris Respublikinio jaunųjų filologų konkurso baigiamajame renginyje įteiktas poezijos sekcijos pirmos vietos laimėtojai, Vilkaviškio rajono Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijos mokinėi Ievai Milerytei (padovanotas už projekto lėšas nupirkta planšetinis kompiuteris ir V. Kukulo knygų rinkinys). Laureatės eilėraščiai paskelbti Kupiškio VB interneto svetainėje <http://www.kupiskiovb.lt/>. Palangos Vlado Jurgučio pagrindinėje mokykloje vykusiame konkurse eksponuota mobili paroda „Diagnozė – poetas: Valdemaras Kukulas“, parodyta programa „Eilėraščių teatras“. Džiugu, kad Kupiškio VB iniciatyvą palaikė ir mielai bendradarbiavo šį konkursą organizuojantis Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras ir Jaunųjų filologų konkurso vertinimo komisijos pirmininkas dr. Regimantas Tamošaitis.

V. Kukulo asmenybės populiarinimui ir kūrybos sklaidai paruoštos 3 parodos. Fotografijų paroda „Valdemaras Kukulas ir Kupiškis“ ant molbertų eksponuota projekto renginiuose, vėliau – Kupiškio VB Subačiaus, Juodpėnų, Lukonių padaliniuose. Fotografijų ir kitų dokumentų paroda „Diagnozė – poetas. Valdemaras Kukulas“ ant mobilių stendų buvo eksponuojama projekto renginiuose. Virtuali paroda „Diagnozė – poetas. Valdemaras Kukulas“, atrinkus fotografijas, rankraščius ir kitus dokumentus publikuota portale „Panevėžio kraštas virtualiai“ <https://paneveziokraštas.pavb.lt/virtuali-fotoparoda/diagnoze-poetas-valdemaras-kukulas/>. Visoms trimis parodomis panaudoti dokumentai iš V. Kukulo šeimos archyvo, Kupiškio VB rinkinių, Genovaitės Vilčinskienės, Pulcherijos Jasaitienės ir kitų asmenų albumų. Nuoširdi padėka Deimantei Kukulienei už geranorišką pagalbą įgyvendinant projektą.

Organizuota 11 renginių – literatūros vakarų, projekto pristatymų, poezijos skaitymų ir kt. Apie juos skaitykite skyriuje „V.1. Kupiškio viešosios bibliotekos žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems“.

Projektas turėjo didelį poveikį V. Kukulo kūrybos sklaidai, jaunimo kūrybiškumo skatinimui ir literatūriniam ugdymui ne tik Kupiškyje, bet ir visoje Lietuvoje. Bus dedamos pastangos, kad V. Kukulo vardo prizas taptų tradiciniu.

• **Projektas „Nuo 0 iki 100“** (vadovė R. Vilkienė) teiktas LKT Atminties institucijų srities programai „Inovatyvių paslaugų kūrimas“, gavo dalinį finansavimą – 4300 Eur.

Projekto tikslas – sukurti Kupiškio viešojoje bibliotekoje inovatyvių paslaugų kompleksą visoms lankytojų amžiaus grupėms: Mamų ir mažylių klubą, komiksų kūrimo darbo vietas ir prancūzų kalbos kursus senjorams.

Įsigyta reikalinga įranga: šviesos stalas, kokybiški žaidimai ir žaislai vaikams. Vyko 30 užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 256 lankytojai vaikai ir tiek pat jų mamų (kartais – tėčių). Balandžio 18 d. „Ridikėlių mokyklėlės“ aktorai parodė dviejų dalių spektaklį apie sveiką mitybą „Tigro pusryčiai“. Suorganizuoti 4 edukaciniai užsiėmimai, pasakų kūrimo dirbtuvės su rašytoju Pauliumi Juodišiumi. Vaikų dienos proga klubo narės buvo sukvietos į vaikiškų daiktų mainytuves-turgelį. Į kalėdinį renginį buvo pakviesta pelytė Minnie, kuri su vaikais šoko, žaidė, fotografavosi, dalino dovanėles. Su klubo narėmis nutarta užsiėmimus tęsti ir 2020 m.

Komiksų dirbtuvėms įsigytos 3 grafinės planšetės bei 3 nešiojamieji kompiuteriai. Balandžio 30 d. bibliotekoje lankėsi knygos „Sibiro Haiku“ autorės Lina Itagaki ir Jurga Vilė. Spalio 19 d. organizuotas susitikimas su Migle Anušauskaite, kurios komiksų knygoje „Dr. Kvadratas. Greimas ir jo semiotika“ nauju formatu pasakojama apie pasaulinio garso mokslininko gyvenimą nuo vaikystės Kupiškyje iki mokslų Kaune ir mokslinio darbo Prancūzijoje.

Kūrybinių dirbtuvių su Greta Alice metu atrinkti geriausiai darbai – komiksai, kurie sumaketuoti ir užsakyta 100 leidinių su šiais piešiniais, parengta kilnojamoji paroda, kuri aplankys mokyklas. Komiksų kūrimo priemonės planuojama panaudoti vedant pamokas rajono mokyklų mokiniams, organizuojant vasaros stovyklas.

Bendradarbiaujant su Kupiškio Trečiojo amžiaus universitetu organizuoti prancūzų kalbos kursai, kuriuos lankė 7–9 senjorai. Per metus įvyko 21 užsiėmimas, kuriuos vedė Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojos R. Vilkienė ir I. Žurauskienė. Už projekto lėšas įsigyta prancūzų kalbos vadovėlių, kitų mokymo priemonių. Organizuota išvyka į prancūzų kultūros savaitės renginį – prancūzišką kiną Panevėžyje. Rugsėjo mėnesį prie grupės veiklos prisijungė savanoris – neseniai į Kupiškio rajoną atsikėlęs gyventi belgas Patrick Houde, kuris pasisiūlė pravesti prancūziškus pokalbius su kursų dalyviais, papasakoti apie kultūrinius šalių skirtumus. Metų pabaigoje surengtas prancūziškas vakarėlis – filmo peržiūra, prancūziškų patiekalų degustacija. Brandinama idėja surengti Frankofonijos dienas Kupiškio bibliotekoje.

• **Projektas „Atviras Kupiškio informacinis srautas – AKIS“** (vadovė R. Vilkienė) teiktas programos „Tolygi kultūrinė raida“ 2019 m. II pusmečio kvietimui, gavo dalinį LKT finansavimą – 3850 Eur.

Projekto tikslas – praplėsti bibliotekos paslaugų įvairovę, pasitelkiant naujo infrastruktūrinio objekto (geokupolo) įkūrimą Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštėje, vykdant kūrybines iniciatyvas, teikiant informacines paslaugas. Buvo numatyta: 1) įrengti šiuolaikišką, visiems prieinamą stiklo kupolą (geokupolą) miesto aikštėje, kuris bus laikinasis viešosios bibliotekos padalinys vasaros sezonu, aprūpintas informacinėmis ir kultūrinėmis veikloms reikalingomis priemonėmis; 2) suorganizuoti kultūrinių-kūrybinių renginių ciklą, dailės mokymus, kūrybines dirbtuves, lauko skaitymus.

Rugpjūčio mėnesį, sumontavus išnuomotą geokupolą miesto aikštėje, gavus iš projekto partnerių dalimąją medžiagą apie Panevėžio krašto rajonų lankytinus objektus ir paslaugas bei įsigijus reikalingas priemones veikloms vykdyti (spaudinius, lentynas, sėdmaišius, žaidimus ir kt.), šiame kupole dirbo dvi bibliotekos darbuotojos – aptarnavo lankytojus, teikė informacines paslaugas, vedė kūrybines dirbtuves vaikams, lauko skaitymus. Dėl sumažinto projekto finansavimo kupolas buvo išnuomotas tik dviems mėnesiams, bet ir per tą laiką jame apsilankė beveik 3000 žmonių – sulaukta daugiau lankytojų nei tikėtasi. Bibliotekos paslaugos tapo matomos visiems miesto svečiams bei kupiškėnams, kurie paprastai bibliotekoje nesilanko. Viešoji biblioteka tapo informacinių paslaugų koordinaciniu centru, vienijančiu Kupiškio, Panevėžio, Anykščių, Pasvalio, Biržų, Rokiškio rajonų turizmo centrus ir muziejus. Nuolat skelbta informacija apie kultūrinius renginius, sudarytos sąlygos mamoms su mažyiais praleisti laiką vartant knygeles ar žurnalus, žaidžiant žaidimus.

Rugpjūčio 9 d. buvusių kareivinių pastato parodų salėje vyko projekto atidarymas: literatūriniame-muzikiniame vakare „Kodėl baigėsi romantizmas?“ dalyvavo pianistas Darius Mažintas ir poetė Eglė Kirilauskaitė. Mokslo metų pradžios šventėje programą vaikams parodė Panevėžio teatro „Menas“ aktorai. Rugsėjo 27 d. projekto uždarymo renginyje dalyvavo „Laisvo balso“ studijos Vilniuje įkūrėja, dainininkė, aktorė Milda Arčikauskaitė.

Biblioteka šiuo projektu įrodė, jog tampa vis patrauklesnė visoms lankytojų amžiaus grupėms, atviresnė naujovėms, plečia paslaugų įvairovę. Panašus projektas bus vykdomas ir 2020 m.

2020 metams LKT finansavimui parengti 4 projektai: „Pilietinio ugdymo ir atminties įprasminimo“ programai – „Šventinis desertas Kovo 11-jai“, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui (vadovė Rūta Vilkenė), programai „Atminties institucijos: inovatyvių paslaugų kūrimas“ – „Smėlėtais ramybės takeliais: interaktyvi kelionė“ (vadovė Jolanta Vosylienė) ir programai „Tolygi kultūrinė raida“ 2 projektai – „Kartas sujungianti fotografija: kupiškėniškoji tematika fotomenininkų kūryboje“ (vadovė Lina Matiukaitė) ir „Atviras Kupiškio informacinis srautas – AKIS 2020“ (vadovė Ingrida Žurauskienė).

Visi 4 projektai gavo dalinį LKT finansavimą ir bus įgyvendinami 2020 m.

2. Kiti projektai

• **Projektas „Kupiškio krašto QR kodas“.** Kupiškio rajono savivaldybės pilietinio ir tautinio ugdymo projektų rėmimo programai parengta paraiška (vadovas A. Venckus) gavo 460 Eur finansavimą. Projekto tikslas – sudaryti 5–6 turistinius maršrutus po Kupiškio rajono atmintinas vietas naudojant projekto „Kupiškis amžininkų liudijimuose“ medžiagą ir naujai užfiksuotą informaciją.

Projekto dalyviai – 28 Kupiškio rajono mokyklų mokiniai nuo 8 iki 17 metų amžiaus. Pagrindinės veiklos: pažintinės kelionės po Skapiškio, Subačiaus, Noriūnų, Šimonių seniūnijas, Antašavos kraštą, kultūros, istorijos ir gamtos paminklų lankymas fotografavimas, filmavimas. Aplankyta ir nufotografuota ar nufilmuota daugiau kaip 60 objektų, išklausyti vietos gyventojų pasakojimai apie šiuos objektus, sumaketuoti ir atspausdinti 5 žemėlapiai („Adomynės ir Šimonių kraštas“, „Antašavos kraštas“, „Subačiaus kraštas“, „Noriūnų ir Palėvenės kraštas“, „Skapiškio kraštas“), kuriuose kultūros, istorijos, gamtos paminklų vaizdais ir QR kodais šifruota informacija. Apie kiekvieną kraštą sukurti 6–8 min. filmukai

(http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=4189&Itemid=196).

Aktyviausiems projekto dalyviams organizuota pažintinė kelionė į Valstybės pažinimo centrą Vilniuje.

• **Projektas „Gedimino Kaluinos knygos „Mano prisiminimai“ leidyba“** (vadovė L. Matiukaitė). Paraiška teikta Kupiškio rajono savivaldybės leidybos projektų dalinio finansavimo programai, gauta 2000 Eur.

Kupiškėno gydytojo, mecenato G. Kaluinos prisiminimų knygą leidybai parengė ir redagavo Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja L. Matiukaitė, maketavo ir apipavidalino Vidmantas Jankauskas, kalbos redaktorė žurnalistė Virginija Juškenė. G. Kaluinos knyga „Mano prisiminimai“ (315 p.) išleista serijoje „Kupiškėnų biblioteka“, ją 2019 m. gegužės mėnesį 200 egz. tiražu atspausdino Vilniaus dailės akademijos leidykla. Daugiau skyriuje „IX.1. Leidiniai“.

• **Projektas „Prabylanti krašto istorija: interaktyvus žemėlapis“** (vadovė vyresn. bibliografė Jolita Pipynienė) įgyvendinamas nuo 2017 m., 2019 m. buvo sukurta 15 filmukų apie žymius kupiškėnus, svarbius krašto įvykius. Interaktyviame žemėlapyje jau 108 filmukai, kuriuos rasite http://www.kupiskiovb.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=23&Itemid=35.

• **Projektas „Muzikinis desertas su Viktoru Diawara“** (vadovas A. Venckus). Projektas buvo skirtas Europos dienai, teiktas Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje (sąmata 1000 Eur). Paraiška finansavimo negavo.

• **Akcija „Metų knygos rinkimai“.** SVB darbuotojos pildė 15 paraiškų, teigiamai buvo įvertinta 14 (2018 m. – 7). *Vaikų* kategorijos knygas gavo Noriūnų padalinys, *paauglių*: VB Vaikų erdvė, Adomynės, Subačiaus padaliniai ir Laičių SAP, *poezijos*: Rudilių padalinys, *prozos* knygų suaugusiems penketukas: VB Lankytojų aptarnavimo skyrius, Lukonių, Skapiškio, Salamiesčio padaliniai ir Naivių, Juodpėnų, Palėvenėlės, Virbališkių SAP.

2.1. Partneriai kitų bibliotekų ir organizacijų projektuose

• **„Literatūros ir kino dienos bibliotekoje“.** Kupiškio viešoji biblioteka yra tęstinio Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projekto, skirto Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų kūrybos sklaidai, partnerė. Apskrities biblioteka su kūrėjais sudaro sutartis ir apmoka jiems už dalyvavimą renginiuose. Kupiškio VB organizuoti du renginiai (apie juos skaitykite skyriuje „V.1. Kupiškio viešosios bibliotekos žodiniai ir kompleksiniai renginiai suaugusiems“).

• **„Prisijungusi Lietuva“.** Projektą vykdo asociacija „Langas į ateitį“, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ūkio ministerijos, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir Vidaus reikalų ministerija. 2018–2021 m. vykstančiame projekte dalyvauja Kupiškio viešoji biblioteka ir 16 padalinių, Projekto koordinatoriai Kupiškio rajone metodininkė J. Vosylienė ir kompiuterių sistemų specialistas R. Balabonas.

Įgyvendinant projektą jau atnaujinta viešos interneto prieigos taškų (VIPT) kompiuterinė įranga Kupiškio viešojoje bibliotekoje (7 kompiuteriai), Subačiaus (5) ir Antašavos (4) padaliniuose. Šios bibliotekos gavo naujus daugiafunkčius įrenginius ir projektorius. Vyko lektorių, skaitmeninių konsultantų (bibliotekų darbuotojų) mokymai, organizuoti gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymai, vyko įvairios akcijos.

Daugiau apie projekto veiklas skyriuje „VI. 6. Informacinių gebėjimų ugdymas“.

IX. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS

Bibliotekos naudoja įvairias veiklos ir paslaugų viešinimo, įvaizdžio kūrimo priemones: įvairaus pobūdžio leidiniai, informacija žiniasklaidoje (tradicinėje periodinėje spaudoje, internete, per televiziją ir radiją), skelbimai bibliotekose ir viešose erdvėse, kvietimai į renginius, elektroniniai laiškai, facebook, priemonės reprezentacijai su bibliotekos atributika, renginių fotografavimas, filmavimas ir kt.

1. Leidiniai

• **Knyga.** Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja L. Matiukaitė leidybai baigė rengti gydytojo, mecenato Gedimino Kaluinos rankraštį „Mano prisiminimai“. Knygos kalbos redaktorė, žurnalistė Virginija Juškienė, maketavo ir apipavidalino dailėtyrininkas, žurnalistas Vidmantas Jankauskas. Serijoje „Kupiškėnų biblioteka“ ją 2019 m. gegužės mėn. atspausdino Vilniaus dailės akademijos leidykla. Lėšų knygos leidybai skyrė Kupiškio rajono savivaldybė (2000 Eur), prisidėjo ir autoriaus artimieji.

• **Lankstinukai, skrajutės.** Metodininkė J. Vosylienė parengė lankstinuką „Nacionalinės bibliotekų savaitės „Ateik – sužinok ir išmok“ programa-kvietimas“, ruošia skrajutes, kuriose skelbiami Kupiškio VB ir padalinių kiekvieno mėnesio žodiniai renginiai. 2019 m. parengta 10 tokių skrajučių, kurios dalinamos bibliotekos lankytojams, paliekamos ir kitose įstaigose – kultūros centre, etnografijos muziejuje, mokyklose.

Vyresn. bibliotekininkė R. Vilčinskienė paruošė lankstinuką „Kūrybos erdvės – 2019“

Alizavos padalinio vyresn. bibliotekininkė L. Dešrienė išleido lankstinuką „Susipažinkite – Alizava (1794–2019)“, Naivių padalinio vyresn. bibliotekininkė M. Levickienė – „Pažintinis ratas palei Kupą“.

• **Kalendoriai:** „Kupiškio kalendorius 2020 metams. Jubiliejai, datos“ (sudarė R. Vasiliauskienė) ir „2020 metų kalendorius: jubiliejai, šventės, atmintinos dienos, datos“ (sudarė L. Matiukaitė).

• **Skelbimai, kvietimai.** Informacija apie būsimus renginius skelbiama viešosios bibliotekos interneto svetainėje <http://www.kupiskiovb.lt/> (apsilankymų skaičius – 21747), Facebook paskyroje, rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ ir interneto svetainėse <http://kmintys.lt>, <https://www.infokupiskis.lt/>. Skelbimai išsiunčiami įstaigoms ir aktyviausiems renginių lankytojams elektroniniu paštu, iškabunami bibliotekoje, kultūros centre, miesto skelbimų lentose, kvietimai dalinami bibliotekos lankytojams. Informacija apie svarbesnius renginius skelbiama ir savivaldybės svetainėje www.kupiskis.lt. Prie kai kurių skelbimų parašomi trumpi tekstai-anonsai apie būsimus renginius.

• **Bibliotekininkų pagalba ruošiant įvairius leidinius, rašant straipsnius.** Istorijos ir kultūros almanacho „Kupiškis 2019“ (vyr. redaktorius ir sudarytojas dailėtyrininkas, žurnalistas V. Jankauskas, redakcinei kolegijai priklauso ir VB darbuotoja L. Matiukaitė) šešioliaktam „Kupiškis. 2018“ numeriui bibliotekininkės paruošė 4 publikacijas.

Talkinta Kupiškio kultūros centrui rengiant leidinį „Kupiškėnų kultūros kelias“, etnografijos muziejui – knygą apie muziejininką Adomą Petrauską. Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojos tikslino įvairius istorinius faktus, straipsnių aprašus. Bendradarbiauta su rajono laikraščiu „Kupiškėnų mintys“ – pateikta daug informacijos žurnalistams jų įgyvendinamam projektui „Kupiškio krašto kaimų istorijos“.

2. Straipsniai ir informacija žiniasklaidoje, kituose leidiniuose, internete

2019 m. tradicinėje periodinėje spaudoje, kraštotyros leidiniuose, interneto svetainėse ir kitose žiniasklaidos priemonėse paskelbti 327 straipsniai, kitos publikacijos, reportažai ir informacijos apie Kupiškio rajono viešąsias bibliotekas. 228 straipsnių autoriai yra bibliotekų darbuotojai. Daugiausia publikacijų parengė L. Matiukaitė ir G. Laucienė (po 17), J. Vosylienė (14).

Iš viso straipsnių, publikacijų, informacijų, vaizdo siužetų apie rajono bibliotekas 2019 m. 327 (2018 m. – 338)										
Tradicinė periodinė spauda 68 (96)				Kiti leidiniai, knygos (bibliote- kininkų)	Informacija internete 228 (213)				Televizija, radijas 31 (23)	
Parašyta bibliotekininkų 15 (42)		Parašyta ne bibliotekos darbuotojų 53 (54)			Bibliotekininkų 208 (185)		Ne bibliotekininkų 20 (28)		Respub- likinės TV, radijas	TV „Kupiškėnų studija“
Respubl. spauda	Rajono spauda	Respubl. spauda	Rajono spauda		VB svetainė	Kitos svetainė- nės	VB svetainė	Kitos svetainė- nės		
0 (3)	15 (39)	7 (7)	46 (47)	5 (6)	198 (177)	10 (8)	5 (8)	15 (20)	5 (7)	26 (16)

2.1. Tradicinė spauda

• **Bibliotekų darbuotojai** įvairiems periodinės spaudos ir kraštotyros leidiniams paruošė 20 straipsnių: rajono laikraščiu „Kupiškėnų mintys“ – 15, kitiems leidiniams – 5. Straipsnius tradicinei spaudai rašė 10 bibliotekininkų: VB – 7, padalinių – 3.

Almanachui „Kupiškis. 2019“ L. Matiukaitė parengė „2019 metų kultūros įvykių kroniką“, „2018–2019 m. leidinių apie Kupiškio kraštą bibliografiją“ (leidinių aprašai ir anotacijos), rubrikai „Lėvens balsai“ Mildos Narmontienės kūrybos publikaciją, R. Vasiliauskienė – „Kupiškio kalendorius 2020 metams. Jubiliejai, datos“. Knygoje „*Skapiškis: Senovė ir dabartis*“ išspausdintas J. Pipynienės straipsnis „Skapiškio bibliotekos istorija“ (ši knyga 2019 m. išleista „Versmės“ leidyklos serijoje „Lietuvos valsčiai“).

Rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ spausdinta 15 straipsnių: VB direktoriaus A. Venckaus – 5 straipsniai, kitų – po 1–2.

• **Ne bibliotekos darbuotojų straipsniai.** Apie rajono viešąsias bibliotekas ir jų veiklą buvo rašoma 53 įvairaus pobūdžio žurnalistų ir kitų asmenų publikacijose (2018 m. – 54): rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ – 46, respublikiniuose leidiniuose („Ūkininko patarėjas“, „XXI amžius“, „Panevėžio kraštas“) – 7. Žurnalistai dažnai lankosi bibliotekose vykstančiuose renginiuose ir juos aprašo. Nemažo atgarsio spaudoje sulaukė viešosios bibliotekos pastato rekonstrukcijos eiga, keletas straipsnių buvo apie vaikų ir paauglių skaitymo poreikius, Knygų Kalėdų akciją, Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punkto patalpų problemą.

Apie bibliotekas daugiausia rašė „Kupiškėnų minčių“ žurnalistės A. Dvarionaitė (19 straipsnių) ir B. Aleknienė (13 straipsnių). Šio laikraščio rubrikoje „Kviečia“ nemokamai skelbiama informacija apie būsimus bibliotekų renginius, veikiančias parodas. Gana dažnai spausdinami ir renginių skelbimai.

Visus bibliotekininkų ir žurnalistų straipsnių spaudoje aprašus galima rasti: Kupiškio VB e.kataloge per straipsnių paiešką (prieiga per www.kupiskiovb.lt, www.libis.lt), bibliotekininkystės kartotekoje. Straipsniai apie bibliotekas nuskenuoti ir paskelbti VB svetainės rubrikoje „Mes spaudos puslapiuose“.

2.2. Televizija ir radijas

• **Viešoji įstaiga Kupiškio televizijos ir informacijos centro „Kupiškėnų studija“** rengia valandos trukmės informacinę-apžvalginę laidą „Savaitė“, kurią galima žiūrėti internete www.kupiskis.lt/ nuoroda „Kupiškėnų studija“ ir <https://www.youtube.com/user/KupiskioTV?feature=mhee>. „Savaiteje“ per metus parodyti 23 reportažai apie viešųjų bibliotekų vykdomus projektus, renginius, akcijas, pavišinti 3 renginių skelbimai.

• **Radijas.** LRT radijo laidoje „Ryto garsai“ 5 kartus buvo anonsuojami Kupiškio viešosios bibliotekos renginiai.

2.3. Internetas

• **Informacija apie bibliotekas, jų veiklą, paslaugas.** Įvairiose interneto svetainėse buvo paskelbti 228 straipsniai (2018 m. – 213). 208 iš jų parengti bibliotekų darbuotojų.

VB svetainėje www.kupiskiovb.lt buvo 203 straipsniai (2018 m. – 185): VB darbuotojų – 98, padalinių 100, kitų autorių – 5. Straipsnius rašė 12 VB darbuotojų, daugiausia – R. Senvaitienė (14), L. Matiukaitė (13), J. Vosylienė (13) ir 14 padalinių bibliotekininkų, daugiausia – G. Laucienė (17) ir N. Paukštienė (14).

Po keletą straipsnių apie Kupiškio bibliotekas ir jų renginius, projektus, įvairias akcijas paskelbta svetainėse <http://www.kupiskiokultura.lt>, www.kupiskis.lt, www.kmintys.lt, <http://www.lbd.lt>, <http://www.vilniauskupiskenai.lt>, www.pavb.lt, <http://15min.lt>, www.kupiskenukuryba.lt, www.aidas.lt, <http://etnografijosmuziejus.lt>, <http://www.skaitymometai.lt>, <https://www.temainfo.lt/>, <http://www.etaplius.lt>, <http://www.panskliautas.lt>, <http://aina.lt>, <http://kristijonasdonelaitis.lt>, <http://www.santaka.info>, <http://www.kupiskiogimnazija.lt/> ir kt.

• **Kupiškio VB svetainės www.kupiskiovb.lt tvarkymas.** VB svetainės dabartinė versija sukurta 2010 m., ji planuojama atnaujinti 2020 m.. Svetainę administruoja ir nauja informacija pildo vyresn. bibliotekininkė Regina Vilčinskienė. Nauja informacija buvo pildomi svetainės skyriai: *Naujienos, Šią savaitę, Apie mus, Struktūra, Naujos knygos, Renginių planas, Pirkėjo profilis, Veiklos ataskaita, Virtualios parodos, Kontaktai, Nuorodos, Padėkos, Kraštotyros skyrius, Periodiniai leidiniai, Projektai, Darbo laikas, Vaikų erdvė, interaktyvus žemėlapis: Prabylanti krašto istorija, klubas „Knygius“*. Parengti nauji skyriai: *Korupcijos prevencija, Mūsų kraštas, Skaitmeninės kolekcijos, Sąjūdis Kupiškyje 1988–1990 m., reklaminiai skydeliai: Projektai bei Kupiškio senųjų žydų kapinių antkapiai*.

Apie bibliotekas, jų veiklą, paslaugas, informacija pastoviai talpinama interneto svetainėje. Per metus patalpintos 487 publikacijos (iš jų 183 – straipsniai, 84 – skelbimai-kvietimai, 220 – kita informacija). Jas rengė VB ir kaimo padalinių darbuotojai.

3. Kitos bibliotekos įvaizdžio kūrimo priemonės

Viešoji biblioteka nuo 2017 m. liepos 3 d. veikia laikinose patalpose, bet stengiamasi, kad jos būtų jaukios ir patrauklios. 2019 m. įrengta erdvi Mokymų klasė, patalpos skautų veiklos priemonėms, nupirkta ir renginių salėje pastatytas baltas pianinas. Labai populiarius Lankytojų aptarnavimo skyriuje įrengtas Skaitytojų kampelis, tapęs jaukia knygų mylėtojų klubo „Knygius“ susitikimų vieta, kur malonu prisėsti ir skaitytojui, ir svečiui.

Bibliotekų renginiai ir kiti svarbūs įvykiai fotografuojami, nuotraukos archyvuojamos, aprašomos, įrašomos į elektronines laikmenas. Svarbesni renginiai filmuojami, kaupiamas vaizdo įrašų archyvas.

Kiekvieną mėnesį sudaroma VB ir padalinių mėnesio renginių (veiklos) programa, kuri paskelbiama bibliotekos tinklapyje, taip pat persiunčiama savivaldybei. Kupiškio rajono savivaldybės Kultūros švietimo ir sporto skyrius sudaro bendrą kultūros ir švietimo įstaigų mėnesio veiklos programą, kurioje pateikiama informacija ir apie viešosios bibliotekos bei padalinių žodinius renginius, kūrybinių darbų ir spaudinių parodas.

Skelbimai apie būsimus renginius buvo skelbiami bibliotekos svetainėje, Facebook paskyroje <https://www.facebook.com/kupiskiovb>, rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ ir interneto svetainėje <http://kmintys.lt>, siunčiami įstaigoms ir asmenims elektroniniu paštu, iškabinami bibliotekoje, kultūros centre, miesto skelbimų lentose. Informacija apie svarbesnius renginius skelbiama ir savivaldybės svetainėje www.kupiskis.lt. Prie kai kurių skelbimų buvo paruošti anonsai – tekstai apie būsimus renginius, pristatomas knygas ir kt.

Reprezentacijai naudojami specialiai tam pagaminti rašikliai, maišeliai su Kupiškio VB logotipu, atspausdinti bloknotai su viešosios bibliotekos pastato istorinėmis nuotraukomis. Atspausdintas ir sieninis 2020 m. kalendorius, iliustruotas dailininkės Bronislavos Jacevičiūtės-Jėčiūtės ir bibliotekos direktoriaus Algirdo Venckaus paveikslais.

X. BENDRADARBIAVIMAS

1. Bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis

Kupiškio viešoji biblioteka aktyviai bendradarbiauja su visomis Kupiškio miesto ugdymo įstaigomis: Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija, Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija, mokykla „Varpelis“, Kupiškio meno mokykla, vaikų lopšeliais-darželiais „Saulutė“ ir „Obelėlė“. Su daugeliu pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. Veiklos sritys įvairios: informacijos teikimas, informacinių gebėjimų ugdymas, skaitymo skatinimas, renginių organizavimas, dalyvavimas projektuose, galimybė naudotis vieša internetu prieiga.

Palaikomi glaudūs ryšiai su Kupiškio etnografijos muziejumi ir kultūros centru, Kupiškio turizmo ir verslo informacijos centru, laikraščiu „Kupiškėnų mintys“, VšĮ Kupiškio televizijos ir informacijos centro „Kupiškėnų studija“, Kupiškio policijos komisariatu, Kupiškio rajono etninės kultūros plėtros taryba.

Aktyviai bendradarbiaujama su Kupiškio rajono literatų klubu „Lėvens balsai“, Kupiškio Trečiojo amžiaus universitetu – šių asociacijų užsiėmimai vyksta Kupiškio VB patalpose, bibliotekininkai talkina organizuojant renginius. Biblioteka draugauja ir su Vilniaus kupiškėnų klubu, dalyvauja renginiuose.

Gražus bendradarbiavimas sieja su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka, kuri kviečia dalyvauti bendruose projektuose ir kitose iniciatyvose, dalinasi patirtimi, suteikia galimybę pasidalinti mums savąja.

Bibliotekininkai dėkingi renginių ir projektų rėmėjams: Lietuvos kultūros tarybai, Kultūros ministerijai, Kupiškio rajono savivaldybei ir jos merui Dainiui Bardauskui, Labdaros ir paramos fondui „Švieskime vaikus“, Lietuvos rašytojų sąjungai, Kupiškio kultūros centrui, UAB „Kupiškėnų mintys“, www.temainfo.lt, Kupiškio etnografijos muziejui, VšĮ Kupiškio televizijos ir informacijos centro „Kupiškėnų studijai“, VšĮ „Atvertos langinės“ (direktorė Rūta Stanevičienė), VšĮ Komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovei Lionei Lapinskienei, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrui.

Padaliniai bendradarbiauja su mokyklomis, kartu organizuoja įvairius renginius, vykdo bendrus projektus. Ypatingai su mokyklomis susietos 7 sujungtosios bibliotekos – jos mokyklų bendruomenių dalis. Palaikomi ryšiai su Kupiškio kultūros centro padaliniais, seniūnijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, ūkininkų draugija „Sodžius“, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos Kupiškio skyriaus „Gubojos“ moterimis, kaimo bendruomenėmis, Kupiškio socialinės globos namais. Graži draugystė sieja Virbališkių SAP su Rokiškio rajono Martynonių biblioteka ir Lailūnų kaimo bendruomene, Lukonių padalinį – su Panevėžio rajono Geležių biblioteka.

2. Bibliotekų globėjai, bičiuliai, savanoriai

• **Globėjai.** Kupiškio viešoji biblioteka nuo 2016 m. turi globėją – žurnalistą, keliautoją, knygų autorių Vytautą Radzevičių. Vaikystės vasaras praleidęs pas senelius Kupiškyje, jau šešis kartus susitiko su kupiškėnais. VB Lankytojų aptarnavimo skyriaus Skaitytojų kampelyje yra globėjo knygų lentyna, kuri kiekvienais metais pasipildo naujomis V. Radzevičiaus dovanotomis knygomis.

Subačiaus miesto padalinys turi du globėjus – profesorius, habil. fizinių mokslų dr. Romualdą Karaziją ir Ustronės knygnešių muziejuje (Panevėžio r.) dirbantį Audrių Daukšą, Šimonių padalinys – rašytoją Renatą Šerelytę, Rudilių – literatę Eleonorą Mildą Vaižmužienę, Palėvenėlės padalinys – Danutę Ribokienę, Noriūnai – aktyvią visuomenininkę Aldoną Ramanauskienę, Lukonys – literatę Birutę Jasinskienę.

• **Bičiuliai.** Kupiškio viešoji biblioteka turi daug bičiulių, ne tik kupiškėnų, bet ir mūsų kraštui prijauniančių žmonių. Palaikomi ryšiai su humanitarinių mokslų dr. Klementina Vosylyte, Žiedūne Zaveckiene, prof. Genovaite Dručkute, dr. Aldona Vasiliauskiene, dailėtyrininku Vidmantu Jankausku, pasaulio ir olimpinio čempionu Virgilijumi Alekna, rašytojais Renata Šerelyte, Audrone Urbonaite, Viliumi Baltrėnu ir Jurgiu Usinavičiumi, kompozitoriumi Algimantu Kriūka, dailininkais Henriku Orakausku, Savirija Kaziūnaite, Irena Žviliuviene, Dalia Grybauskaite, Egle Kuckaite, Birute Sarapiene, aktoriumi Romualdu Gudu bei kt. Labai džiaugiamės draugyste su bibliotekos bičiumi, kunigu Justu Jasėnu, 2019 m. dovanojusi bibliotekos lankytojams įdomių susitikimų su knygų autoriais.

Subačiaus MP tęsia draugystę su kalbininku prof. Prano Skardžiaus sūnėnu, Lietuvos kariuomenės savanorių draugijos pirmininku Dainiumi Gudeliu, su žurnalistu Antanu Kubiliumi, filologe, docente Dalia Dilyte-Staškevičiene. Alizavos KP palaiko ryšius su chorvedžiu, docentu Pranu Jankausku, Lukonių – su prof. Stasiu Karazija, poeto Liudo Šeštoko artimaisiais, Skapiškio – su dr. Aldona Vasiliauskiene, Šimonių – su rašytoja Renata Šerelyte, Naivių – su akademiko Juozo Matulio vaikais.

• **Bibliotekos taryba.** Nuo 2017 m. liepos 17 d. direktoriaus įsakymu Nr. IV-79 sudaryta Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos taryba, kurią sudaro: Roma Bugailiškienė – Kupiškio VB Skapiškio padalinio vyresn. bibliotekininkė, Saulius Dugnas – Kupiškio rajono savivaldybės tarybos narys, Juratė Motiejūnienė – Kupiškio VB Informacinių išteklių valdymo ir bendrųjų reikalų skyriaus vedėja, Aldona Ramanauskienė – Kupiškio rajono visuomeninių organizacijų atstovė, Valda Tilienė – Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vyr. specialistė, Jurgita Trifeldienė – Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja ir Nijolė Vilimienė – Kupiškio rajono visuomeninių organizacijų atstovė. Tarybos pirmininkė – Aldona Ramanauskienė.

3. Narystė kitose organizacijose

Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Kupiškio skyrius jungia 14 narių. Nuo 2017 m. pabaigos draugijos pirmininkė – Jolanta Vosylienė. Draugijos nariai – bibliotekininkai – aktyviai vykdančios įvairias bibliotekines veiklas. 2019 m. Kupiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) Kupiškio skyrius organizavo kraštotyros darbų apžiūrą-konkursą „Kupiškio krašto vietovardžiai“, akciją „Pyragų diena“.

Kupiškio VB yra Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narė. Kupiškio VB direktorius Algirdas Venckus yra Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos narys, Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vyresn. bibliotekininkė Rūta Vilkenė – Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) narė, o vyresn. bibliografė Jolita Pipynienė Kupiškio rajono Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado, kurio pagrindinis tikslas yra nacionalinės vertybės „Kupiškėnų vestuvės“ išsaugojimas ir vestuvių tako sukūrimas Kupiškio mieste ir jo prieigose, darbo grupės narė.

Virbališkių SAP vyresn. bibliotekininkė Lidija Mačiulienė priklauso Kupiškio rajono etninės kultūros plėtros tarybai. Padalinių darbuotojos aktyviai dalyvauja kaimo bendruomenių veikloje, yra jų valdybų narės. Skapiškio padalinio vyresn. bibliotekininkė Roma Bugailiškienė yra Skapiškio bendruomenės pirmininkė.

XI. METODINĖ VEIKLA

Už metodinę veiklą atsakinga metodininkė Jolanta Vosylienė, kuri kuruoja darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimą, teikia praktinę ir metodinę pagalbą, konsultacijas, rengia Kupiškio rajono SVB veiklos planus ir ataskaitas, kitus bibliotekos veiklą reglamentuojančius dokumentus.

1. Normatyviniai, planavimo ir atskaitomybės dokumentai

2019 m. užpildyta Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos pateiktos internetinės apklausos „Kultūros ištekliai ir sukuriama vertė“ forma (reikėjo atsakyti į klausimus apie įvairias paslaugas, pateikti daug 2017 m. statistikos ir finansinių duomenų).

J. Vosylienė parengė Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos teikiamų paslaugų ir kainų sąrašą, kuris patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. TS-96, dokumentus dėl Janinos Širvinskienės apdovanojimo vardine statulėle „Už nuopelnus Kupiškio krašto kultūrai“. Surinkti, susisteminti duomenys ir užpildytos iš Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos gautos anketos: „Panevėžio regiono viešųjų bibliotekų bendradarbiavimo stiprinimas“, „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojai“, „Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų funkcijų transformacija“.

Už asmens duomenų apsaugą atsakinga J. Vosylienė pagal Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacijas sudarė „Duomenų tvarkytojo duomenų tvarkymo veiklos įrašų“ lentelę, parengė Kupiškio viešosios bibliotekos privatumo politiką ir atmintinę „Asmens duomenų apsauga – ką svarbu žinoti?“

Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja ir metodininkė parengė 2018 m. SVB, VB ir padalinių statistines ataskaitas (forma Biblioteka_metinė) ir duomenis pildė LIBIS Statistikos modulyje. J. Vosylienė parengė Kupiškio rajono savivaldybių viešųjų bibliotekų 2019 metų veiklos planą, parašė Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų bibliotekų 2018 m. metų veiklos tekstinę ataskaitą (apimtis 56 p.). L. Matiukaitė paruošė Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos vadovo 2018 metų veiklos ataskaitą.

2. Praktinė pagalba

• **Išvykos į padalinius.** Per metus organizuotos 9 išvykos į padalinius, kurios buvo skirtos: 4 – darbo patikrinimui, 3 – Noriūnų padalinio perkėlimui į kitas patalpas ir knygų fondo tvarkymui, 2 – dalyvavimui renginiuose (Lukonyse ir Virbališkiuose). Apsilankyta visuose padaliniuose, išskyrus Juodpėnus (bibliotekininkė tuo metu dėl pateisinamų priežasčių nedirbo). Išvykose iš viso išbūta 36 darbo dienos.

Išvykose dalyvavo: direktorius Algirdas Venckus – 6 išvykose, Kraštotyros ir edukacijos skyriaus darbuotojai – 8, Informacinių išteklių ir bendrųjų reikalų skyriaus darbuotojai – 7, Lankytojų aptarnavimo skyriaus darbuotojai – 3.

• **Konsultacijos** įvairiais darbo klausimais darbuotojams teikiamos metodinių išvykų, pasitarimų, asmeninių pokalbių metu, elektroniniais laiškais, telefonu.

XII. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius ir kaita

• **Etatų skaičius.** Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriaus 2019 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. IV-53 patvirtintas naujas pareigybių sąrašas: SVB – 44,75 (-1,85). Iš jų: 33,5 – profesionalūs bibliotekininkai, 3,5 – kvalifikuoti specialistai ir 7,75 – techninis personalas;

- VB – 27,75 etatai: bibliotekininkai – 18,75, kvalifikuoti specialistai – 3,5, techniniai darbuotojai – 5,5;

- Subačiaus MP – 1,15 etato: 1 – profesionalūs bibliotekininkai, 0,15 – valytojos;

- KP – 15,85 etato: 13,75 – bibliotekininkai, 2,1 – valytojos. Po 0,5 bibliotekininko etato yra Laičių ir Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punktuose, 0,75 – Lukonių padalinyje. Padalinių bibliotekininkės dirba papildomą darbą (valytojomis) po 0,15 etato.

Kupiškio rajono viešosiose bibliotekose dirbo 42 darbuotojai (2019 12 31), iš jų 35 profesionalūs bibliotekininkai.

	Etatų skaičius	Darbuotojai		Profesionalių bibliotekininkų išsimokslinimas					
				aukštasis		aukštesnysis		kitas	
		Iš viso	Iš jų profesionalūs bibliotekininkai	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%
VB	27,75	26	18	12	66,7	6	33,3	-	-
MP	1,15	1	1	1	100,0	-	-	-	-
KP	15,85	16	16	6	37,5	8	50,0	2	12,5
SVB	44,75	43	35	19	54,3	14	40,0	2	5,7

Aukštąjį išsimokslinimą turi 19 arba 54,3 % profesionalių bibliotekininkų (2017 m. – 54,5 %), iš jų bibliotekininkystės ir komunikacijos mokslų – 9. Šiuo metu nėra aukštosiose mokyklose besimokančių darbuotojų.

• **Darbuotojų kaita.** 2019 m. kvalifikuoti darbuotojai nesikeitė.

● **Profesinės šventės.** Balandžio 12 d. Kupiškio kultūros centre ketvirtą kartą buvo minima *Pasaulinė kultūros diena*. Kupiškio kultūros puoselėtojams buvo įteiktos penkios vardinės statulėlės „Už nuopelnus Kupiškio krašto kultūrai“, kurių autorius kalvis Audrius Laucius. Šventę vedė etnomuzikologė Loreta Sungailienė. Garbingus apdovanojimus gavo net 2 Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojos: Lankytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Janina Širvinskienė ir Skapiškio padalinio Naivių skaitytojų aptarnavimo punkto vyresn. bibliotekininkė Milda Levickienė.

Susirinkusius kultūros darbuotojus sveikino Kupiškio rajono savivaldybės meras Dainius Bardauskas, Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Jurgita Trifeldienė, muzikinius kūrinius dovanavo Kupiškio meno mokyklos mokiniai bei Lietuvos trombonų projektas ir Loreta Sungailienė.

● **XI Aukštaitijos bibliotekininkų kultūros ir sporto sąskrydis**, skirtas vaikiškai temai „Ir aš mažas buvau“ (Pranas Mašiotas), birželio 15–16 d. vyko kaimo turizmo sodyboje „Duderynė“, Kirkilų kaime, Biržų rajone. Organizatorius – Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka. Dalyvavo 7 bibliotekos. Kupiškio viešosios bibliotekos komanda įkūrė vaikišką kiemėlį ir kvietė užsukti į „Antanuko gimtadienį“, suvaidino pasaką „Paslaugusis“, dalyvavo įvairiose rungtyse, protų kovose. VB komanda: direktorius A. Venckus, J. Motiejūnienė, G. Puidokienė, R. Vilčinskienė, E. Navickienė, J. Vosylienė, I. Žurauskienė, R. Balabonas, R. Mikšys.

● **Darbo taryba.** Nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujas Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, kuris apibrėžia ir darbo tarybų funkcijas. Įstaigose, kuriose yra 20 ir daugiau darbuotojų, bet nėra profesinės sąjungos, turi būti steigiamos darbo tarybos. Nuo 2017 m. gruodžio 20 d. bibliotekos darbo tarybai atstovauja: Lina Matiukaitė – pirmininkė, J. Vosylienė – pirmininko pavaduotoja, R. Vilckienė – sekretorė. 2019 m. jokių skundų darbo taryba negavo.

2. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymo renginiai Kupiškio viešojoje bibliotekoje

Per metus kvalifikaciją pakėlė ir seminarų bei kitų mokymų baigimo pažymėjimus gavo 37 bibliotekos darbuotojai (80,9 %): 34 bibliotekininkai (iš jų: VB – 17, padalinių – 17) ir 3 kvalifikuoti specialistai.

● **Viešosios bibliotekos ir padalinių darbuotojų pasitarimai.** Per metus organizuoti 7 pasitarimai, jų metu aptartos įvairios bibliotekų veiklos aktualijos, darbo organizavimo ir asmens duomenų apsaugos klausimai, apžvelgti 2018 metų veiklos rezultatai ir uždaviniai 2019 metams. Iš įvairių mokymų, seminarų, konferencijų išvykų sugrįžę darbuotojai dalinosi naujienomis ir kitų bibliotekų gerąja patirtimi. Didelis dėmesys buvo skiriamas projekto „Prisijungusi Lietuva“ veikloms – skaitmeninio raštingumo mokymams, akcijoms „Senjorų dienos internete“ ir „Saugesnio interneto savaitė“, apžiūros-konkurso „Kupiškio krašto vietovardžiai“ organizavimui ir rezultatų aptarimui, dalyvavimui skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“, akcijose „Knygų Kalėdos“ ir „Metų knygos rinkimai“, bibliotekos vykdytų projektų „Kupiškio krašto QR kodas“, „Atviras Kupiškio informacinis ratas – AKIS“, „Diagnozė: poetas“ veiklų pristatymui, Lietuvos nacionalinės bibliotekų savaitės renginių organizavimui ir kt.

Balandžio mėnesio pasitarimo metu organizuota dalykinė išvyka į Šiaulių bibliotekas: apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje domėtasi skirtingo amžiaus grupių lankytojams vedamomis edukacinėmis programomis, kitomis paslaugomis, klubų veikla, apsilankyta Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos „Saulės“ filiale veikiančiame Komiksų centre.

Pasitarimuose dalyvavo ir rajono savivaldybės atstovai. Meras Dainius Bardauskas sakė, kad formuojant rajono biudžetą numatytos lėšos kultūros darbuotojų atlyginimų didinimui, pasidžiaugė, kad bibliotekos deramai paminės Vietovardžių metus. Savivaldybės Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Genutė Knizikevičienė apžvelgė mokestinės politikos pokyčius 2019 m., Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotojas Vytautas Knizikevičius informavo, kad po ilgesnės pertraukos bus kviečiami kultūros įstaigų vadovų pasitarimai, kurių metu bus aptariamos ir bibliotekų problemos.

Sulaukta ir daugiau svečių. VŠĮ Komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė kalbėjo tema „Atraskim rašytoją Bronę Buivydaitę (1895-1984)“, Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos Regiono bibliotekų ir kultūros vadybos skyriaus vedėja Daiva Nekrošienė skaitė pranešimą „Emocinio intelekto pasekmė – kūrybiškumas“. UAB „Ignitis“ atstovai pristatė atnaujintą savitarnos svetainę www.ignitis.lt ir naujas jos galimybes, Kupiškio rajono Policijos komisariato bendruomenės pareigūnės Inetos Baronaitės pranešimo tema „Smurtas artimoje aplinkoje“.

Pranešimai pasitarimuose. VB ir padalinių darbuotojai paruošė 21 pranešimą ir 15 kitokio pobūdžio informacijų. Darbuotojų pranešimai: direktoriaus A. Venckaus – 5 („Kupiškio SVB veiklos uždaviniai 2019 metams“, „Projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, „Pokyčių evoliucija bibliotekose: dirbtinis ir emocinis intelektas“, „Turistiniai maršrutai po Kupiškio rajoną: pažintiniai filmukai“, „Bibliotekos darbuotojų elgesio kodeksas“), J. Motiejūnienės – 1 („Pokyčiai LIBIS programose“), J. Vosylienės – 7 („Kupiškio rajono savivaldybės viešųjų

bibliotekų 2018 m. veiklos apžvalga“, „Projekto „Prisijungusi Lietuva“ mokymai“, „Saugesnio interneto savaitė“, „Asmens duomenų apsauga – ką svarbu žinoti“, „Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“, „Suaugusiųjų švietimo patirtis Europos viešosiose bibliotekose“, „Akcijos „Knygų Kalėdos“ ir „Senjorų dienos internete“, L. Matiukaitės – 3 („Kraštotyros darbų apžiūra konkursas „Kupiškio krašto vietovardžiai“, „Iš Knygų mugės sugrįžus“, „Kvalifikacinio vizito į Latvijos bibliotekas apžvalga“), R. Vilkienės – 2 („Skaitmeninės erdvės keliama iššūkiu bibliotekininkų darbotvarkėje“, „Vaizdų kalba vaikų literatūroje“), L. Kliopkinienės – 2 („Ankstyvasis skaitymas: teorija ir praktika“, „Paslaugų negalią turintiems asmenims plėtra: sėkmingas bibliotekos ir visuomenės dialogas“), I. Gasparonienės – 1 („Vaikų ir paauglių literatūra Lietuvoje 2018 m.“).

3. Profesinės kvalifikacijos kėlimas (kitų bibliotekų ir įstaigų mokymai, konferencijos)

● **Mokymai.** Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka (PAVB) lapkričio 25 ir 27 d. organizavo išvažiuojamuosius mokymus, kuriuos vedė PAVB darbuotojos Jurgita Stankaitytė, Laima Charmanskienė, Jolanta Sriubienė, Greta Kėvelaitienė, Šarūnė Leikienė ir Asta Rimkūnienė.

Pirmieji mokymai „Knygų konservavimo (atkūrimo) galimybės bibliotekoje“ vyko PAVB, dalyvavo 1 Kupiškio VB darbuotoja.

Kiti mokymai vyko Kupiškio viešojoje bibliotekoje 3 temomis, dalyvavo 25 bibliotekininkai: VB – 10, padalinių – 15.

Mokymų temos ir dalyviai:

- „Pažintis su atviro kodo programa „OpenShot“: nuotraukų filmo kūrimas“, 10 dalyvių: VB – 5, padalinių – 5.

- „Skaitymo skatinimo programos ir knygų klubai skirtingoms amžiaus grupėms“, 13 dalyvių: VB – 3, padalinių – 10.

- „LIBIS analizinės bibliografijos posistemis“, 2 dalyviai: VB – 2.

Eil. Nr.	MOKYMAI	Data	Dalyvių skaičius
1.	Seminaras „Darbo užmokesčio reforma nuo 2019-01-01 (ar tinkamai jai pasiruošta?). 2018 metų darbo santykių ir kitų pajamų deklaravimo naujovės“ (vyko Panevėžyje)	Sausio 31 d.	1
2.	Seminaras „Kokybės ir sąnaudų praktinio vertinimo mokymai“ (vyko Kupiškio Žemės ūkio bendruomenių skyriaus salėje)	Kovo 8 d.	2
3.	Informacinis renginys lektoriams, dalyvaujantiems projekto „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ mokymo programose (vyko PAVB)	Kovo 13 d.	6
4.	Mokymai darbui su „Dokumentų valdymo sistema Kontora“ (vyko Kupiškio Žemės ūkio bendruomenių skyriaus salėje)	Sausio 17 d.	1
5.	Seminaras „Viešojo pirkimo sutartys“ (vyko Kupiškio Žemės ūkio bendruomenių skyriaus salėje)	Kovo 29 d.	3
6.	Seminaras „Interaktyviosios IT dirbtuvės su edukaciniais robotukais“ (vyko KRŠPT)	Balandžio 4 d.	1
7.	Seminaras „Knygų skaitymas – pasaulio lobių atvėrimas sau ir kitiems. Vaikų ir jaunimo motyvacijos skaityti knygas šaltiniai bei trukdžių įveikimas“. Lektorė Lidija Laurinčiukienė (vyko Kupiškio r. Alizavos pagrindinėje mokykloje)	Balandžio 5 d.	5
8.	Tarptautinė mokslinė konferencija „Baltijos šalių diasporos kultūrinė raiška 1944–2018 metais: dokumentinis paveldas“ (Vyko PAVB)	Gegužės 14 d.	1
9.	Seminaras „Ankstyvasis skaitymas: teorija ir praktika“ / Skaitymo skatinimo programos renginys (vyko Pasvalio krašto muziejuje)	Gegužės 23 d.	4
10.	Tarptautinė bibliotekininkų bendruomenės konferencija „Pokyčių evoliucija bibliotekose: (DI) ir (EI)“ (vyko Nidoje)	Gegužės 27–29 d.	1
11.	Skaitmeninių lyderių, konsultantų ir bibliotekininkų mokymai. Lektorė Gitana Užkurėlienė (projektas „Prisijungusi Lietuva“) (vyko VB)	Birželio 4 d.	32
12.	Seminaras „Skaitmeninės erdvės keliama iššūkiu bibliotekininkų darbotvarkėje“ (vyko PAVB)	Birželio 4 d.	2
13.	Seminaras „Suaugusiųjų švietimo patirtis Europos viešosiose bibliotekose 2018–2019 m.“ (vyko PAVB)	Birželio 11 d.	2
14.	VVG mokymai dėl vietos plėtros projektų (vyko Kupiškio Žemės ūkio bendruomenių skyriaus salėje)	Rugsėjo 17 d.	1

15.	Skaitmeninių lyderių, bibliotekų darbuotojų-konsultantų mokymai. Lektorė Edita Grucienė (projektas „Prisijungusi Lietuva“) (vyko VB)	Spalio 3 d.	32
16.	Tarptautinė konferencija „ Vaiždų kalba vaikų literatūroje “ (vyko Lietuvos Respublikos Seime)	Spalio 9 d.	2
17.	Tarptautinis seminaras „ Paslaugų negalių turintiems asmenims plėtra: sėkmingas bibliotekos ir visuomenės dialogas “ (vyko PAVB)	Spalio 10 d.	2
18.	Seminaras „ Kultūros paveldo objektų skaitmeninimas: atranka ir teisių valdymas “ (vyko PAVB)	Spalio 15 d.	1
19.	Projekto „ Stalo žaidimo „Kelionė į devintą stoją“ kūrimas “ seminaras (vyko Zarasų VB)	Spalio 24 d.	2
20.	Pažintinis seminaras „ Informacijos ir paslaugų prieinamumas: ką svarbu žinoti “ (vyko LAB Panevėžio padalinyje)	Lapkričio 5 d.	2
21.	Seminarų ciklas „ Psichikos sveikatos kompetencijų didinimas įmonės darbuotojų veikloje “ (vyko VB)	Spalio 30 d. Lapkričio 14, 20 d. Gruodžio 13 d.	12
22.	Seminaras „ Emocinio intelekto pasekmė – kūrybiškumas “. Lektorė Daiva Nakrošienė iš Klaipėdos apskr. VB) (vyko VB)	Lapkričio 29 d.	26

• **Nuotoliniai mokymai.** Mokymus „Saugesnis internetas mokyklos bendruomenei“, vykusius vasario 5 d., baigė Šepetos padalinio vyresn. bibliotekininkė N. Paukštienė.

• **Lietuvos bibliotekininkų draugijos** skyrių pirmininkų susitikime (liepos 11 d.), kuris vyko Jonavos rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje, dalyvavo J. Vosylienė.

• **Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje** vykusiuose „Nuotolinių paslaugų ir užsienio prenumeruojamų DB administravimas“ mokymuose dalyvavo J. Pipynienė, o LNB Bibliotekininkystės skyriaus organizuotame susitikime viešųjų bibliotekų tekstinių ataskaitų rengimo klausimais dalyvavo J. Vosylienė.

• **Tarptautinė konferencija** „Vaižgantas – vaikščiojanti ir spinduliuojanti Aukštaitija“, organizuota Kupiškio etnografijos muziejaus, vyko Kupiškio kultūros centre. Dalyvavo L. Matiukaitė, J. Širvinskienė ir J. Motiejūnienė.

• **Kiti seminarai, mokymai, stažuotės, konferencijos.**

Spalio 23 d. mažosios Lietuvos kultūros sostinės Adomynės dvare vyko konferencija „Adomynės apylinkių bažnyčios: istorija ir dabartis“, kurioje pranešimą apie Juodpėnų koplytėlę skaitė Juodpėnų skaitytojų aptarnavimo punkto vyresn. bibliotekininkė R. Liogienė.

• Darbuotojų išvykos

Eil. Nr.	IŠVYKOS	Data	Dalyvių skaičius
1.	Akcijos „Knygų Kalėdos“ baigiamasis renginys Prezidentūroje	Sausio 15 d.	1
2.	Išvyka į Vilniaus knygų mugę	Vasario 21 d.	19
3.	Išvyka į Šiaulių apskrities Povilo Višinskio VB ir Šiaulių miesto VB Saulės filialo Komiksų centrą	Balandžio 30 d.	28
4.	Kvalifikacinė išvyka į Latvijos bibliotekas (Rundalės, Jelgavos, Jūrmalos ir Ventspilio bibliotekos)	Rugsėjo 11–12 d.	2
5.	Išvyka į Rokiškio Juozo Keliuočio VB	Gruodžio 9 d.	23

• Dalyvavimas posėdžiuose

Eil. Nr.	DALYVAVIMAS POSĖDŽIUOSE	Data	Dalyvių skaičius
1.	Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos išplėstinis posėdis (vyko PAVB)	Kovo 21 d.	3
2.	Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos visuotinis narių susirinkimas (vyko Marijampolės Petro Kriaučiūno VB)	Balandžio 4 d.	1
3.	Panevėžio apskrities regioninės kultūros tarybos konferencija (vyko PAVB)	Gegužės 9 d.	2
4.	Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos posėdis (vyko Zarasų VB)	Lapkričio 19 d.	2

XVIII. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė

• **Remontai.** Bibliotekų patalpų remontu ir kitais ūkiniais klausimais rūpinasi Kupiškio VB administracija ir Išteklų valdymo ir bendrųjų reikalų skyrius.

Kupiškio viešajai bibliotekai nuosavybės teise priklauso šiuo metu rekonstruojamas pastatas (unikalus Nr. 5790-1000-5011, plotas 1206 kv. m, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus a. 3A, Kupiškis) ir 250 kv. m patalpos buvusių kareivinių pastate, Gedimino g. 53B, Kupiškyje.

Viešoji biblioteka nuo 2017 m. birželio mėnesio persikėlusi į laikinas patalpas Krantinės g. 24 (bibliotekos reikmėms naudojamas 685 kv. m plotas). Uždarius Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos Kupos pradinio ugdymo skyrių, Kupiškio rajono savivaldybė visus mokyklos pastatus turto patikėjimo teise perdavė Kupiškio rajono savivaldybės viešajai bibliotekai (2019 11 28 savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-282, 2019 12 03 Priėmimo-perdavimo aktas Nr. E6-40, Nekilnojamo turto registre įregistruotas 2019 12 18, registro Nr. 35/30725).

Tęsėsi viešosios bibliotekos pastato rekonstrukcija. Projektas „Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos pastato Kupiškyje, Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštėje rekonstrukcija“ (vertė 2,2 mln. Eur) finansuojamas Valstybės investicijų programos ir Kupiškio rajono savivaldybės lėšomis. Užsakovas – Kupiškio rajono savivaldybė, darbus vykdo UAB „Infes“. 2019 m. statybos darbams iš Valstybės investicijų programos skirta 493 tūkst. Eur, savivaldybės prisidėjimo prie projekto dalis 379 tūkst. Eur. Visos lėšos panaudotos. Rekonstrukcijos darbai dar gali užtrukti 2–3 metus.

• **Ilgalaikio turto remontui** išleista 7612,49 Eur: suremontuotas viešosios bibliotekos laikinų patalpų stogas ir mokymų klasė (2450,00 Eur), įrengtos patalpos Noriūnų padaliniui (3488,18 Eur), suremontuota Šepetos padalinio pastato terasa, lietavamzdžiai, turėklai (1463,00 Eur).

• **Remontuotinių bibliotekų skaičius** – 2. Neaiški situacija dėl Palėvenėlės skaitytojų aptarnavimo punkto ir Salamiesčio padalinio – sprendžiamas klausimas dėl jų perkėlimo į kitas patalpas.

• **Patalpų šildymas.** Aktuali išlieka padalinių patalpų šildymo problema: bibliotekos pasilieka uždarytų ar reorganizuotų mokyklų pastatuose arba dideliuose sovietmečiu statytuose kultūros namuose, kurių šildymo išlaidos labai didelės. Juodpėnų, Laičių, Virbališkių bibliotekose tikrai šalta, paspaudus šaltukui patalpose būna 10–12 laipsnių šilumos. Palėvenėlėje nutrauktas centrinis šildymas, nes uždarius medicinos punktą pastate liko tik biblioteka, kur įrengtas elektrinis šildymas. Visuose padaliniuose yra centrinis arba elektrinis šildymas (šildoma iš bendrų katilinių įvairių rūšių kuru arba elektra).

• **Patalpų plotas (kvadratiniai metrai):**

- Bendras patalpų plotas: SVB – 2027, VB – 685, MP – 165, KP – 1177 (vidutiniškai – 78);

- Plotas, reikalingas bibliotekų funkcijoms atlikti: SVB – 1956, VB – 685, MP – 123, KP – 1148.

Nuo 2017 m. birželio mėnesio bibliotekai įsikūrus laikinose patalpose, todėl bendras rajono viešųjų bibliotekų patalpų plotas (2027 m²) rodomas be šiuo metu rekonstruojamo bibliotekos pastato ploto (1257 m²), nes šiuo metu ten yra statyb vietė.

Keitėsi kaimo padalinių patalpų plotas: Noriūnų padalinys (81 m²) iš seniūnijos pastato persikėlė į erdvesnes Noriūnų pagrindinės mokyklos patalpas (100 m²). Uždarius Bakšėnų knygų išdavimo punktą sumažėjo Salamiesčio padalinio plotas.

• **Lentynų apskaita:**

Viso fondo lentynų metrai: SVB – 4395, VB – 1302, MP – 285, KP – 2808 (vidutiniškai – 187).

(2018 m. SVB – 4396, VB – 1306, MP – 299, KP – 2791 (vidutiniškai – 186)).

2. Informacinės technologijos ir kitos priemonės

• **Įsigytas ilgalaikis turtas:** interaktyvus ekranas-terminalas iTOUCH E1065T (3499 Eur) ir pianinas „Schimmel“ (2020 Eur).

• Įsigyta **įvairių prekių** už savivaldybės biudžeto lėšas: žaliuzės (3 vnt. už 176,40 Eur), roletai langams (6 vnt. už 279,30 Eur), roletai langams (7 vnt. už 126,91 Eur), magnetinė lenta (2 vnt. už 663,80 Eur), stovas konferencinis (1 vnt. už 71,49 Eur), knygų lentyna (1 vnt. už 300 Eur), ventiliatoriai (3 vnt. už 59,95 Eur), kėdė sukama (1 vnt. už 99,00 Eur), pufai (4 vnt. už 219,97 Eur), kopėčios (2 vnt. už 133,33 Eur), palapinė (1 vnt. už 175 Eur), kompiuteriai (2 vnt. už 328 Eur), projektorius (1 vnt. už 312 Eur) ir kt.

Už Lietuvos kultūros tarybos finansuotų projektų lėšas nupirka informacinių technologijų įrangos ir kitų prekių: grafinės planšetės (3 vnt. už 292,86 Eur), kompiuteriai (3 vnt. už 980 Eur), daugiafunkcinis

kopijuoklis (1 vnt. už 242,23 Eur), šviesos stalas (1 vnt. už 122,00 Eur), sėdmaišiai (9 vnt. už 243 Eur), stovas brošiūroms (už 193,60 Eur), skaitmeninės piešimo planšetės (3 vnt. už 182,82 Eur) ir kt.

2019 m. iš projekto „Prisijungusi Lietuva“ atnaujinta kompiuterinė įranga Kupiškio VB ir dviejuose padaliniuose – Subačiaus ir Antašavos: iš viso gauta 16 naujų kompiuterių, 3 daugiafunkciniai aparatai, 3 projektoriai.

• **Telefonai.** Fiksuoto ryšio telefonus 2019 m. turėjo Kupiškio VB ir 8 padaliniai (53 %). Telefonus sėkmingai pakeičia internetas ir socialiniai tinklai – taip pat pigiau ir pigiau.

XIV. FINANSAVIMAS

1. Gautos lėšos (Eur)

Iš viso – 504896 (2018 m. – 441678)

- **Iš biudžeto (steigėjo ir valstybės) – 489249** (2018 m. – 434969) iš jų:
 - savivaldybės skirtos lėšos – 474765 (2018 m. – 420256)
 - Kultūros ministerijos lėšos dokumentų fondų komplektavimui – 14484 (2018 m. – 14713)
- **Už mokamas paslaugas – 1899** (2018 m. – 1454)
- **Fizinių ir juridinių asmenų parama – 468** (2018 m. – 387):
 - fizinių asmenų parama – 52 (2018 m. – 0)
 - 2 procentai gyventojų pajamų mokesčio – 416 (2018 m. – 387)
- **Programų, projektų lėšos – 13280** (2018 m. – 4868):
 - Kultūros rėmimo fondas (Lietuvos kultūros taryba) – 10820 (2018 m. – 3100)
 - Mokinio krepšelio lėšos (neformalus vaikų švietimas) – 0 (2018 m. – 1150)
 - Kitų projektų lėšos – 2460 (2018 m. – 618).

2. Visos išlaidos (Eur)

Iš viso – 504896 (2018 m. – 441678):

- **Darbo užmokesčiui – 389710** (2018 m. – 270010)
- **Įnašai socialiniam draudimui – 6750** (2018 m. – 82512)
- **Dokumentams įsigyti – 22520** (2018 m. – 23018): Kultūros ministerijos – 14484; savivaldybės – 7711, kitos lėšos – 325
- **Statybiniams sklypams, naujiems pastatams ir priestatams – 0,0** (2018 – 0,0)
- **Kitos išlaidos – 85916** (2018 m. – 66138):
 - ryšiai (telefonai ir internetas) – 5725 (2018 m. – 5075)
 - transporto išlaikymas – 3184 (2018 m. – 3482)
 - kvalifikacijos kėlimas ir komandiruotės – 1078 (2018 m. – 1419)
 - ilgalaikio turto remontas – 7612 (2018 m. – 12314)
 - komunalinės paslaugos (šildymas, elektra ir kt.) – 24935 (2018 m. – 22390)
 - įvairios prekės ir kitos išlaidos – 37863 (2018 m. – 21458). Įsigyta ūkinio inventoriaus, kanceliarinių ir kitų prekių, apmokėta už paslaugas pagal sutartis ir sąskaitas-faktūras, patalpų apsaugą, kompiuterinės įrangos draudimą ir palaikymą bei kitas paslaugas, reprezentacinės išlaidos.
 - ilgalaikis turtas – 5519 (2018 m. – 0).

Pastaba: Pateikiami duomenys apie gautas lėšas ir išlaidas nesutampa su statistinių ataskaitų „1 Biblioteka metinė“ VIII lentelėje pateiktais duomenimis, nes tekstinėje ataskaitoje prie lėšų ir išlaidų pridėtos Kultūros ministerijos lėšos dokumentams įsigyti (14484 Eur). Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos specialistai dar 2016 m. nurodė statistinėse ataskaitose prie gautų lėšų Kultūros ministerijos lėšų nepridėti, o išlaidose – nurodyti visas išlaidas dokumentams pirkti (įskaitant ir gautas iš ministerijos).

Visos 2019 m. gautos lėšos (504896 Eur), palyginti su 2018 m., padidėjo 63218 Eur arba 14,3 %. Iš savivaldybės gautas finansavimas (474765 Eur) buvo 54509 Eur arba 12,9 % didesnis nei 2018 m. Žymiai daugiau lėšų gauta (8412 Eur arba 2,7 karto) projektų įgyvendinimui iš Lietuvos kultūros tarybos ir kitų programų.

Darbo užmokesčiui išleista 119700 Eur daugiau, negu 2018 m., nes įgyvendinant mokesčių reformą, nuo 2019 m. sausio 1 d. pasikeitė užmokesčio apskaičiavimo sistema (beveik visi mokesčiai išskaičiuojami iš bruto darbo užmokesčio: GPM, socialinis draudimo įmokos, pensijų kaupimo įmokos). Taip pat 10 % padidėjo kultūros darbuotojų atlyginimai ir 7,5 % minimalus atlyginimas.

XV. IŠVADOS

- Besitęsiant senojo pastato rekonstrukcijos darbams, 2019 m. Kupiškio viešoji biblioteka veiklą vykdė dar laikinose patalpose – Krantinės g. 24.
- Toliau vyko Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta Kupiškio viešosios bibliotekos ir padalinių 2017–2020 m. vidaus struktūros pertvarka: vienas padalinys sujungtas su mokyklos biblioteka, trys padaliniai pervadinti į skaitytojų aptarnavimo punktus.
- Įgyvendinant viešosios bibliotekos darbuotojų parengtus ir Lietuvos kultūros tarybos finansuotus projektus plėtėsi bibliotekos paslaugos ir jų teikimo erdvės.
- Suaktyvėjo edukacinės veiklos įvairaus amžiaus lankytojų grupėms, atgaivinta skautų veikla Kupiškyje.
- Projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu“ dėka pradėtas kompiuterinės įrangos atnaujinimas.
- Intensyviai vykdyti projekto „Prisijungusi Lietuva“ gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymai.
- LIBIS Skaitytojų aptarnavimo posistemė įdiegta Subačiaus, Noriūnų ir Skapiškio padaliniuose. Skaitytojai aptarnaujami su LIBIS bilietais.
- Naujų dokumentų įsigijimui valstybės skiriamų lėšų nepakanka, nuolat kyla knygų kainos. Ilgai trunka Viešųjų pirkimų procedūros.
- Trūksta lėšų kokybiškam skaitymo skatinimo veiklų organizavimui ir įgyvendinimui.